

B

Calauza

IBLIOTECARULUI

10

1963

CĂLĂUZA BIBLIOTECARULUI

PUBLICAȚIE A COMITETULUI DE STAT PENTRU CULTURĂ ȘI ARTĂ

★
S
U
M
A
R
U
L
★

Să pregătim bibliotecile pentru lunile de iarnă	433
Maria RAICA : <i>Obiectivele bibliotecii — instruirea și educarea cititorilor</i>	434
I. GAVRILOAIA : <i>Vom avea rezultate pe măsura condițiilor create</i>	436
Emil OLARU, M. LIVIU : <i>Munca metodică a bibliotecilor raionale. (În regiunea Iași)</i>	438
Ștefan NEAGU — <i>Un centru metodic activ</i>	439

PE TEME ACTUALE

Prof Vasile BORDEIANU : <i>Diafilmul — formă eficientă de propagandă a cărții</i>	442
Leona VACZY : <i>Prețuirea muncii științifice</i>	444

DIN ACTIVITATEA BIBLIOTECILOR

Dumitru NEGREANU : <i>O discuție cu eroii preferați</i>	445
Febronia COSTACHE : <i>Locul unde se răspunde</i>	446
Eugenia ENACHE : <i>Cartea în rîndul țesătoarelor și filatoarelor</i>	448

Știri 450

Elvira LENGYEL : <i>Colaborarea dintre Biblioteca regională Crișana și bibliotecile sindicatelor</i>	452
--	-----

VĂ PREZENTĂM — VĂ RECOMANDĂM

<i>Sub steagul lui Octombrie Roșu</i> (Montaj literar)	453
Ileana BÂNCILA : <i>Nerva Hodoș — bibliotecar bibliograf</i>	456
Recenzii : Georgescu T., Ioanid M. : <i>Presa P.C.R. și a organizațiilor sale de masă</i>	459
Moroianu D., Ștefan I. M. : <i>Focul viu</i>	460
Dolores Ibarruri : <i>Singura cale</i>	461
Constancia de la Mora : <i>Mindra Spanie</i>	462
Serghei Voronin : <i>Doză vieți</i>	463
Willi Bredel : <i>Fiii</i>	463
Alain Prévost : <i>O întâmplare la Vercors</i>	464

TRIBUNA BIBLIOTECARULUI

<i>Răspuns la articolul „În legătură cu fișele tipărite“</i>	465
Ilie STANCIU : <i>Analiza fișei cititorului</i>	465

COPILUL ȘI CARTEA

Geta-DAN SPÎNOIU : <i>Pregătirea adulților pentru îndrumarea lecturii tineretului</i>	471
Anne-Marie MIHUȚ : <i>Colaborare eficientă</i>	474
Z. BASTA : <i>Biblioteci pentru copii (În lumina cifrelor)</i>	475

BIBLIOTECONOMIE — BIBLIOGRAFIE — DOCUMENTARE

Virgil CÂNDEA : <i>Activitatea de informare în biblioteca raională (I)</i>	479
--	-----

★

Calendar

Coperta : V. I. Lenin și V. K. Krupskaia.

ANUL XVI
nr 10

OCTOMBRIE
1963

41 000

● REDACȚIA : STR. C. MILLE, 5-7. ● — București — Telefon 13.94.04 ●

SĂ PREGĂTIM BIBLIOTECILE PENTRU LUNILE DE IARNĂ

Hotărîrea Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă în legătură cu munca culturală în condițiile satului colectivizat și Planul de măsuri privind activitatea cultural-educativă de masă la sate în perioada de iarnă reprezintă îndrumări deosebit de prețioase și în orientarea muncii cu cartea pentru lunile ce urmează. Elaborate pe baza directivelor trasate de partid muncii culturale la sate, ele oferă Comitetelor de cultură și artă și instituțiilor culturale un program cuprinzător, recomandă o mare varietate și bogăție de forme și mijloace, în scopul sporirii contribuției muncii culturale de masă la educarea socialistă a oamenilor muncii, la ridicarea nivelului lor cultural și la sprijinirea mai substanțială a creșterii producției agricole, a întăririi economico-organizatorice a gospodăriilor colective.

Ca și în iarna trecută, sprijinirea formelor învățămîntului agricol de masă reprezintă o problemă centrală a muncii culturale la sate. La aceasta se adaugă forme variate de propagandă a cunoștințelor științifice. În perioada care urmează, la sate se vor deplasa mii de conferențieri, brigăzile științifice vor efectua peste 5 000 de acțiuni, formațiile artistice de amatori vor prezenta numeroase programe atractive, cu caracter instructiv-educativ. O serie de activități vor avea loc cu concursul uniunilor de creație, al colectivelor teatrale, formațiilor muzicale profesioniștii, cinematograful etc. Comitetele de cultură și artă se pregătesc să sprijine cu puternice forțe intelectuale marea acțiune culturală prilejuită de „Luna cărții la sate” care urmează să fie organizată la sate între 15 ianuarie și 15 februarie 1964. În colaborare cu organizațiile de femei și de tineret, au fost stabilite forme variate de activitate culturală, care vor fi utilizate în comun de instituțiile culturale pentru lunile de iarnă. În toate raioanele se iau acum măsuri pentru ca localurile instituțiilor de cultură să întâmpine oamenii muncii în condiții cât mai primitoare. La rîndul lor, bibliotecile se pregătesc să sprijine în cea mai largă măsură toate acțiunile ce vor fi organizate la sate, să se încadreze pe măsura întregii lor puteri în ansamblul muncii cultural-educative, care, fără îndoială, se va intensifica mult în lunile de iarnă.

În decursul anilor trecuți, s-au cristalizat suficiente forme și metode de activitate. Ele au fost sintetizate și cu prilejul analizei celui de-al doilea concurs bienal, încît nu e cazul să insistăm asupra lor. Rămîne ca bibliotecarii să folosească în largă măsură cele mai adecvate forme ale muncii culturale în această perioadă. Prima lor datorie este să rezolve la timp toate problemele organizatorice și tehnice legate de asigurarea cu cărțile necesare și de organizarea fondurilor de publicații pînă la nivelul bibliotecilor sătești. Este necesar ca fiecare bibliotecă să-și întocmească un program de muncă pentru toată perioada iernii, pe baza îndrumărilor date de comitetele raionale de cultură și artă. Un astfel de program este menit să asigure o activitate variată în fiecare zi. Între bibliotecari, trebuie organizate operativ schimburi de experiență care să facă cunoscute în cel mai scurt timp — și nu după luni de zile — metodele bune de muncă.

Bibliotecile de la sate au nevoie, în această perioadă, de ajutorul permanent al bibliotecilor regionale și raionale. Acestea vor trebui să-și intensifice elaborarea de materiale metodice, bibliografice, astfel ca bibliotecarii să poată avea la dispoziție texte pentru manifestări de masă, recenzii, bibliografii de recomandare cât mai variate, pe care nu întotdeauna le pot alcătui cu propriile forțe. Revista noastră se va strădui, la rîndul său, să susțină activitatea bibliotecilor de la sate în lunile de iarnă prin numeroase materiale metodice și prin articole asupra schimburilor de experiență.

Mai mult ca în anii trecuți trebuie îndreptată atenția însă asupra activității bibliotecilor sătești, care continuă să constituie punctul slab în munca cu cartea. Insuficienta preocupare, în multe locuri, pentru reînnoirea la timp a fondurilor de cărți, pentru îndrumarea bibliotecarilor cu muncă obștească de către bibliotecile comunale și raionale au făcut ca unele unități sătești să nu se ridice la nivelul așteptat. La ordinea zilei se ridică problema alegerii și numirii de cadre pentru

bibliotecile sâtești care resimt această necesitate. Pe baza recomandărilor comitetelor raionale de cultură și artă și a secțiilor de învățămînt, sfaturile populare vor lua din timp măsuri în această direcție, îngrijindu-se în același timp și de instruirea noilor bibliotecari cu muncă obștească, astfel ca aceștia să-și desfășoare în bune condiții activitatea cultural-educativă în lunile de iarnă.

Pentru a veni în ajutorul lucrătorilor cu cartea, publicăm, în cele ce urmează, două planuri de muncă pentru această perioadă, din numeroasele care ne-au parvenit la redacție. Ele conțin multe idei și metode care pot fi de folos bibliotecilor în orientarea propriilor planuri de activitate.

OBIECTIVELE BIBLIOTECII — INSTRUIREA ȘI EDUCAREA CITITORILOR

În activitatea cu cartea la sate, perioada lunilor de iarnă înseamnă o continuare pe un plan mai vast a muncii de culturalizare printre colectivități, în cadrul căreia bibliotecile au permanent sarcini precise. Date fiind condițiile mult mai prielnice ale acestui sezon, cînd timpul liber al oamenilor crește, organizațiile obștești își întehesc acțiunile culturale, iar căminul cultural se află în toial activității. Ținînd pasul cu aceste unități de culturalizare, bibliotecile își înscriu sarcini mai numeroase și mai mari, îndreptate spre asigurarea, printr-un complex de metode și mijloace, folosirea plăcută și utilă a timpului liber al cititorilor. Scopul rămîne permanent același: sporirea cunoștințelor politice, culturale și profesionale ale masei colectivității.

Biblioteca din comuna Streim caută să susțină cu ajutorul cărții toate acțiunile și formele de culturalizare ce vor fi întreprinse în lunile de iarnă, pregătindu-se treptat în acest sens. Pentru asigurarea cursanților cu bibliografia necesară învățămîntului de partid, U.T.M. și învățămîntului agrozootehnic, conducerea bibliotecii și căminului cultural a hotărît să cumpere, din fondul extrabugetar, unele lucrări necesare cursanților, astfel ca fiecare persoană să poată obține, în momentul dorit, cartea de care are nevoie. Biblioteca va lua legătura cu lectorii tuturor formelor de învățămînt politic, pentru întocmirea de liste cu bibliografie ajutătoare. Vom folosi, în largă măsură, expozițiile, știut fiind că ele au o bună eficiență în popularizarea rapidă a lucrărilor necesare aprofundării problemelor ce urmează a fi studiate, precum și constătuirile asupra unor broșuri legate de temele predate la învățămîntul de partid. Pentru tinerii ce urmează cursurile U.T.M. vor fi organizate prezentări și lecturi din cărțile beletristice care abordează prin mijloace artistice problemele puse în discuție la seminariu.

O dată cu deschiderea cursurilor agrozootehnice de masă, în fața bibliotecarilor se ridică sarcina de a contribui la buna lor desfășurare. Planul bibliotecii comunale prevede organizarea unor expoziții ale cărților legate de temele predate, întocmirea de liste de recomandare pentru anumite lecții. Tot pentru sprijinirea acestor cursuri, vor fi organizate consfătuiri asupra unor cărți agricole, convorbiri cu colectivității cursanți pe teme agrozootehnice și lecturi din cărți legate de conținutul lecțiilor predate. Pentru a pune mai ușor la îndemina cursanților cărțile necesare, precum și pentru popularizarea broșurilor agrozootehnice, în cadrul bibliotecii va fi reorganizat „Colțul agrozootehnic”.

Activitatea artistică sprijină în bună măsură desfășurarea muncii cu cartea. Programele brigăzilor artistice de agitație îmbină armonios activitatea politică de masă cu cea artistică. Munca cu cartea — realitate palpabilă a vieții satului nostru — e reflectată cu prisosință și în programele brigăzii artistice de agitație, ceea ce contribuie la propaganda cărții în rîndul țaranilor colectivști. Pentru trimestrul al treilea, a fost prevăzută întocmirea unui text de brigadă care va înfățișa aspecte pozitive și negative ale muncii cu cartea în comună, va populariza cărțile noi intrate în bibliotecă, va evidenția cititorii fruntași, satirizînd tot ce stăvilește dezvoltarea gustului pentru citit, în satul nostru.

Unele dintre manifestările de masă, în special cele mai ample și mai complexe ca (seri literare, jurnale vorbite, consfătuiri cu cititorii, seri de calcul și diferite concursuri), vor fi organizate în colaborare cu căminul cultural. Pentru ca numărul participanților să fie cit mai mare, iar manifestările să aibă o cit mai bună reușită, vor fi organizate de fiecare dată scurte programe artistice.

În scopul atragerii spre bibliotecă a cit mai mulți colectivști și al ridicării nivelului îndrumării lecturii lor, ne-am propus să organizăm săptăminal prezentați și recenzii de cărți, iar lunar seri literare, seri de calcul, jurnale vorbite și consfătuiri cu cititorii. Scopul tuturor acțiunilor de masă ce vor fi organizate în biblioteca noastră îl va constitui orientarea cititorilor spre o lectură multilaterală, aprofundarea de către aceștia a cunoștințelor de specialitate, lărgirea orizontului lor politic și cultural.

Un loc de seamă în activitatea bibliotecii noastre îl vor ocupa informările politice. Considerăm că deși în comuna noastră se citește mult, iar în fiecare casă ziarul intră zilnic, e bine să organizăm o informare sistematică a cititorilor noștri asupra succeselor obținute de poporul nostru în construirea socialistă și asupra principalelor evenimente ale vieții internaționale. Vom folosi, în acest scop, ajutorul cadrelor didactice, al comisiilor de femei, cât și al lectorilor de la învățământul politic.

Agilita vizuală în interiorul bibliotecii favorizează buna desfășurare a acțiunilor cu cartea. Ca urmare, am socotit necesar să punem la punct biblioteca și în această privință. Până în prezent, a fost amenajat colțul „Gospodăria noastră colectivă”, prevăzută cu o expoziție împărțită în trei secțiuni: a) *Politica P.M.R. de construire a socialismului la sate și dezvoltarea agriculturii*; b) *Consolidarea economico-organizatorică a gospodăriilor agricole colective*; c) *Cresțerea producției agricole, vegetale și animale*. Tot aici se află expuse planul G.A.C., graficul înfățișând dezvoltarea acestuia de la înființare pînă în prezent, liste de recomandare, prezentări și recenzii de cărți. Colțul respectiv a mai fost prevăzută cu un raft în care cărțile agro-zootehnice sînt așezate potrivit cerințelor pe care le au cititorii din fiecare brigadă a G.A.C. Mai amintim, la acest capitol, vitrinele *Cărți noi*, *Cărți social-politice*, *Colțul copilului*, panourile, planurile de lectură și listele bibliografice pentru fiecare brigadă.

În îndrumarea lecturii cititorilor colectivști, de mare ajutor ne este fișierul pe brigăzi, prin care biblioteca noastră a reușit să lege strîns activitățile cu cartea de problemele concrete ale muncii colectivștilor și să îndrume în mod diferențiat lectura lor.

Orientarea cititorilor spre lectura cărților potrivite nivelului ideologic și cultural, profesiei și vârstei fiecăruia formează pentru noi o preocupare permanentă. Acest obiec-

tiv îl realizăm în bună măsură prin îndrumarea individuală, adică prin discuții cu fiecare cititor în parte.

Una dintre formele eficiente care duc la stimularea lecturii, la popularizarea și răspîndirea cunoștințelor științifice, agro-zootehnice și din alte domenii o formează cercurile de citit, a căror responsabili sînt cadre didactice și membre ale comisiilor de femei. Acestea țin o strînsă legătură cu conducerea G.A.C., pentru a fi la curent cu sarcinile locale și a le populariza apoi în cercurile de citit. Biblioteca noastră, în colaborare cu responsabilii cercurilor, va stabili amănunțit planurile de activitate la aceste forme de muncă cu cartea, în funcție de nivelul cultural al participanților.

În munca bibliotecarului, recomandarea cărților pentru tineret ocupă un loc important. Mulți cititori maturi și-au format de-acum deprinderea căutării și selecționării cărților în raport cu preferințele literare, cu preocupările culturale și profesionale. În cazul tinerilor, care se află tocmai în perioada formării ca cititori, rolul îndrumării lor de către bibliotecă este hotărîtor. Lecturile în colectiv, prezentările de cărți, recenziile, seriile literare, consfătuirile, sînt metode care s-au dovedit a fi plăcute și utile pentru tineret. Prin astfel de forme de popularizare a cărților, prin convorbiri individuale cu ocazia împrumutului de cărți, și prin recomandări verbale ale unor cărți, am reușit să fac cunoscute cititorilor tineri cele mai valoroase lucrări din literatura noastră și din cea universală, ca apoi să le trezească interesul și față de cartea de popularizare a științei.

Subliniem aici preocuparea noastră de a ne încadra prin toate mijloacele muncii cu cartea în ansamblul activității desfășurate de organizația U.T.M. pentru educarea patriotică a tineretului. Biblioteca noastră va organiza, în lunile următoare, o serie de acțiuni de masă, mare parte din ele fiind stabilite încă de pe acum (expunerea *Figuri de eroi luptători pentru fericirea poporului*, recenzia cărții *România pitorească* etc).

Împreună cu Comitetul comunal U. T. M., a fost întocmit un plan de lectură pe tema: *Pagini de eroism* și se află în curs de organizare o călătorie imaginară pe harla patriei.

În cadrul concursului „Jubiți cartea”, s-a depus o muncă susținută pentru atragerea unui număr cit mai mare de tineri la citirea literaturii, în scopul educării lor comuniste și al formării deprinderii

de a citi. Noul Regulament al Concursului a fost prelucrat în cadrul unei adunări generale U.T.M., cu care ocazie a fost constituită și noua comisie de Concurs. Cu ajutorul membrilor comisiei, am reușit să fac ca tinerii să înțeleagă mai profund conținutul de idei al cărților citite. În perioada care urmează, ne-am propus recenzarea următoarelor cărți: *Cordovanii* de Lăncrânjan, *Casa* de V. Rebreanu, *Intunecare* de C. Petrescu, *La cea mai înaltă tensiune* de N. Istvan, și a altor opere din literatura noastră și din cea de peste hotare. Concursul mai este popularizat prin lozinci mobilizatoare și prin expoziții cu caracter permanent ale cărților cuprinse în bibliografie.

Pentru atragerea micilor cititori în sala de lectură, s-a organizat „Colțul copilului”, unde sînt expuse cele mai frumoase

și mai interesante cărți pentru ei. Totodată se vor organiza seri și dimineți de basm, scenarizarea unor fragmente literare și jocuri-concurs.

Activitățile în care sîntem angrenați ne arată că, în comuna noastră, munca culturală a atins un nivel ridicat. Sîntem convinși că, în lunile care urmează, biblioteca noastră va dobîndi noi succese în răspîndirea culturii printre colectivitățile din Stremț. Colectivul bibliotecii noastre este hotărît să răspundă cu tot ajutorul său tovărășesc afluxului spre bibliotecă al cititorilor, care își rezervă un timp mai mare pentru lectură în anotimpul friguros.

MARIA RAICA
Biblioteca comunală Stremț,
Raionul Alba

VOM AVEA REZULTATE PE MĂSURA CONDIȚIILOR CREEATE

Călăuzindu-se după prevederile Hotărîrii Plenarei Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă privind munca cultural-educativă de masă în satul colectivizat, Comitetul Executiv al Sfatului popular raional Roman a luat o serie de măsuri pe linia dezvoltării activității cultural-educative de masă în raionul nostru. Pe baza unui studiu al condițiilor în care s-a desfășurat munca culturală în iarna trecută, Comitetul raional pentru Cultură și Artă a elaborat, încă la sfîrșitul lunii august, un plan de măsuri organizatorice care să pregătească unitățile culturale din raion în vederea lunilor de iarnă.

Pentru biblioteci, planul prevede măsuri multiple, pornind de la asigurarea bazei materiale și terminind cu problemele muncii metodice. S-a stabilit ca, încă din vreme, localurile în care funcționează bibliotecile să fie reamenajate. Toate unitățile vor fi aprovizionate în mod corespunzător cu combustibilul necesar și cu petrol lampant (în localitățile neelectrificate). În această toamnă, unitățile comunale și satești vor fi inzestrate cu mobilier nou și modern.

Pentru asigurarea cu publicații a bibliotecilor comunale, satești și a filialelor, se va trece la analiza fondurilor de cărți existente, în scopul completării acestora, cit și al redistribuirii cărților în raion, potrivit specificului fiecărei localități.

Planul de măsuri mai prevede reorganizarea colectivelor obștești ale bibliotecilor, lărgirea lor cu noi cititori frunțași. În cadrul unei ședințe de lucru, aceste colective vor fi instruite, fie la nivelul comunelor sau bibliotecilor frunțase, fie pe centre de comune.

Ca și în alți ani, conducerea cercurilor de citit va fi asigurată cu cei mai activi învățători, profesori și membre ale comisiilor de femei.

În vederea sprijinirii, prin intermediul cărților, a învățămîntului agrozootehnic de masă și a propagandei agrotehnice, ne-am propus următoarele: În colaborare cu Consiliul agricol raional, biblioteca raională va alcătui planuri de lectură adnotate, după modelul celor trimise de Biblioteca regională Bacău, pe probleme de producție și după specificul economic al fiecărei localități. Pentru fiecare formă de învățămînt agrozootehnic, vor fi elaborate planuri de lectură adnotate și liste bibliografice, iar la locul unde se desfășoară cursurile vor fi organizate standuri permanente conținind cărți axale pe tematica cursurilor. În bibliotecile comunale și satești, vor fi organizate rafturi tematice și expoziții tematice, ca, de exemplu: *Cartea în ajutorul crescătorului de vite*, *Cartea în ajutorul avicultorului etc.* Metodisti bibliotecii raionale vor redacta prezentări de cărți, care vor fi citite la manifestările organizate de bibliotecile de la sate.

Intruçit manualele și broșurile pentru învățămîntul agricol de masă vor fi procurate prin Consiliul agricol raional, bibliotecilor le revine sarcina de a completa fondurile bibliotecilor cu bibliografia pe care o vor recomanda lectorii.

Tot în sprijinul învățămîntului agro-zootehnic se vor organiza și manifestări de masă (consfățuiri cu cititorii pe marginea cărților agrozootehnice recomandate în bibliografie, concursuri ghicitoare pe teme agricole etc.). Ele vor fi urmate de programe artistice prezentale fie de formațiile căminelor culturale, fie de formații ale Casei raionale de cultură (în cazul cînd acțiunile respective sînt de amploare și se organizează direct de Biblioteca raională).

Informările politice vor constitui, în continuare, unul dintre mijloacele de popularizare în rîndul oamenilor muncii de la sate a politicii partidului de desăvîrșire a construcției socialiste, de explicare a principalelor evenimente ale politicii internaționale. În această direcție, bibliotecile se vor îngriji de buna organizare a colecțiilor de ziare, popularizîndu-le cu fiecare prilej prin metodele specifice de bibliotecă.

Perioada iernii aduce un prilej dintre cele mai bune pentru o lectură mai bogată în toate domeniile. În această problemă, ne propunem să intensificăm munca de îndrumare a bibliotecilor sătești și a filialelor, pentru că tocmai aici indicele de citire s-a constatat a fi mai scăzut. Manifestările de masă pentru popularizarea cărților beletristice, științifice, social-politice vor fi, în lunile de iarnă, mai bine organizate, mai operative și mai numeroase. În bibliotecile cu activitate mai slabă, vor fi organizate acțiuni de masă model, la care vor fi invitați bibliotecarii comunali și membrii colectivelor obștești ale bibliotecilor. Personalul Bibliotecii raionale va ține și de acum înainte o strînsă legătură cu Casa raională de cultură, astfel ca acțiunile de masă ale bibliotecilor comunale să fie totdeauna sprijinite de acțiuni ale căminelor culturale, organizate special pentru completarea manifestării pregătite de bibliotecă. De asemenea, metodiștii vor pregăti simpozioane, concursuri, călătorii pe hartă etc. pentru Comitetul raional de femei, care vor fi apoi difuzate pe linia comisiilor de femei și organizate cu sprijinul bibliotecilor comunale și al organizațiilor de femei.

În perioada ce urmează, vom acorda o atenție sporită muncii cu cartea în rîndul copiilor. În colaborare cu bibliotecile școlare și cadrele didactice, vor fi inițiate

unele acțiuni cu cartea în rîndul micilor cititori. Planul tuturor acțiunilor pentru copii va fi întocmit în colaborare cu secția de învățămînt.

Trebuie să arătăm că secția de copii a Bibliotecii raionale Roman a fost reorganizată după noile principii de aranjare a cărților în rafturi (pe categorii de vîrstă și pe genuri literare). În această secție, s-a introdus deservirea cititorilor prin accesul liber la raft.

Pe baza recomandărilor Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă și ale organelor locale de partid și de stat, Biblioteca raională va elabora, la începutul lunii octombrie, o scrisoare metodică cuprinzînd îndrumări precise în legătură cu orientarea muncii bibliotecilor în perioada de iarnă. Va fi analizată, în aceeași lună, folosirea de către bibliotecarii numeroaselor materiale metodice și bibliografice trimise de Biblioteca Centrală de Stat, Biblioteca regională Bacău și Biblioteca raională Roman.

Menționăm că, pînă în prezent, marea majoritate a acestor măsuri au și fost duse la îndeplinire, ceea ce ne dă dreptul să credem că, în perioada iernii ce urmează, activitatea cu cartea se va desfășura cu rezultate și mai rodnice decît în anii precedenți. Adăugăm la acestea și condițiile mult mai bune asigurate bibliotecilor. Din cele 18 unități comunale pe care le avem, 12 vor funcționa anul acesta în cîte două camere bune și spațioase, așezate în centrul comunei. Dotarea cu mobilier devine din ce în ce mai satisfăcătoare. Numai în cursul trimestrului al treilea, Biblioteca regională a înzestrat bibliotecile comunale și sătești cu 46 de rafturi, 22 de dulapuri, 100 de scaune, toate elegante și adecvate muncii cu cartea.

Sprijinul Sfatului popular raional nu se rezumă, însă, numai la asigurarea bazei materiale a bibliotecarilor. Membrii Comitetului executiv și ai Comitetului de Cultură și Artă se ocupă, în deplasările lor pe teren, și de problemele muncii cu cartea, dau îndrumările necesare și controlează nivelul activității. Toate aceste aspecte, înfățișate aici rezumativ, ne îndeamnă să credem că munca cu cartea în raionul nostru, sprijinită și îndrumată permanent de organele și organizațiile de partid, va înregistra, în perioada iernii 1963—1964, succese și mai mari decît cele cunoscute pînă în prezent.

I. GAVRILOAIA

Vicepreședinte al Comitetului Executiv al Sfatului Popular Raional Roman

ÎN REGIUNEA IAȘI

MUNCA METODICĂ A BIBLIOTECILOR RAIONALE

Nu numai o bibliotecă raională bine organizată din toate punctele de vedere, care reușește să satisfacă în cele mai bune condițiuni cerințele cititorilor săi, este o bibliotecă publică model, constituind cel mai eficient exemplu pentru bibliotecarii din comunele raionului. Atenția serviciului metodic al Bibliotecii regionale Iași s-a concentrat în această direcție, căutând ca printr-un complex de măsuri să realizeze din fiecare bibliotecă raională un centru metodic.

Schimbul de experiență organizat de Biblioteca regională Iași la Birlad în trimestrul III, 1963, cu tema *Biblioteca raională — bibliotecă publică model. Rezultate și perspective în activitatea bibliotecilor raionale din regiunea Iași*, a avut drept scop să sintetizeze aspectele cele mai semnificative din activitatea bibliotecilor noastre raionale, insistând cu deosebire asupra necesității ridicării activității acestora la un nivel mai ridicat, atât în ceea ce privește activitatea la sediu cât și munca metodică desfășurată în raioane.

REZULTATE EDIFICATOARE

Anul acesta bibliotecile din regiunea Iași, îndrumate în permanență de organizațiile de partid și sprijinite de către comitetele executive ale sfaturilor populare, și-au lărgit sfera de cuprindere și au înregistrat rezultate care, în general, depășesc nivelul anului trecut.

În activitatea bibliotecilor s-au cristalizat metode variate și eficiente de muncă, evidențiindu-se posibilități de generalizare a lor în mod organizat, științific. Se remarcă, de asemenea, o creștere a interesului bibliotecarilor pentru urmărirea eficacității muncii cu cartea.

Cum e și firesc, bibliotecile raionale dețin primul loc și ca mărime și ca activitate în centrele raionale respective, atenția lor îndreptându-se spre o cit mai largă cuprindere a populației la lectură. Astfel, cele 6 biblioteci raionale din regiunea Iași au înscris în semestrul I, 1963 un număr însemnat de cititori, reprezentând 90% din numărul total al cititorilor înscrși în întreg anul 1960 în aceste uni-

ități. La acest capitol, bibliotecile raionale Vaslui și Pașcani au depășit nivelul întregului an 1960.

Aprecieri asemănătoare se pot face și asupra circulației cărții din aceste biblioteci.

Trebuie relevat și faptul că s-a îmbunătățit compoziția lecturii cititorilor, ca urmare a îndrumării diferențiate a lecturii. La bibliotecile raionale Birlad, Vaslui și Huși, în scopul măririi eficienței accesului liber la raft, au fost întocmite fișiere tematice care se adresează diferitelor categorii de cititori. La Vaslui, de exemplu, fișierul *Probleme actuale ale situației politice internaționale* este cercetat cu interes de către cursanții de la învățământul ideologic. La biblioteca raională Birlad sînt consultate cu mult interes fișierele *Indicator alfabetic al lucrărilor cuprinse în volumele de opere ale lui V. I. Lenin, Să cunoaștem opera lui Mihail Sadoveanu*. De asemenea, sînt mult solicitate fișierele care se adresează muncitorilor din profesiile mai larg exercitate (strungari, electricieni, zidari, betonisti, forjori etc.). La toate bibliotecile raionale, în expozițiile de raft sînt afișate bibliografiile de recomandare pe teme ca: *Noi succese în cucerirea spațiului cosmic, Știința despre apariția vieții pe pămînt, Întreținerea culturilor în timpul verii și altele*. Pe lângă acestea, activitatea bibliotecilor raionale este completată de organizarea unor manifestări de masă interesante. La Negrești, de exemplu, biblioteca raională a organizat un ciclu de prezentări bibliografice pe teme ca: *Învățătura lui Lenin veșnic vie, Viața nouă a țărânimii oglindită în literatură*.

Meritorii sînt și noile relații care se statornicesc între bibliotecile raionale și celelalte instituții de cultură. Astfel, la Vaslui, biblioteca raională în colaborare cu Casa raională de cultură a organizat un reușit montaj-literar-muzical *Chipul comunistului oglindit în literatura noastră nouă*.

Toate acestea au influențat pozitiv activitatea bibliotecilor de la sate. Apare clar că acolo unde colectivele bibliotecilor raionale se interesează în profunzime de problemele muncii la sediu, și în acti-

vitatea bibliotecilor comunale se înregistrează rezultate din cele mai bune. La biblioteca raională Negrești există o preocupare permanentă pentru planificarea cât mai justă a activității. Aceeași grijă o manifestă și bibliotecile comunale din raion. În raionul Vaslui bibliotecile comunale Zăpodeeni și Deleni au organizat după exemplul bibliotecii raionale interesante expoziții în sprijinul întăririi economico-organizatorice a G.A.C., oglindind, în același timp, mersul lucrărilor agricole în diferitele perioade ale anului. În cazul unei slabe activități a bibliotecii raionale, influențele negative se resimt și în munca bibliotecilor comunale și sătești pe care ar trebui să le îndrume. Un exemplu — biblioteca raională Hirău. Datorită faptului că la această unitate a lipsit un colectiv încheșat și calificat, din cauza unei fluctuații permanente de cadre, bibliotecile comunale din acest raion au un nivel de activitate mai scăzut decât în alte raioane. Biblioteca raională nu a reușit să desfășoare o muncă metodică susținută și nici nu a oferit elemente de comparație convingătoare și orientative în munca lucrătorilor din bibliotecile de la sate.

În prezent, colectivul nou al bibliotecii raionale Hirău, format din 4 bibliotecari bine pregătiți profesional, se ocupă de conducerea și organizarea bibliotecilor din raion. Biblioteca regională având în vedere cele relatate, continuă să acorde acestei unități un ajutor metodic sporit, menit a ridica și această bibliotecă la nivelul celor cu activitate bună.

INDRUMARE CONCRETĂ

Aspectul cel mai important al activității unei bibliotecii raionale îl constituie ajutorul metodic acordat bibliotecarilor de la sate. În această direcție, bibliotecile raionale, cum sînt cele din Negrești, Birlad și Vaslui, au efectuat un însemnat număr de deplasări la sate. La Vaslui, de exemplu, au fost îndrumate de la începutul anului un număr de 70 de unități. Metodistii bibliotecii raionale Birlad au efectuat peste 100 de deplasări în raion. În general, îndrumarea metodică este axată pe principala sarcină care stă în fața bibliotecarilor de la sate: sprijinirea întăririi economico-organizatorice a G.A.C. Trebuie subliniată contribuția bibliotecilor raionale la organizarea în majoritatea bibliotecilor de la sate a fișierului pe brigăzi și a rafturilor tematice pentru colectivități. De asemenea, bibliotecile raionale au organizat o serie de manifes-

tări de masă model în cadrul bibliotecilor comunale. Menționăm consfătuirile cu cititorii pe teme ca: *Producții mari de legume, Pentru 500—600 păsări la 100 hectare, Îngrijirea rațională a animalelor și altele.*

Un alt aspect al muncii metodice îl constituie ajutorul acordat bibliotecilor prin seminariile raionale. Anul acesta, seminariile s-au desfășurat cu regularitate și au răspuns mult mai operativ principalelor probleme ridicate de viața satului. Cu ocazia seminariilor au fost organizate și schimburi de experiență. Remarcăm *O zi de odihnă colectivă*, organizată în comuna Laza-Vaslui; consfătuirea pe tema: *Pentru o producție sporită de legume organizată la Dragalina*; consfătuirile metodice organizate în centrul metodic Schiopeni pe tema: *Atragerea colectivităților la lectura cărții*, iar în centrul metodic Crețești, pe tema: *Cum organizează bibliotecile comunale activitatea în perioada de vară*. Este necesar ca și la bibliotecile raionale Hirău și Pașcani să se organizeze asemenea acțiuni în cadrul centrelor metodice din raioanele respective. Activitatea de masă sporadică și complet ineficientă din comunele Hărmanești-Paşcani, Prăjeni și Plugari-Hirău, se datorește și faptului că bibliotecile raionale respective nu sînt preocupate de extinderea experienței bune în munca cu cartea și de ridicare calitativă a muncii fiecărei unități.

În momentul de față accentul principal al activității bibliotecilor raionale se pune pe desfășurarea muncii metodice diferențiate. În așa fel încît, bibliotecile cu activitate nesatisfăcătoare să fie ajutate să ajungă la nivelul bibliotecilor cu activitate bună. În această direcție, generalizării experienței valoroase în munca cu cartea îi sînt deschise căi largi.

EMIL OLARU, M. LIVIU
Biblioteca regională Iași

UN CENTRU METODIC ACTIV

Munca de îndrumare metodică desfășurată de Biblioteca raională Focșani, alături de unele măsuri de ordin organizatoric, a avut un rol important în promovarea și extinderea formelor înaintate în munca cu cartea. Una dintre aceste forme este organizarea de centre metodice la bibliotecile comunale. Aceste centre permit cuprinderea întregului teritoriu al raionului în munca metodică, ceea ce în mod direct, nu s-ar putea asigura cu forțele biblio-

tecii raionale. Se înțelege că o bibliotecă comunală care devine centru metodic trebuie să fie o unitate model. O astfel de bibliotecă este cea din comuna Năruja. Datorită condițiilor optime ce i-au fost create de către organele locale de partid și de stat — dovadă a prețuirii de care se bucură munca cu cartea în comună — precum și experienței tovarășei Clemansa Cotea, veche activistă în domeniul muncii cu cartea și deputată comunală, Biblioteca raională Focșani a hotărât să organizeze aici primul centru metodic.

Sediul bibliotecii comunale din Năruja, compus din trei camere: sală de împrumut, sală de lectură și depozit de cărți a fost special amenajat. Sub îndrumarea bibliotecii raionale, a fost introdus accesul liber la raft. Un panou instalat la intrare indică publicațiile periodice la care este abonată biblioteca, iar o vitrină intitulată „Ce să citim astăzi” popularizează ultimele noutăți. În sala de împrumut, este amplasată o hartă a comunei Năruja, intitulată „Lumina cărții a pătruns în casa fiecărui locuitor”. Ea înfățișează satele cu biblioteci filiale, circumscripțiile electorale cu cercurile de citit și casele (incercuite cu roșu) în care sînt cititori. În sala de lectură au fost amenajate „Raftul brigadierului”, cu cărți pentru brigada pomicolă și cea zootehnică și panoul „Presa ne informează”. De asemenea, un loc important îl ocupă problemele Concursului „Iubiți cartea”, popularizarea tinerilor înscriși la concurs și a purtătorilor insignei „Prieten al cărții”. La panoul „În ajutorul colectivistului” se găsesc cifrele din planul de producție al G.A.C., jurnalul lucrărilor pentru pomicultură și creșterea animalelor. Tot aici sînt expuse planuri de lectură și biblio-

grafii de recomandare pentru lucrările de sezon.

Din inițiativa Comitetului raional de cultură și artă Focșani, Biblioteca raională a organizat, la încheierea semestrului, un schimb de experiență la Năruja, în cadrul căruia și-a propus să generalizeze experiența acestui punct metodic.

Deoarece în partea de munte a raionului există importante exploatarea forestiere, iar munca culturală la gurile de exploatare a fost recent analizată de Comitetul de partid raional, care a dat indicații prețioase pentru îmbunătățirea ei, era necesar să dezbaterem și noi, cu prilejul schimbului de experiență, metodele cele mai bune de muncă folosite de bibliotecile comunale și sătești în rîndurile muncitorilor forestieri.

Schimbul de experiență de la Năruja a constituit un valoros mijloc de extindere a experienței bune în munca cu cartea, îndeosebi pentru bibliotecarii din zona de munte a raionului, indicînd principalele căi de ridicare a nivelului activității bibliotecilor comunale și sătești.

Tovarășa Clemansa Cotea de la biblioteca comunală Năruja a vorbit participanților despre experiența sa în cadrul centrului metodic și despre utilitatea acestuia. Paralel cu activitatea la sediu, biblioteca comunală din Năruja desfășoară o intensă muncă pentru îndrumarea bibliotecilor din raza sa de activitate (Reghin, Herăstrău, Nistorești, Paltin, Spulber), prin instructaje trimestriale, deplasări pe teren și organizarea manifestărilor de masă model. La consfătuirea cu cititorii asupra cărții *Îngrijirea pășunilor și fînețelor naturale*, organizată de biblioteca din Năruja au fost invitați și bibliotecarii din cuprinsul centrului metodic.

Cititori alegîndu-și cărți pentru împrumut de la Biblioteca raională Focșani.

FOLOSIREA DIAFILMELOR ÎN BIBLIOTECI

După manifestare, a avut loc o discuție cu aceștia în legătură cu metodele ce trebuie folosite în organizarea unor asemenea acțiuni de popularizare a cărții.

În cadrul schimbului de experiență s-a discutat și despre activitatea bibliotecii comunale din Tulnici, despre felul cum cartea a devenit accesibilă muncitorilor forestieri din raza ocolului silvic respectiv. În expunerea prezentată, bibliotecara Alexandrina Nicoară s-a referit la sprijinul pe care-l acordă celor 7 biblioteci mobile de la gurile de exploatare, unde se țin lecturi în colectiv din ziarele *Știința* și *Muncitorul forestier* sau din cărți din diferite domenii și se organizează expoziții și alte acțiuni de popularizare a cărții. În colaborare cu organizațiile U.T.M., s-au purtat discuții finale cu tinerii muncitori forestieri înscrși la concursul „Iubiți cartea”, 31 dintre ei devenind purtători ai insignei „Prieten al cărții”. La bibliotecile mobile de la gurile de exploatare Neteda și Lepșuleț au fost amenajate două expoziții ale cărților noi. O activitate frumoasă desfășoară biblioteca mobilă din Neteda, unde sînt cei mai mulți cititori și unde se inițiază acțiuni de masă atractive.

Pînă în prezent, cele 7 biblioteci mobile ale bibliotecii comunale din Tulnici au înscris 320 de cititori, care au citit 1.600 de volume. Experiența valoroasă a bibliotecii comunale din Tulnici folosește tuturor bibliotecilor comunale din zona muntoasă a raionului nostru în ridicarea activității cu cartea la gurile de exploatare forestieră.

Schimbul de experiență organizat la Năruja a fost deosebit de instructiv pentru bibliotecarii participanți, cărora le-au fost prezentate unele metode folosite în munca cu cartea (pregătirea consfătuirilor cu cititorii, lecturi în colectiv în cercurile de citit, afișe mobilizatoare, popularizarea cărților la stația de radioficare din comună etc.). S-a subliniat îndeosebi necesitatea realizării unei colaborări strînse între bibliotecă și căminul cultural în organizarea acțiunilor de masă pentru popularizarea cărților. La manifestările de masă prezentate cu această ocazie a luat parte și un număr important de locuitori din Năruja, ceea ce a contribuit la creșterea prestigiului bibliotecii comunale.

ȘTEFAN NEAGU

Biblioteca raională Focșani

Progresul tehnic își spune cuvîntul și în domeniul bibliotecilor. Dacă nu de mult, aceste instituții colecționau numai cărți, publicații periodice și alte materiale care consemnează ideile în forme grafice, în ultimele două decenii printre instrumentele de lucru ale bibliotecilor se numără și discul, banda de magnetofon, televizorul, filmul. În presa occidentală s-au făcut auzite unele voci ce prorocesc o scădere a valorii cărții pe măsura răspîndirii tot mai largi a mijloacelor mai sus enumerate. Este o alarmă falsă. Cartea va fi întotdeauna instrumentul fundamental al învățămîntului, al răspîndirii culturii.

Totuși folosirea mijloacelor audio-vizuale în munca culturală de masă și în învățămînt are o mare eficiență. Colecționarea și utilizarea acestora în învățămîntul de toate gradele este o preocupare permanentă a Ministerului Învățămîntului. În munca culturală de masă folosirea discului, a magnetofonului, a filmului, pentru răspîndirea cit mai largă a cunoștințelor din diferite domenii, dă rezultate îmbucurătoare. Stringerea și folosirea mijloacelor audio-vizuale constituie o completare firească a activității desfășurate de biblioteci pentru răspîndirea cunoștințelor.

Credem că a venit timpul ca și bibliotecile să acorde importanța cuvenită acestor instrumente de educare și difuzare a ideilor. În bibliotecile mai mari există germeni ai unor secții muzicale, care posedă colecții de discuri și organizează audiții colective.

Există în țară unele biblioteci regionale, cum ar fi, de exemplu, Biblioteca regională Bacău, care au încheiat contracte cu Întreprinderea cinematografică regională, avînd posibilitate în acest fel să completeze cu regularitate manifestările de masă organizate cu prezentări de filme documentare.

În ceea ce privește diafilmele, existența lor în biblioteci este pur și simplu întîmplătoare. Dacă vom face o sumară trecere în revistă a temelor abordate,

pînă în prezent, de diafilmele elaborate de Studioul cinematografic „Al. Sahia” ne dăm și mai bine seama de ajutorul pe care ni l-ar fi dat în organizarea în cît mai bune condiții a manifestărilor de masă cu cartea, atît pentru copii cît și pentru maturi. Este adevărat că școlile, casele de cultură și căminele culturale achiziționează diafilme. Inșă colecțiile lor sînt incomplete, de aceea nu s-au putut constitui pînă acum mijloace de informare și de propagandă colectivă (cataloge) pentru a înlesni punerea în circulație a acestora în afara instituțiilor care le posedă. Bibliotecile regionale și raionale, în colaborare cu casele regionale de creație și casele raionale de cultură, ar putea să pună bazele unor astfel de colecții care să fie completate cu regularitate în mod sistematic și prelucrate conform normelor bibliotecărești. Diafilmele din colecții și-ar găsi o largă întrebuințare, atît în biblioteci (unde manifestări ca medaliaoane literare, prezentări bibliografice, consfătuiri cu cititorii, pot fi însoțite de proiecții) cît și în celelalte instituții culturale și în școli.

C. B.

DIAFILMUL FORMĂ EFICIENTĂ DE PROPAGANDĂ A CĂRȚII

Un instrument din ce în ce mai mult folosit în activitatea de propagandă în mase a științei și artei este diafilmul. Peste zece milioane de spec-

Imagini din diafilmele „Insurecția armată din August 1944”, „Sculptura și grafica românească după 23 August”, „Organizarea muncii într-o brigadă zootehnică” și „Capra cu trei iezi”.

tatori vizionează, anual, producția de diafilme a Studioului cinematografic „Al. Sahia”, adică cca. 300 000 de spectatori, în medie pe zi. E mult, dacă ne gândim că în anul acesta numărul spectatorilor a crescut cu 100% față de anul trecut și e încă puțin, dacă ținem seama de posibilitățile existente, de amploarea activității cultural-educative ce se desfășoară astăzi în întreaga țară, de vasta rețea de așezăminte culturale și școli.

Înainte de a da unele sugestii cu privire la posibilitățile de extindere a folosirii diafilmelor de către biblioteci, să arătăm, pentru acei care încă nu cunosc, ce este un diafilm.

Diafilmul sau filmul fix prezintă, pe peliculă, un subiect în imagini (de obicei 40—70) însoțite de text. El poate fi vizionat individual sau colectiv, singur sau cu o completare pentru ilustrarea unei conferințe sau lecții.

De pildă, organizînd o conferință sau simpozion cu subiectul *Luptele ceferiștilor și petrolștilor din februarie 1933*, se poate viziona diafilmul *O pagină de eroism proletar*, care înfățișează în imagini, însoțite de text, aspecte din pregătirea și desfășurarea acestor evenimente istorice. Astfel cele expuse în timpul conferinței se concretizează și se asimilează mai bine.

Diafilmul, fiind mut și avînd imagini statice, prezintă avantajul că imaginea poate fi ținută pe ecran atît timp cît e nevoie ca să putem observa anumite detalii care, în cazul filmului în mișcare, scapă a-

tenției noastre. De asemenea, în cadrul vizionărilor în colectiv, se poate completa textul de pe ecran cu unele explicații orale.

În ceea ce privește propaganda cârților agricole, bibliotecile comunale și sătești, organizând expuneri sau prezentări de cărți, care au menirea să popularizeze metode agrozootehnice înaintate, le pot însoți de vizionări de diafilme cu subiect adecvat.

În cuvântarea rostită la încheierea Conferinței pe țară a țărănilor colectivști, din decembrie 1961, tov. Gh. Gheorghiu-Dej a arătat că „răspindirea în mase a cunoștințelor agricole... trebuie să capete o mai mare amploare, astfel încât să cuprindă practic întreaga masă de țărani colectivști, acordându-se o deosebită atenție tineretului”.

Ținând seama de aceste indicații, Studioul cinematografic „Al. Sahia” a realizat, în colaborare cu Consiliul Superior al Agriculturii, alături de filme documentare cu teme agrozootehnice și o serie de diafilme ale căror autori sînt specialiști cu înaltă calificare. Aceste diafilme răspund unor probleme concrete care interesează colectivști, cum sînt: *Îngrijirea și întreținerea pășunilor, Recoltarea și păstrarea finului, Cultura porumbului irigat, Mașini agricole, Metode pentru mărirea eficacității îngrășămintelor organice, Conveierul verde, Creșterea batalilor pentru lînă fină și carne, Cultura orezului* etc.

Experiența gospodăriilor agricole frunțase este popularizată cu ajutorul diafilmelor: *Organizarea muncii într-o brigadă de cîmp* (G.A.C. din comuna Vilcele, regiunea Ploiești), *Organizarea muncii într-o brigadă legumicolă* (G.A.C. Aradul Nou), *Să construim ieftin și bine* în G.A.C. (G.A.C. Grindu, raionul Urziceni) etc.

Asemenea proiecții se pot organiza în cadrul ciclurilor de conferințe pentru colectivști necuprinși la cursurile agrozootehnice. De asemenea, ele pot fi folosite de biblioteci în cadrul manifestărilor de popularizare a cârților agricole.

Tematica diafilmelor cuprinde și alte domenii: literatura, arta, știința etc.

Cu ajutorul lor se pot organiza vizionări colective închinete unor oameni de seamă cum sînt: Mihail Eminescu, I. L. Caragiale, George Enescu, Emil Racoviță (*Un român la Polul Sud*), Traian Vuia etc.

Pentru educația estetică a publicului, se pot folosi diafilme ca: *Grafica progresistă între cele două războaie mondiale, Grafica și sculptura românească după*

23 August, Pictura românească după 23 August (color), *Grafica și sculptura sovietică, Arta Orientului antic, Arta antică în Grecia și Italia, Renașterea în Italia* (color) etc.

Frumusețile patriei pot fi cunoscute și cu ajutorul diafilmelor: *Prin Parcul Național din Muntele Retezat, Munții Măcinului, Fauna pădurilor noastre, Flora patriei noastre* (color) etc.

Diafilmele, oglindind realizările regimului nostru, ne prezintă o serie de obiective economice ca: *Fabrica de țevi Roman, O vizită la Săvinești, Fabrica de mase plastice „București”* (color), *Fabrica de zahăr „Siretul” din Bucecea, Fabrica de confecții „București”, Fabrica de produse lactate „București”* etc.

Trecutul de luptă al poporului sub conducerea glorioasă a nostru partid, pentru eliberare socială și națională, este tema unor diafilme ca: *Lupta P.C.R. împotriva dictaturii militarofasciste și a războiului antisovietic; Desfășurarea insurecției armate din august 1944, organizată și condusă de P.C.R. și întoarcerea armatelor împotriva hitleriştilor; 40 de ani de muncă și luptă sub steagul gloriuos al partidului (aniversarea U.T.C.)* etc.

O sarcină de mare importanță trasată de Congresul al III-lea al P.M.R. este de a îmbunătăți și lărgi „munca de răspindire a cunoștințelor științifice, de popularizare, pe înțelesul maselor largi, a concepției materialiste despre lume, de combatere a vederilor înapoiate, superstițiilor, prejudecăților și misticismului”¹.

În acest scop, Studioul cinematografic „Al. Sahia”, în colaborare cu Consiliul pentru Răspindirea Științei și Culturii și cu sprijinul unor oameni de știință, a realizat diafilme ca: *Pămîntul — corp cereșc, Anotimpurile, Embrion și evoluție, Dușmani invizibili ai recoltelor* etc.

Bibliotecile pot organiza vizionări pentru copii cu diafilme realizate în color sau alb-negru. Au fost ecranizate basmele cele mai îndrăgite de cei mici: *Harap Alb, Pungața cu doi bani, Fata babei și fata moșului, Capra cu trei iezi, Dănilă Prepeleac, Prislea cel voinic și merele de aur, Albă ca zăpada, Cenușăreasa, Scufița Roșie* etc.

Pentru organizarea vizionărilor colective se folosesc aparate de proiecție, iar pentru cele individuale — diascoape. Acestea din urmă pot fi folosite de cititori în cadrul sălilor de lectură. Atît aparatele de proiecție cît și diascoapele se pot

¹) GHEORGHIU-DEJ, GH. *Raport la cel de-al III-lea Congres al Partidului Muncitoresc Român*. Buc., Editura politică, 1960 p. 102.

procura de către biblioteci, prin virament, de la Intreprinderea Comercială Regională Metalo-Chimică. Costul unui aparat de proiectie este accesibil oricărei biblioteci (120 lei).

Pentru a înlesni procurarea celor mai interesante diafilme, Studioul cinematografic „Al. Sahia” va întocmi un catalog care va fi trimis, prin comitetele regionale de cultură și artă, tuturor bibliotecilor. Vom publica în „Călușa bibliotecarului” titlurile diafilmelor care vor apare ulterior.

Propunem ca cererile de diafilme să fie înaintate comitetelor regionale de cultură și artă care le vor centraliza pe regiuni și le vor înainta Studioului cinematografic „Al. Sahia” — secția diafilme — strada Roma nr. 4 — București. Studioul urmează să trimită diafilmele contra cost — prin virament — comitetelor regionale de cultură și artă, care le vor difuza conform cererilor permise în prealabil.

Ar fi foarte util ca bibliotecile să organizeze discuții în jurul diafilmelor realizate, cerind de la spectatori sugestii pentru îmbunătățirea tematicii și a nivelului de realizare. Aceste discuții împreună cu părerea bibliotecarilor să fie comunicate Studioului cinematografic „Al. Sahia” — secția diafilme.

Datele organizării unor asemenea discuții ar putea fi comunicate din timp studioului, pentru ca acesta să trimită — eventual — redactori care să participe. Părerile și sugestiile ar fi foarte utile pentru îmbunătățirea calitativă a diafilmelor.

Printr-o strânsă legătură și colaborare între biblioteci și studiou se va putea ajunge la folosirea cit mai eficientă a diafilmelor în nobila misiune pe care o avem de a contribui la făurirea omului nou, omul societății socialiste.

Prof. VASILE BORDEIANU

Șeful secției diafilme a Studioului cinematografic „Al. Sahia”.

PREȚUIREA MUNCII ȘTIINȚIFICE

Premiul acordat recent de către Ministerul Învățământului Bibliotecii Centrale a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj pentru lucrarea a *Catalogul colectiv al revistelor științifice străine intrate în bibliotecile din Cluj, 1945—1958*. Cluj 1961, constituie expresia prețuirii și a încurajării active din partea regimului nostru democrat-popular muncii științifice.

Prin catalogul colectiv al revistelor științifice, tehnice și medicale în limbi străine intrate între anii 1945—1959 în principalele biblioteci de învățământ superior, științifice, în bibliotecile institutelor de cercetare și ale întreprinderilor clujene, Biblioteca Centrală a Universității „Babeș-Bolyai” Cluj, pune la dispoziția cercetătorilor, a cadrelor din învățământul superior și bibliotecilor un nou instrument de informare și documentare științifică, de valorificare largă a fondurilor de reviste străine păstrate în 54 de biblioteci, cu peste 100 de filiale, subunități de biblioteci din Cluj.

Este binecunoscută importanța revistelor de specialitate străine în munca de cercetare și documentare. Totuși, nu există nici un institut, care ar putea să aibă în rafturile bibliotecilor sale toate revistele de care are nevoie, iar aceasta

nu numai din cauza limitelor alocațiilor bănești, dar și din cauza dificultăților de depozitare. Singura soluție satisfăcătoare pentru rezolvarea acestei probleme — fără să necesite importante investiții materiale — este întrebuintarea rațională a resurselor locale prin metodele de cooperare.

Catalogul colectiv face posibil ca instituțiile și marile întreprinderi dintr-un oraș (sau din țară) să poată cunoaște reciproc materialul de perioadă existent și să se folosească de el.

Descrierea revistelor s-a făcut în catalog pe baza cercetării directe a colecțiilor la locurile lor de păstrare. Ea cuprinde: titlul revistei și locul ediției. În aliniat nou urmează prescurtările (siglele) bibliotecilor și unităților în care se găsesc revistele cuprinse în catalogul colectiv, cu indicația volumelor în cifre arabe și anul calendaristic de apariție în paranteze rotunde și anume: pentru cele cu un singur volum (Tom, Band etc.) anual, descrierea începe cu indicarea volumului, în cifre arabe, înaintea anului calendaristic închis în paranteze: 10 (1958), iar pentru cele în mai multe volume anual, prin indicarea anului calendaristic înaintea volumelor care sînt închise în paran-

teze: 1957 (10—12). Pentru cazurile volumelor necomplete din colecțiile bibliotecilor respective, indicarea volumului și anului calendaristic e urmată de două puncte, arătându-se apoi cu cifre arabe numerele (caietele, fasciculele etc.) existente în bibliotecă: 10 (1956): 5, 7, 9—10.

Pentru revistele care pe parcursul apariției și-au schimbat titlul, descrierea s-a făcut la titlul cel mai recent, cu trimitere la titlul sau titlurile anterioare. Dacă din titlul revistei nu rezultă clar cuprinsul ei, atunci s-a descris și subtitlul. Pentru revistele aparținând Bibliotecii Centrale a Universității din Cluj se menționează și cota, ușurându-se prin aceasta găsirea lor. În alcătuirea catalogului colectiv titlurile celor 3496 de reviste descrise au fost dispuse în ordinea alfabetică, indiferent de domeniul de știință sau țara în care sînt publicate.

Lucrarea se încheie cu un indice de materii care cuprinde numerele de ordine sub care sînt descrise în lista alfabetică revistele dintr-o anumită specialitate. În felul acesta catalogul dă răspuns în următoarele probleme: 1) ce reviste științifice există la Cluj?; 2) unde pot fi ele consultate?; 3) ce numere din colecție există și care lipsesc?; 4) ce reviste există dintr-o anumită specialitate?

Desigur, ar fi fost bine ca lucrarea să fi cuprins și un indice geografic al țărilor unde au fost editate periodicile.

Acest catalog permite o mai bună planificare în achiziționarea revistelor și totodată evitarea paralelismelor în abonarea aceleiași reviste de către mai

multe instituții din Cluj sau omiterea achiziției unor reviste importante.

Catalogul a fost întocmit cu competență de către colectivul serviciului de documentare și bibliografie de la Biblioteca Centrală a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj, continuându-se de fapt o tradiție a instituției noastre începută prin editarea lucrării *Catalogul revistelor științifice și medicale din Cluj*, redactată în anul 1926 de savantul Emil Racoviță și priceputul bibliotecar A. Valentiny. Conceput ca un catalog colectiv retrospectiv general al revistelor științifice aflate în bibliotecile centrului universitar Cluj, *Catalogul colectiv al revistelor științifice străine* începe totuși cu perioada 1945—1958 intrucît s-a avut în vedere necesitățile de documentare pentru o perioadă mai recentă, urmînd ca această lucrare să fie completată în scurt timp și pentru anii 1925—1944, iar periodic cu suplimente conținînd creșterea colecțiilor și schimbările organizatorice ale bibliotecilor păstrătoare.

Prin această valoroasă lucrare Biblioteca Centrală a Universității din Cluj a dovedit că este conștientă de rolul și datorită sa — ca bibliotecă socialistă — de a pune la dispoziția cercetării lucrări care să ajute munca științifică, iar aprecierea acordată de Ministerul Învățămîntului, concretizată prin premiarea lucrării, este un indemn în munca colectivului Bibliotecii Centrale pentru realizarea cu succes a sarcinilor viitoare.

VACZY LEONA

DIN ACTIVITATEA BIBLIOTECILOR

O DISCUȚIE CU EROII PREFERAȚI

Nici nu bănuiam cît de stimulatorie poate fi o discuție cu eroii unei cărți. Personal, am încercat încă din timpul lecturii un dialog cu eroii romanului *N-a fost în zadar* de Al. Șiperco. Caracterele personajelor m-au convins că pot să le invit la o discuție cu cititorii, punîndu-le în situația de a răspunde nu numai la problemele legate de subiectul romanului ci, în general, la cele le-

gate de viața tineretului. O dată textul alcătuit l-am prezentat în fața prietenilor bibliotecii noastre care s-au apucat imediat de lucru. În ziua de 26 iulie, Andrei Raicu și tovarășii lui au apărut în fața publicului. După o scurtă prezentare dramatizată a unor momente mai importante ale acțiunii, au început discuțiile între participanți și personajele cărții. De fapt, textul a fost astfel

alcătuit ca fragmentele dramatizate din roman să fie legate între ele prin pasaje, tot dramatizate, în care interpretii redevin ceea ce sînt ei în viața de toate zilele — tineri contemporani.

Un exemplu. Este un fragment scurt din ultima parte a textului discuției.

„*Interpreta Doinei* — Oare prietenilor noștri, cititorilor romanului *N-a fost în zadar*, le-am răspuns noi la toate întrebările?

Interpretul lui Fulger — Nu, nu cred. În parte, pe unele le-am redeschis, pe altele le-am îndreptat spre rezolvare.

Interpreta Niurei — Abia aștept să ajung acasă, să reiau cartea și să recitesc pasajele în care apare Niura... (către interpretul lui Andrei Raicu). Citim împreună?

Andrei Raicu — Să vedem dacă bibliotecara s-a ținut de cuvînt și mi-a reținut și mie un exemplar din carte...“

Această îmbinare între „ieri“ și „azi“ a ușurat tinerilor participanți din sală închegarea unor discuții vii, antrenante din care fiecare a avut ceva de învățat.

Reușita întîlnirii o considerăm drept garanție pentru cele viitoare. De altfel, ne-am gîndit să antrenăm și alte biblioteci din regiune în realizarea unor asemenea acțiuni. Iar cînd se poate, să invităm și creatorul romanului respectiv.

DUMITRU NEGREANU

Biblioteca regională Crișana

Pentru început, am căutat să fac din bibliotecă un loc atrăgător. Am așezat cărțile — așa cum învățasem — după clasificarea zecimală, am întocmit indicatoare și liste bibliografice simple. Cu ajutorul cadrelor didactice, am organizat propaganda vizuală a cărților biblio-

Cititorii de la Biblioteca comunală Ponor căutîndu-și numele pe „Harta satului“

tecii la punctele cele mai frecventate (căminul cultural, școală, cooperativă) și tot atunci am lansat lozincă: „Toți locuitorii — cititori ai bibliotecii“.

Cititorul îl poate ajuta mult pe bibliotecar în răspîndirea cărții. Colectivul obștesc este compus la noi mai ales din tineri. Ei au fost primii prieteni ai bibliotecii și consider că este firesc acest lucru, întrucît sînt mai receptibili față de nou. Vasile Onea, Iosif Bacoș, Lazăr Onea, Silviu sînt gata oricînd să răspîndească zeci și zeci de cărți în diferite colțuri ale Ponorului. Ei discută împreună cele citite și nu o dată se întîmplă că la restituirea unei cărți cititorul să vină însoțit de un alt cititor, rugîndu-mă să înscriu titlul respectiv pe numele acestuia.

Cu sprijinul organizației U.T.M., am constituit brigăzi de tineret, cu care am ținut instructaje privind noțiunile elementare de difuzare a cărții. Aceste brigăzi trebuiau să popularizeze și bibliotecă. Numărul cititorilor a început astfel să se înmulțească. Îmi amintesc că printre primii era baciul Iacob Sava. Pe atunci, el citea basme (îi plăcea mai ales Ispirescu). Am văzut că omul avea

LOCUL UNDE SE RĂSPUNDE

Cu ani în urmă, cînd am venit la Ponor, oamenii din această comună ardelenescă — crescători de vite și oiieri — erau pentru mine cu totul necunoscuți, fără a mai vorbi de așezarea răsărită pe mari distanțe, într-o privesc de munte ce mi se părea de necuprins. Toate acestea, poate, m-au atras spre Ponor. Mi-am dat seama, din prima zi, că munca mea cere eforturi constante, că va trebui să cunosc felul de a fi și de a gîndi al locuitorilor, să înțeleg schimbările ce au loc în conștiința lor, frîmintările lor, pentru a-i putea ajuta cu lumina cărților și a-i învăța să-ndrăgească litera scrisă.

nevoie de îndrumarea lecturii, că trebuie să urmăresc cum înțelege el cele citite, pentru a ști în ce direcție să-l ajut. Venind mereu la bibliotecă am început să-i dau, alături de basme, și broșuri zootehnice, *Cum sporim fătările du-ble la oi*, *Cum scăpăm oile de rîie* (aflasem că îl preocupă asemenea probleme). După o săptămînă vine și-mi zice:

— Apăi, eu nu mai citesc cărți de-alea cu chipuri și zmei... Sînt mai bune cele care ne învață cum să lucrăm. Poate aveți și ceva despre pomării?

Atunci i-am dat o carte despre cultura pomilor. Între timp l-am anunțat că ne-au sosit niște cărți de popularizare a științei: *Ce este religia*, *Despre suflet*, *Biblia pentru credincioși și necredincioși*. Baciul Sava „s-a legat” de aceste cărți. L-am văzut mai tîrziu, prin sat povestind oamenilor despre cele citite în cărțile de la bibliotecă. Alături de plăcerea lecturii, cititorul a descoperit și foloasele ei, devenind cel mai activ propagandist al cărții.

Biblioteca trebuie să fie o instituție care să dea răspuns la multe probleme ce frămîntă pe cititori. După cîțiva ani de activitate în comună m-am obișnuit cu cele mai felurite solicitări de consultații. Într-o zi, vine la bibliotecă, aproape în fugă, Ștefan Itu:

— „Tovarășă bibliotecară, mi s-a îmbolnăvit o oaie. Nu am găsit momentan veterinarul. Știu că aveți aici o carte despre această boală. Eu am citit-o, dar mai dați-mi-o puțin”... Într-o altă zi Teodor Onea se plîngea la bibliotecă pentru că oile au paraziți. I-am dat cartea *Paraziții animalelor domestice*, din care am citit chiar împreună paragraful referitor la tratamentul cu D.D.T. preparat cu ulei și oțet. Astfel, biblioteca a devenit, într-adevăr, „locul unde se răspunde multor întrebări”. Era un succes.

Într-o duminică, în mijlocul satului, îl aud pe cititorul Ioan Valc spunînd că a obținut pe un lot de pămînt peste 20 de feldere de cartofi în plus, că pentru aceasta a trebuit să studieze cărțile despre *Cultura cartofilor*, *Gîndacul din Colorado* etc. Mi s-a ivit un prilej, pe care nu l-am scăpat, de a populariza și alte cărți agrotehnice, mai ales despre cultura cartofului (singura plantă care se simte mai bine pe aceste locuri de munte).

Cele cîteva exemple pe care le-am dat concretizează eficacitatea muncii noastre în îndrumarea lecturii. Ea are două aspecte. Pe de o parte, ajutorul acordat cititorului în reținerea esența-

lului din cărțile citite folositor muncii sale de zi cu zi, pe de altă parte îmbogățirea cunoștințelor sale de cultură generală. Observ acest lucru, într-un fel și prin îmbogățirea vocabularului său.

Popularizăm cartea prin diferite metode. Foarte eficace s-au dovedit la noi consfătuirile cu cititorii. Evităm referatele și conferințele mai mult sau mai puțin savante la aceste manifestări și urmărîm să deprindem pe cititori să-și exprime, în cuvinte simple, părerile despre cărțile citite. Am organizat, de pildă, o consfătuire pe marginea cărții *Biblia pentru credincioși și necredincioși*. Am cerțat fișele cititorilor și mi-am notat pe o listă pe toți cei care împrumutaseră această carte. Le-am trimis invitații acasă, pentru ca, la consfătuire, să-și spună părerile. Am invitat și alți cititori. La consfătuire, după ce am arătat scopul ei, am dat cuvîntul cititorilor, dintre care amintesc pe Iacob Sava, Iosif Onea, Ilie Andreieș, Ilie Ghiorghiu. Aducînd exemple din propria lor viață, ei au vorbit despre învățămintele însușite în urma lecturii acestei cărți.

Alt exemplu: la seara literară cu tema *Chipul femeii oglindit în literatură*, un grup de cititori au citit diferite poezii închinăte femeii. Măiestria lecturii lor a făcut ca mulți dintre cei prezenți să solicite apoi volumele de versuri care cuprîndeau aceste poezii.

Manifestările de masă pe care le inițiem la centru sînt organizate și la bibliotecile de casă din cătunele aparținătoare și la biblioteca afiliată din satul Gergel. Organizăm cu acestea și schimburi de experiență model. Cu prilejul unui asemenea schimb la biblioteca de casă După-Deal, la care au fost invitați și responsabili cercurilor de citit, un învățător a făcut o informare politică, apoi a fost prezentată cartea *Originea și evoluția omului*, folosindu-se planșe ajutătoare. Au urmat discuții și o audiere la radio.

Realizările de pînă acum ale bibliotecii comunale Ponor se datoresc îndrumării competente și sprijinului permanent ce-l primim din partea organelor de partid și de stat locale. Am simțit întotdeauna sprijinul sfatului popular, care, prin deputații săi, mă ajută mult și în munca de îndrumare a bibliotecilor din raza comunei. Deputați ca Iosif Barb, Victoria Cristea, Victor Cerdea și, în primul rînd, Viorel Petruș, secretarul organizației de partid, sînt întotdeauna printre primii sprijinitori ai inițiativelor bibliotecii.

FEBRONIA COSTACHE

CARTEA ÎN RÎNDUL ȚESĂTOARELOR ȘI FILATOARELOR

În întreprinderea noastră, pulsează o viață culturală intensă. În orice zi, la club, muncitorii pot asista la o conferință interesantă, la un spectacol prezentat de brigada artistică sau citi în sala bibliotecii, unde le stau la dispoziție peste 17 000 de volume. La Cabinetul tehnic, colectivul bibliotecii oferă solicitanților documentația tehnică necesară procesului de producție.

În cei 18 ani de când sînt bibliotecară la Uzinele „7 Noiembrie”, viața spirituală a muncitorilor noștri s-a schimbat foarte mult. Georgeta Mustață, Virginia Jianu, Eti Broder, Olimpia Boacă și zeci și zeci de alte muncitoare găsesc timp în orele lor libere ca pe lângă îndeletnicirile lor casnice, să citească o carte, să frecventeze diferite cursuri ale învățămîntului politic sau profesional, să studieze pentru a-și ridica nivelul cultural și de calificare profesională. Creșterea nivelului de cultură generală al muncitorilor noștri a determinat și dezvoltarea activității bibliotecii. În momentul de față numărul cititorilor permanenți reprezintă 50% din totalul salariaților uzinei. Cerința de carte o ilustrează și activitatea standului uzinei, unde, lunar, se vînd cărți în valoare de 10 000 de lei. Mulți muncitori și-au format biblioteci personale.

Cititorii bibliotecii clubului sînt, în majoritate, femei și preferințele lor de lectură sînt diferite.

Trîind și muncind în mijlocul lor, am reușit să mă apropiu de ele și să le aflu preocupările și gusturile pentru lectură.

Din discuțiile noastre am aflat de multe ori nu numai impresiile lor privitoare la cărți, dar și bucuriile și păsurile personale. În felul

acesta, între mine și cititoare s-au creat relații tovarășești, de încredere reciprocă.

Cele mai multe femei, îmi cer cărți din care să învețe cum să-și crească și să-și educe copiii. Altele — tinerele îndeosebi — preferă, cum e și firesc, „cărți de dragoste”. Avem însă și cititoare cărora le este încă greu să-și aleagă singure o carte. Cu multă răbdare și, cu tact pedagogic, le recomand cărți potrivite nivelului lor cultural, le ajut să-și formeze o cultură generală. Asemenea cazuri s-au petrecut cu filatoarea Maria Corchiș, cu țesătoarea Virginia Jianu, cu muncitorul Iosif Biru și cu mulți alții, care de la basme au ajuns la opere ale literaturii universale.

De mult folos pentru cititori este accesul liber la raft, introdus de curînd în biblioteca clubului. El le dă posibilitatea să consulte mai multe cărți și să se obișnuiască a-și alege singuri cartea preferată. Cititorilor noștri le plac mult acțiunile de masă de o mare amploare — seri literare, simpozioane, conferințe, întîlniri cu scriitorii. Orientîndu-ne după cerințele și gusturile lor, organizăm cu precădere asemenea acțiuni. Deosebit de reușită a fost, de pildă, întîlnirea cu scriitorul Pop Simion, care a prezentat volumul său de reportaje *Ore calde*. Timpul care s-a scurs în tovarășia scriitorului a trecut în modul

Un aspect de la Biblioteca clubului Uzinelor „7 Noiembrie” din Capitală

cel mai plăcut. Intrucît în cartea sa este vorba de „orele petrecute în producție“ cititorii noștri au fost direct interesați și au participat cu însuflețire la discuții. Ei au pus autorului multe întrebări cu privire la personajele cărții, la vocabularul folosit, la experiența sa de scriitor. Cele 40 de exemplare din volumul *Ore calde* aflate la standul cu vînzare, au fost cumpărate imediat de către participanții la întîlnire.

Tineretului din uzină îi acordăm o atenție deosebită. În colaborare cu organizația U.T.M. prezentăm pentru ei acțiuni instructive, care să contribuie la educația lor socialistă. Cu concursul editurilor din Capitală am organizat, în ultima perioadă, seriile literare cu temele: *Contemporani cu Lenin și Figuri de femei comuniste oglindite în literatură*, la care au luat cuvîntul redactorii de la Editura pentru literatură universală. Un grup de studenți de la Facultatea de filologie ne-a sprijinit în organizarea unei frumoase serii literare intitulată *Viața și opera lui Topirceanu*. Un medalion literar reușit a fost închinat poetului muncitor *Cristian Sirbu*. Viața lui Cristian Sirbu a fost evocată de un redactor de la Editura pentru literatură, iar versurile poetului au fost citite de scriitorul Romulus Vulpescu. Și cititorii prezenți în sală au recitat cîteva din poeziile lor preferate. Asemenea medalioane sau seri literare au fost consacrate și scriitorilor clasici și contemporani, ca de exemplu lui *Ion Păun Pincio*, cu prilejul împlinirii a 90 de ani de la naștere; poezilor, *Tudor Arghezi și Maria Banuș*, prozatorului *Ion Agirbiceanu* etc.

La noi, întîlnirile cu scriitorii iau, de obicei, caracterul de consfătuiri. Dacă invităm un scriitor în uzină, discutăm cu comitetele de secție, cu responsabili culturali din grupele sindicale și cu organizațiile U.T.M. din sectoare pentru a ne sprijini în mobilizarea oamenilor. Imediat difuzăm și cărțile respective la cititori, citim cele mai caracteristice fragmente la stația de radioamplificare, iar cînd se apropie ziua consfătuirii, afișăm anunțuri la toate sectoarele de producție, la club, la cantină, prin care comunicăm tema consfătuirii, locul și ora unde se ține acțiunea. În felul acesta întîlnirile dintre scriitori și cititori de-

vin interesante, se poartă discuții ample pe marginea conținutului cărții. O acțiune care a avut mult răsunet în uzina noastră a fost întîlnirea cu scriitorul Al. Șiperco. Cu prilejul acesta s-au purtat discuții interesante asupra romanului *N-a fost în zadar*. Au mai venit printre cititorii noștri scriitorii Eusebiu Camilar, A. G. Vaida, Maria Banuș, Eugen Teodoru, Viniciu Gafița, Rusalin Mureșanu, Toma George Maiorescu și alții.

Cititorii sînt permanent informați asupra noilor apariții editoriale. O atenție deosebită acordăm prezentării cărților social-politice. *Africa azi*, *Mîndra Spanie*, *Contemporan cu viitorul* iată numai cîteva dintre titlurile prezentate cu sprijinul Editurii tineretului. Au fost prezentate și unele colecții, ca de pildă, „Biblioteca pentru toți“, „Meridiane“.

Pentru a contribui la îmbogățirea cunoștințelor cititorilor noștri, organizăm și acțiuni pe teme științifice. Dintre acestea, menționăm *Ultimul zbor în Cosmos*, la care colectivul bibliotecii a invitat un cercetător științific.

Am arătat mai sus că, în uzina noastră, funcționează și o bibliotecă tehnică, cuprinzînd un bogat fond de publicații. Colectivul bibliotecii clubului lucrează în colaborare cu biblioteca cabinetului tehnic (bibliotecar Pompiliu Costea) la organizarea unor acțiuni de popularizare a cărții tehnice care vine în sprijinul procesului de producție. La sectorul țesătorie, am organizat o consfătuire cu cititorii pe tema: *Cartea în sprijinul producției*. Un redactor al Editurii tehnice, a prezentat ultimele noutăți din domeniul țesătoriei, după care țesătorile și maștrii au făcut propuneri pentru editarea unor cărți. De exemplu maistrul Ioachim Vasile M. Ion a propus să se editeze o lucrare de nivel mediu care să trateze despre repararea și întreținerea războaielor. Prezentări de cărți tehnice și scurte informări bibliografice organizăm și la locul de producție. În felul acesta contribuie biblioteca noastră la creșterea conștiinței socialiste și a gradului de calificare a muncitorilor, la lărgirea orizontului lor cultural.

EUGENIA ENACHE

Biblioteca clubului Uzinelor „17 Noiembrie“ - București

ȘTIRI DIN:

• REGIUNEA ARGÈȘ

• *Bilanț la jumătate de an.* Cartea a pătruns pînă în cel mai îndepărtat colț de sat, de sub poalele muntelui Builă și pînă în cîmpurile de aur ale Drăgăneștilor. Despre ceea ce a devenit cartea pentru oamenii din regiunea noastră, vorbesc rezultatele obținute de bibliotecile publice în primul semestru al anului acesta. 380 784 de cititori, adică cu 42 947 mai mulți decît cei înregistrați în tot cursul anului trecut. De altfel, numărul mediu al cititorilor realizat de bibliotecile comunale este de 1 135 față de 681 cît era în anul 1962. Cît privește numărul cărților citite în această perioadă (2 161 000) este aproape egal cu cel realizat în întreg anul 1962.

Sînt cîteva date care reflectă munca entuziasată a bibliotecarilor argeșeni. (C. DIRNESCU, Biblioteca regională Argeș).

• REGIUNEA BACĂU

• *În sprijinul îngrijitorilor de animale.* De curînd, în comuna Răcăciuni (raionul Bacău) a avut loc un schimb de experiență la care au participat bibliotecarii comunali din raion și directorii bibliotecilor raionale din regiune. Organizat de către Biblioteca regională Bacău, schimbul de experiență a cuprins și un interesant concurs „Cine știe zootehnic, cîștigă”. Concurenții, brigadierei zootehnici din comunele învecinate și îngrijitorii de animale de la gospodăria colectivă din Răcăciuni, au dat dovadă de o bună pregătire. Cîștigătorii au primit premii din partea gospodăriei colective. La inițiativa Bibliotecii regionale, Întreprinderea cinematografică regională a prezentat, după concurs, un film documentar despre creșterea animalelor (A.M.).

• REGIUNEA IAȘI

• *Cine știe meserie, cîștigă.* Consiliul local al sindicatelor în colaborare cu Biblioteca regională Iași a organizat la Casa de cultură a sindicatelor un concurs „Cine știe meserie, cîștigă” cu tema: *Să cunoaștem autocamionul pe care lucrăm.*

Inginerul Nicolae Gheorghiu de la Autobaza IRTA nr. 1 a discutat cu un număr de 5 concurenți — mecanici la Autobaza IRTA nr. 1. În fața a peste 600 de participanți, șoferi, mecanici-auto de la întreprinderile specializate din orașul Iași, concurenților li

s-au pus întrebări referitoare la calitățile tehnice de exploatare, la metodele de întreținere a autocamionelor românești. În urma studierii atente a materialului bibliografic indicat, participanții la concurs au dat răspunsuri complete dovedind buna lor pregătire teoretică și practică.

• *Prin cîteva biblioteci din raionul Pașcani.* Biblioteca comunală din Tătăruși este totodată și sediul unuia din centrele metodice ale raionului. Activitatea desfășurată de această unitate ilustrează mersul ei ascendent. Cei 1 400 de cititori înscrși în primul semestru au citit 9 500 de cărți. Fixîndu-și ca obiectiv principal sprijinirea, prin forme specifice muncii cu cartea, a întăririi economico-organizatorice a gospodăriei colective, biblioteca Elena Lăcătușu a acordat o atenție deosebită răspîndirii cît mai largi în rîndul colectivităților a cărților agro-zootehnice. Pentru o cit mai eficientă îndrumare a lecturii, biblioteca și-a întocmit un calendar al muncilor agricole. Urmărindu-l îndeaproape este întotdeauna cu cartea la timpul potrivit.

Spre deosebire, bibliotecarele din Mîrcești și Hărmanești, Georgeta Ioniță și Maria Bobu au un stil de muncă ce poate fi caracterizat printr-un singur cuvînt — nepăsare. La Hărmanești, de exemplu, dacă pînă în luna iunie au fost înscrși 644 de cititori, în cea de-a șasea lună a anului biblioteca, oboșită, a înseris doar un singur cititor. Cît despre cărțile citite în luna iunie, numărul este într-adevăr „impresionant” — 14 cărți. La Mîrcești manifestările de masă se reduc la prezentări de cărți — 3 prezentări în 6 luni. Pe semne că, încinate de aceste rezultate cele două bibliotecare au considerat că n-are nici un rost să folosească materialele de îndrumare metodică și bibliografică sau să dea vreo atenție îndrumărilor primite din partea metodiștilor bibliotecii raionale. (E.O.).

• REGIUNEA PLOIEȘTI

• De curînd la secția împrumut a Bibliotecii regionale Ploiești s-a introdus accesul liber al cititorilor la raft. Întregul colectiv al bibliotecii a depus într-un timp relativ scurt (două săptămîni) un mare efort pentru reorganizarea secției de împrumut corespunzător noilor metode de servire a cititorilor.

Dispunînd de spațiu suficient (15 × 25 m), a pus la dispoziția publicului un număr de 20 000 volume, ceea ce reprezintă aproape 40% din fondul secției de împrumut.

Prin introducerea accesului liber la raft, medodă care se bucură de adeziunea deplină

a cititorilor, numărul acestora crește zi de zi.

Colectivul bibliotecii pregătește introducerea accesului liber la raft și în celelalte secții. Astfel, cu ocazia începerii noului an școlar și secția de copii va folosi această metodă de servire a cititorilor. (D. STANESCU — Biblioteca regională Ploiești).

• REGIUNEA BANAT

• *Curs de calificare profesională pentru bibliotecarii din învățământul superior.* Din inițiativa Ministerului Învățământului, în orașul Timișoara s-a organizat un curs de calificare profesională pentru bibliotecarii noi încadrați de la Universitate, Institutul politehnic, Institutul agronomic, Institutul de medicină și Institutul pedagogic de 3 ani. Cursul are o durată de 8 luni, la care participă un număr de 30 de bibliotecari.

În programa cursului au fost prevăzute lecții privind evidența fondului de cărți, descrierea publicațiilor, clasificarea zecimală, organizarea fondului de cărți și a cataloagelor, bibliografie. Fiecare lecție este urmată de seminarii, care contribuie la aprofundarea cunoștințelor însușite la lecții de către cursanți. (CLAUDIA HALITCHI).

• REGIUNEA OLTENIA

• *O inițiativă bună.* Cursul de pregătire profesională a bibliotecarilor din regiunea Oltenia, organizat recent de Biblioteca re-

gională, și-a încheiat lecțiile teoretice cu o demonstrație practică la biblioteca comunală din Catane, raionul Băilești — bibliotecă fruntașă pe țară.

Cursanții, însoțiți de directorii bibliotecilor raionale, au putut urmări cum se desfășoară programul zilnic al bibliotecii vizitate.

În cursul dimineții, oaspeții bibliotecari au vizitat biblioteca comunală unde bibliotecarul Petre Vilcan le-a vorbit despre diferitele aspecte ale activității sale: organizarea tehnică a bibliotecii, metodele folosite pentru popularizarea cărților și atragerea cititorilor. Ajutată de un colectiv obștesc format din 63 de persoane, biblioteca din Catane a înscris în primul semestru din anul acesta 1 320 de cititori și a difuzat 7 770 de volume.

După amiază, bibliotecarii au luat parte la o informare politică model și la o seară literară închinată poetului *George Coșbuc*, la care un grup de tineri colectivști au prezentat viața și opera poetului și au recitat versuri. Programul artistic care a completat această manifestare de masă, a fost susținut de brigada de agitație și de o echipă artistică a căminului cultural din Catane.

Atât bibliotecarii prezenți, cât și cei peste 600 de colectivști care au participat la aceste acțiuni, au avut multe de învățat. (NICOLAE POPA — Biblioteca regională Oltenia).

• REGIUNEA GALAȚI

• CRESCĂTORII DE ANIMALE ÎN CONCURS

Pentru antrenarea tuturor crescătorilor de animale la studierea celor mai avansate metode de creștere a animalelor și stimularea interesului față de permanenta îmbogățire a cunoștințelor profesionale, Comitetul regional pentru cultură și artă și Consiliul regional agricol Galați organizează un concurs „Cine știe, răspunde” pe tema: *Sectorul zootehnic dezvoltat, venituri mari în gospodărie.*

Desfășurându-se în două etape, prima destinată pregătirii concurenților (10.

VII. — 1.XI) iar a doua, concursul propriu-zis (1. XI. — 30. XII), această acțiune antrenează brigadierii zootehniști, șefii de echipă și îngrijitorii de animale din toate G.A.C.-urile și G.A.S.-urile regiunii Galați.

Aportul bibliotecilor la buna desfășurare a concursului este însemnat, ele asigurând bibliografia necesară pregătirii concurenților și condiții optime pentru parcurgerea și însușirea lucrărilor recomandate. Biblioteca regională a trimis din vreme tuturor bi-

bliotecilor din regiune indicațiile necesare privind modul în care acestea pot contribui la buna desfășurare a concursului și bibliografia necesară concurenților.

De altfel, bibliotecarii vor face parte și din comisiile de concurs, începând cu cele organizate pe gospodării colective și terminând cu cea pe regiune.

Faza de pregătire a concurenților se apropie de sfârșit. În curând se vor vedea rezultatele strădaniilor crescătorilor de animale din regiunea Galați în

insușirea cunoștințelor cuprinse în paginile cărților și, de ce să nu spunem, eficiența muncii depuse de bibliotecii pentru buna pregătire a lor.

● O consfătuire cu elitlorii

Apărută în primăvară, lucrarea *Organizația de bază, conducătorul politic al colectivităților* de Cojocaru, S. și Buduru, V. sintetizează experiența comunistilor din două gospodării colective gălățene — din Pechea și din Insură-

ței — în munca de întărire economică-organizatorică a gospodăriei, în dezvoltarea conștiinței socialiste a colectivităților, în mobilizarea lor la îndeplinirea hotărârilor partidului și guvernului pentru transformarea gospodăriilor în unități puternice, înfloritoare, capabile să asigure o producție sporită și venituri mari colectivităților.

Date fiind problemele abordate, lucrarea a fost bine primită de cititorii colectivități. Colectivul secției metodice a Bibliotecii regionale Galați a considerat

că o consfătuire pe marginea acestei cărți va da rezultatele așteptate în sensul că va prilejui colectivităților o înțelegere mai deplină a ei și, totodată, îi va ajuta să tragă o serie de învățăminte.

În alcătuirea textului, care stă la baza discuțiilor, s-a urmat firul cărții subliniindu-se ideile de bază și, unde a fost cazul, s-au dat pasaje din cuprinsul ei. Desigur, o dată cu textul bibliotecarii au primit indicațiile necesare privind organizarea unei asemenea manifestări.

A. M.

COLABORAREA DINTRE BIBLIOTECA REGIONALĂ CRIȘANA ȘI BIBLIOTECILE SINDICATELOR

Pentru bibliotecarii sindicali din Oradea a devenit o obișnuință să se adreseze bibliotecii noastre ori de câte ori au nevoie de un sfat, de un text pentru o manifestare de masă și chiar de cărți. Desori nici nu ne ajung materialele de popularizare, serile literare, medaliale și simpoziunile, întocmite de secția noastră metodică, pentru a satisface numărul mare al solicitărilor venite din partea bibliotecarilor sindicali. Până acum, am împrumutat bibliotecilor sindicale 68 de lucrări întocmite de biblioteca noastră.

Am vrea să prezentăm cititorilor revistei doar un singur exemplu de felul cum colaborăm cu bibliotecile sindicatelor.

Biblioteca sindicatului de la Întreprinderea de echipament metalic pentru binale-Oradea se bucură de popularitate în rândul muncitorilor. O dovadă este și faptul că din cei 1 200 de salariați, 900 sînt de-acum cititori. Dar bibliotecara a-

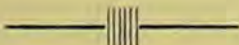
vea greutăți în ceea ce privește asigurarea bibliografiei necesare concursului „Iubiți cartea”. Deoarece la această unitate s-au înscris la concurs un număr însemnat de tineri, i-am dat bibliotecii, prin schimb interbibliotecar, titlurile de care avea nevoie.

Ne-am bucurat cînd am constatat că la un concurs „Cine știe, cîștigă” organizat la clubul acestei întreprinderi de bibliotecă regională pe baza bibliografiei concursului „Iubiți cartea” numai de la această întreprindere s-au prezentat 11 concurenți — tineri și tineri muncitori care citiseră 150 de volume.

Acțiuni asemănătoare am întreprins și la alte întreprinderi din oraș.

Colaborarea dintre biblioteca noastră și bibliotecile sindicatelor au o influență binefăcătoare asupra activității ambelor instituții.

ELVIRA LENGYEL

SUB STEAGUL LUI OCTOMBRIE ROȘU

● ● ● MONTAJ LITERAR ● ● ●

RECITATOR 1: Sub fulgerul roșu de
stele,
Cînd bezne-n lumini se desfac
Din inima inimii mele
Mă dărui mărețului veac!

Sub fulgerul roșu de stele
Mi-aleg cel mai falnic cuvînt
Din inima inimii mele
Pe-Octombrie Roșu să-l cînt¹⁾

RECITATOR 2: E Octombrie. Îmi vin
în minte cîtecele Revoluției,
„Varșovianca“, „Steagul Roșu“, „Lo-
comotiva noastră“...
Refrenele lor obsedante, din nou și
din nou,
Îmi clocotesc în suflet, revenind ca
un ecou.
În marea-nclăstare, cine mereu le
cînta?
Glasuri ce vin din istorie se opresc
lingă inima ta...
E Octombrie. Îmi vin în minte cîn-
tecele Revoluției²⁾.

RECITATOR 1: A fost Revoluția înlăn-
țuitorilor de veacuri, pe stîncă,
a celor umiliți, și-a celor fără stea
și a fost Revoluția mea
și a celor ce nu ne născuserăm
încă...
S-a răzvrătit sîngele și caldarimul
orașelor
și fața uscată și arsă a gliei,
smerită ca plopii,
ori ca aurul icoanelor Rusiei...
Au vorbit flăcările roșii, în cîntec —,
fucînd peste afumatele grinzi
și s-au răzvrătit ale mării albastre
oglinzi
și ploile-n plîns și descîntec...
Cel deprîns de veacuri să inge-
nunche,
deprîns de bici și de patimi
și-au ridicat de-odată spre soare
privirile reci, minioase,
și vîntul le suna-n bărbile răzbună-
toare
ca prin păduri potopite de lacrimi,
ca prin păduri foșnitoare, de oase...
Au venit cu inimi deschise
și au venit cu foamea și cîtecele
ucise
Au luat armele-n mîinile de arșți
crăpate

atunci în toamna tîrzie...
„Oameni buni, Rusie,
nu
se
mai
poate... 3)

POVESTITOR: Popoarele lumii recu-
nosc în Marea Revoluție Socialistă din
Octombrie începutul unei ere noi pen-
tru întreaga omenire — Epoca glorioasă
a revoluțiilor proletare, a trecerii de la
capitalism la socialism, epoca în care
dintr-un ideal al omenirii, socialismul
s-a transformat într-o realitate vie pen-
tru mai mult de o treime din populația
globului pămîntesc.

Ridicînd pentru prima dată proleta-
riatul la situația de clasă dominantă
Marea Revoluție Socialistă din Octom-
brie a însuflețit prin pilda sa pe mun-
citorii din toate țările lumii.

Sub steagul învățaturii leniniste for-
țele înaintate ale clasei muncitoare din
numeroase țări și-au făurit propriile lor
partide marxist-leniniste.

Ele reprezintă astăzi o uriașă forță
fiind urmate de sute de milioane de oa-
meni în lupta care o duc pentru pace,
independență națională, democrație și
socialism.

Este meritul istoric al lui Lenin de
a fi înțeles, la începutul acestui veac,
uriașă forță revoluționară a maselor
asuprite din Rusia, unde ca urmare a
împletirii tuturor contradicțiilor impe-
rialismului, condițiile pentru izbucnirea
revoluției erau mai coapte decît oriunde.
Este meritul său nepieritor, de a fi pus
bazele primului partid de tip nou din
lume, în stare să conducă proletariatul
spre victoria finală.

În conștiința milioanei de oameni
ai muncii pe întinsul globului pămîntesc,
numele lui Lenin este definitiv legat de
cel al Partidului Comunist, de forța re-
voluționară a mișcării comuniste din
lumea întregă!

1) Dan, George. *Sub fulgerul roșu de stele*. În
vol.: *Cîtece de luptă*. Buc., Editura tinerețului,
1962, p. 5.

2) Neamțu, Leonida. *Cîtecele Revoluției*. În vol.:
Cîntecul constelației. Buc., E.S.P.L.A., 1960, p. 51.

3) Tomozci, Gh. *A fost Revoluția mea*. În vol.:
Steaua polară. Buc., E.S.P.L.A., 1960, p. 104.

RECITATOR 1: *Partidul și Lenin — frați gemeni*

*Istoria mamă
ii socoate asemeni.
Iar noi,
spunînd Lenin
partidul numim,
partidul noi spunem —
la Lenin gîndim⁴)*

RECITATOR 2: *A fost un om — ca ni-*

*meni de omenesc și simplu,
Ca apa, ca lumina, ce tremură pe
creste,
Pe care niciodată nu le-nvechește
timpul,*

*Oglînda-a fericirii ce în durere crește
Și va trăi în inimi milenii fără șir
Căci niciodată-n lume gîndirea-i n-o
să piară,*

*Nici tîmpla lui de frate, cu vinele
subțiri,*

*Nici fruntea peste care furtuni cu-
treiarară.*

*Trăiește-n toate Lenin și uriașu-i
gînd,*

*În raza de lumină întîrziînd pe gea-
muri,*

*În blînda legătură frățească dintre
neamuri*

*În lîlulit mamei copilul legînd,
În zimbetul ce astăzi ne flutură pe
buze*

*Cînd o izbîndă-i fructu-ncordării
tuturor —*

*Străfulgerînd în aer printre lumini
și umbre,*

*E mîna ridicată de Lenin în Octom-
brie,*

*Copacul care-adună în rădăcini și
frunze*

*Putere să rodească mai bine-n
viitor⁵)*

POVESTITOR: Zilele furtunoase ale
marului Octombrie și acțiunea revolu-
ționară a maselor sub conducerea Par-
tidului clasei muncitoare, sînt de ne-
despărțit de numele lui Lenin.

Lenin întemeietorul și conducătorul
Partidului Comunist, geniu al revoluției
proletare, conducătorul primului stat al
muncitorilor și țăranilor din lume, Le-
nin în mijlocul muncitorilor, printre ță-
rani și soldați... Așa ni-l păstrează Isto-
ria pe acest om „dintre oameni cel mai
omenesc”, cum spune poetul.

Numărate povestiri ale contemporani-
lor săi, Nadejda Konstantinovna Krup-
skaia, conducători de partid și de stat,
oameni simpli de la orașe și sate ne
vorbesc cu căldură despre acest minu-

nat om, modest în măreția lui, care a
fost Lenin.

Iată povestirea tovarășului G. M. Krji-
janovski despre Vladimir Ilici⁶) (*Se cî-
tește de la: „Nu prea înalt, purtînd o
șepcuță oarecare, el putea trece ușor
neobservat” — pină la „un om excepțio-
nal de înzestrat”; de la: „Acolo unde
era prezent Vladimir Ilici” pină la „Iată
un admirabil model de om sănătos”;
de la: „Voi căuta, pornind de la prima
perioadă” (p. 7-8) la „înțelegerea pătrun-
zătoare a realității”; de la: „Apariția lui
V. I. Ulianov în rîndurile noastre” (p. 10)
pină la sfîrșitul capitolului (p. 19).*

(*Se poate citi de asemenea: „Lenin —
Tovarăș, om” — capitolul „Mai marele”. 7)*)

POVESTITOR: Poetii cîntă zilele glo-
rioase ale Revoluției. Poezia nouă, năs-
cută pe baricade încearcă să redea mă-
reția clipelor care au adus la putere
pentru prima dată în istorie — clasa
muncitoare. Ea vorbește despre marile
sensuri ale Revoluției și cîntă episoa-
dele ei cele mai emoționante!

În Rusia avusese loc revoluția din Fe-
bruarie. Valul revoluționar al maselor
alungase țarismul, iar puterea trecuse
în mîna așa-numitului „Guvern provi-
zoriu” al burgheziei. După 10 ani de
surghiun, la 3 aprilie 1917, Lenin se în-
torce în patrie. El e întîmpinat pe
străzi de mulțimea muncitorilor revo-
luționari, cărora li se adresează de pe
un automobil blindat.

RECITATOR 2:

*În inim-a rămas sculptat momentu-
acela*

*cînd pe turela
automobilului blindat*

el, Lenin

a intrat în Petrograd.

*Și iată, vestea răsunînd sărbăto-
rește*

prin fabrici, pe sub stîlpii de oțel...

Sosește, știți...

— Sosește

— Cine?

— El!

Era

un simplu automobil

Ca multe altele la fel

cum peste Neva trec

4) Majakovski, V. V. *I. Lenin*, Buc. Editura
Cartea Rusă, 1954, p. 148.

5) Teodorescu, Virgil. *De-am aduna oceanul*, In
vol.: Cîntare Partidului. Buc., E.S.P.L.A., 1960,
p. 336.

6) V. I. Lenin în amintirea contemporanilor. Buc.,
Cons. Gen. A.R.L.U.S., 1957, p. 5.

7) *Lenin-Tovarăș, om*, Buc., Editura politică, 1963,
p. 131.

și-or să mai treacă
 dar astăzi
 suflul din blindajele de-oțel
 se simte-n lumea-ntreagă
 „Trăiască Lenin!
 Lenin e cu noi“
 Din ziua-aceea
 larg șuvoi
 acest ecou răspunde
 iar numele lui Lenin
 e-n toate și-i oriunde
 de-atunci
 cu noi.
 Steagul lui Ilici
 toți alături, da
 purtărăm și-l purtăm
 și l-om purta...⁸⁾

RECITATOR 1 :

Odă-nalt pentru al veacului meu uriaș,
 Ce din somnul robiei de veacuri
 Ne-a trezit pe vecie !

Roșii zori izbucniră din Smolnii
 De la focuri de taberi mocnind sub
 găteji
 De la umbre-adăstind răsăritul
 lui Octombrie Roșu !

De pe Neva-auziți canonada ?
 S-a născut Revoluția lumii întregi,
 S-a-ntețit focul luptei de clasă
 la semnalu-„Aurorei“.

Și priviți ! Pe-ale purpuri flăcări,
 O gigantică frunte spre Cosmos.
 și-un braț
 Sub ciocanul și seceră de-aur —
 Vladimir Ilici Lenin ! ⁹⁾

POVESTITOR : Glorios este drumul
 parcurs pe urmele marelui Octombrie.
 Reunind sub steagul său revoluționar
 milioane de oameni sovietici P.C.U.S. a
 înfăptuit transformări istorice.

Construirea primului stat socialist, a
 primei societăți socialiste din lume, tre-
 cerea la construirea societății comuniste,
 creșterea rapidă a forței economice a
 U.R.S.S., toate acestea au o mare însem-
 nătate internațională. Ele constituie un
 important aport la creșterea forței și
 influenței sistemului mondial socialist,
 la întărirea forțelor progresului social
 și al păcii.

Sub semnul Revoluției, în mersul ei
 nestăvilit porni la început de veac, pă-
 șesc astăzi sute de milioane de oameni
 ai muncii pe tot întinsul globului pă-
 mîntesc. Sub conducerea partidelor mar-
 xist-leniniste socialismul a devenit forța
 hotărîtoare în dezvoltarea omenirii, iar
 mișcarea comunistă internațională, cea

mai importantă pirghie a progresului
 social.

Născut în perioada de după primul
 război mondial, în condițiile ascuțirii
 puternice a contradicțiilor sociale și
 creșterii luptelor clasei muncitoare „ri-
 dicate ca un val“ sub influența Revo-
 luției Socialiste din Octombrie, P.C.R.
 s-a dezvoltat de la început sub steagul
 învățaturii marxist-leniniste. În anii
 grei de ilegalitate P.C.R. și-a întărit
 rindurile în lupta împotriva oportunis-
 mului, a elementelor fracționiste, și-a
 dezvoltat legăturile sale cu masele largi
 muncitoare din țara noastră ; el a ridi-
 cat și condus poporul nostru muncitor
 în marile sale bătălii de clasă.

În preajma și în timpul războiului, ex-
 ponent fidel al intereselor vitale ale cel-
 or ce muncesc, P.C.R. a fost singura
 forță politică reală care s-a ridicat la
 lupta hotărîită împotriva fascismului și
 războiului antisovietic, în care poporul
 nostru a fost tirat de către clasele ex-
 ploatoare, împotriva propriei sale vo-
 інțe.

Insurecția armată de la 23 August
 1944, inițiată, organizată și condusă de
 eroicul Partid al clasei muncitoare, în-
 toarcerea armelor împotriva adevăratu-
 lui dușman și lupta eroică alături de
 glorioasa armată sovietică în războiul
 de eliberare a teritoriului național al
 patriei, lupta împotriva reacțiunii inter-
 ne și a uneltirilor imperialiste, pentru in-
 staurarea regimului democratic, cuceri-
 rea puterii politice și trecerea la con-
 struirea și desăvîrșirea construcției so-
 cialismului — iată în ultimii 20 de ani
 momentele istorice care au marcat dru-
 mul glorios al dezvoltării țării noastre
 pe drumul eliberării sale naționale și
 progresului social.

În mai puțin de două decenii, poporul
 nostru sub conducerea încercatului par-
 tid al clasei muncitoare, a parcurs dru-
 mul visat de cei mai buni fii ai po-
 porului nostru în secole de exploatare și
 suferință. Stăpin pe soarta sa, poporul
 nostru pășește astăzi spre culmile lumi-
 noase ale socialismului și comunismului.

8) Maiakovski. V. *Lenin e cu noi*. În vol. : *Poeme
 alese*. Buc. Ed. Cartea Rusă, 1954, p. 110.

9) Oda odelor. În vol. : *Pai de lună*. Buc., Edi-
 tura tineretului, 1960, p. 26.

Plin de încredere și dragoste, strîns unit în jurul partidului său, pășește poporul nostru muncitor pe drumul larg, luminos, deschis de Partid sub steagul desfășurat al comunismului.

RECITATOR 1 :

Partidul, prima rază-a dimineții,
partidul, zori ce nu cunosc apus,
avînt nepieritor al tinereții
e călăuza noastră spre mai sus!¹⁰⁾

RECITATOR 2 :

Tu te-ai născut din dragoste, ca
omul
Și din durere te-ai născut, ca el
Ai rădăcini în țara mea, ca pomul
Și-nspre lumin-ai năzuit la fel!¹¹⁾

RECITATOR 1 :

C-ai dat tu demnitatea tuturor
C-ai scăpărat un nimb peste dezastre

Iți mulțumim partid biruitor,
Și-ți facem steag din inimile
noastre.

Tu schele urci nădejdi tot mai sus
Din zgura de asupriri lucește viața
Ah, cit de răzbinat ești, chin apus.
Cînd strigă zorii bună dimineața!
Cresc mîndri astăzi fiii vieții noi
Sub mîna ta duioasă de părinte
Ne-ai smuls, Partid, din lanțuri și
noroi

Și spre izbinzi ne duci azi, înainte!¹²⁾
Sensul luptei noi îl știm prin tine
Munca ne-ai încins-o în cîntări,
Tinerețea ta ne arde-n vine
Inimile doar de tine-s pline
Cînd zidim, visăm, zburăm spre zări.

Ca o carte ni-i deschisă zarea :
Litere — jurnal, clădiri — imagini,
Cîmpul colectiv foșnind ca marea
Și atît de-aproape depărtarea
Socialismul tu l-ai scris în pagini!
Tu ne-ai dat înțîia dimineată
Soare-al dimineții noastre, scump
partid !

Comunismul ni-l aduci în față
Toate diminețile din viață
Poarta de lumină și-o deschid.

NERVA HODOȘ

- BIBLIOTECAR
- BIBLIOGRAF

50 DE ANI DE LA MOARTEA LUI

Nerva Hodoș nu este un uitat, așa cum consemnase Nicolae Iorga în 1938, la împlinirea a 25 de ani de la dispariția sa. Niciodată numele său nu a fost amintit cu atîta prețuire ca acum, cînd se continuă marile opere bibliografice începute de el, cînd se analizează ideile și metodele sale de lucru.

„Bibliotecar“ și „bibliograf“, aceste denumiri care i se dau nu rezumă întreaga sa personalitate, cu preocupări și în alte direcții, dar cuprind o mare parte din activitatea sa.

Născut la 20 noiembrie 1869 la Baia de Criș, a urmat Facultatea de litere și filozofie de la București. Fiind încă student, la 1 aprilie 1891 a fost angajat ca „scrietor“ al Academiei Romîne, unde ajunge în același an ajutor de bibliotecar, iar mai tîrziu prim ajutor de biblio-

10) Gorunescu, Valeriu. *Dimineața biruitoare*. In vol.: De o vîrstă cu Țara. Buc., E.S.P.L.A., 1960, p. 101.

11) Botez, Demostene. *Partidului*. In vol.: *Poezii*. Buc., Editura tineretului, 1961, p. 176.

12) Gorunescu, Valeriu. *Izvorul bucuriei*. In vol.: De-o vîrstă cu țara. Buc., E.S.P.L.A., 1960, p. 6.

tecar. În această calitate funcționează până la moartea sa, survenită la 14 noiembrie 1913, cu o întrerupere între 27 februarie 1895 și 20 martie 1896. Din 1911 este însărcinat cu organizarea bibliotecii Adunării deputaților, lucrînd astfel paralel la Biblioteca Academiei și la cea a Adunării.

Activitatea sa de bibliotecar la cele două instituții se prezintă sub aspecte diferite.

La Biblioteca Academiei inițiativa sa depindea de bibliotecarul Academiei, Ioan Bianu, și nu putea să cuprindă toate sectoarele. Asociat foarte curînd de Bianu la alcătuirea bibliografiei cărților românești vechi și începînd el însuși bibliografia periodicelor românești, s-a ocupat de sectorul de cărți și periodice, care o vreme nu au fost distinct organizate. Pricpearea și pasiunea sa pentru ceea ce Hodoș însuși a numit mai tîrziu „acea muncă ingrată care nu-și găsește răsplata decît în conștiința împăcată a celui care o desăvîrșește“¹⁾ l-au impus astfel, încît i se încredințează lucrările de organizare a noului catalog începute în anul 1905²⁾. Din această perioadă datează probabil o serie de note scrise de el care se păstrează la Biblioteca Academiei³⁾ și care cuprind reguli referitoare la intrarea și inventarierea cărților în bibliotecă, la formatul fișelor și la descrierea cărților. Notele mai conțin și o împărțire pe materii a cărților, corespunzătoare clasificării lui Otto Hartwig, care s-a aplicat la Biblioteca Academiei din 1907 pînă în 1915, cînd a fost introdusă clasificarea zecimală.

La biblioteca Adunării deputaților ideile sale de organizare priveau bibliotecă în ansamblul ei, dar trebuie să ținem seama că aceasta era incomparabil mai redusă decît Biblioteca Academiei. La venirea lui Hodoș, „localul bibliotecii nu era gata, cărțile erau răspîndite în mai multe săli, ocupate după amiaza de lucrările secțiunilor și ale diferitelor comisiuni, iar personalul de serviciu nu era disponibil, fiind ocupat cu lucrările ședinței“⁴⁾.

Modul în care Nerva Hodoș a conceput organizarea bibliotecii Adunării este arătat într-o scrisoare adresată directorului cancelariei Adunării, cu ocazia revizuirii regulamentului de administrație al acesteia (scrisoarea nu este datată⁵⁾). El dorea ca această bibliotecă să fie reprezentativă pentru fondul național de publicații, fiind în același timp dotată cu publicațiile străine necesare unui parlament. În același plan el pro-

pune o schemă pentru serviciul bibliotecii, cu un buget propriu și schițează câteva principii pentru organizarea fondurilor de publicații.

În afară de activitatea sa la Biblioteca Academiei și la cea a Adunării deputaților, Hodoș s-a preocupat de problema bibliotecilor publice la noi, propunînd, ca soluție mai rapidă, deschiderea pentru publicul din afară a bibliotecilor existente pe lângă școlile secundare, același lucru urmînd să se facă mai tîrziu pentru bibliotecile de pe lângă școlile primare, care ar fi trebuit să aibă un caracter mai popular⁶⁾.

Activitatea de bibliograf a lui Nerva Hodoș este legată în primul rînd de întocmirea următoarelor publicații: *Bibliografia romînească veche* (1508—1820), *bibliografia Publicațiile periodice romînești* (1820—1906) și *Revista bibliografică* (1903—1904).

Cea dintîi s-a publicat în fascicule, începînd din anul 1898 pînă în 1903. În volum, bibliografia a apărut astfel: vol. I în 1903, vol. II în 1910 și vol. III în 1912, semnată de Ioan Bianu și Nerva Hodoș; vol. IV a apărut mult mai tîrziu, în 1944, semnat de Ioan Bianu și Dan Simonescu.

Introducerea la vol. I, care cuprinde date asupra genezei bibliografiei, cu discuțiile din anul 1894 purtate în sedințele Academiei, reproduce un pasaj din raportul lui Bianu asupra împărțirii bibliografiei romînești și asupra principiilor de organizare a acesteia, înaintat Academiei în 1895. Se arată în același timp că, adoptîndu-se planul inițial al lui Bianu, s-au adăugat ulterior bibliografiei o sumă de alte elemente, precum: însemnarea depozitelor în care se găsesc exemplare din fiecare carte, enumerarea edițiilor posterioare, trimiteri la principalele crestomații care cuprind extrase din cărțile descrise, indicarea lucrărilor mai însemnate care s-au ocupat de cărți sau de autorii lor. În privința acestor adaosuri putem presupune că a fost vorba și de inițiativa hotărîtoare a lui Nerva Hodoș.

Asocierea lui Hodoș la această lucrare vastă, care cerea o pregătire serioasă, mare putere de muncă, atenție și minuțiozitate și pe deasupra un devota-

1) Nerva Hodoș, *Bibliotecile publice libere*. O pro-punere. Buc., 1906, p. 12.

2) Arhiva Academiei R.P.R., 1910, A.14, f.321r.

3) Biblioteca Academiei R.P.R., ms. rom. 5101, f.8. 06, 68—70, 72—75.

4) Ibid. f. 6.

5) Ibid. f. 1—5.

6) Nerva Hodoș, *Bibliotecile publice libere*. O pro-punere. Buc., 1906, p. 12.

ment profund, denotă reala prețuire din partea lui Bianu și masiva contribuție a lui Hodoș la această lucrare. Redactarea ei s-a făcut de la început „într-un ritm de siguranță informativă și delargă descriere analitică”⁷⁾.

Din bibliografia *Publicațiile periodice românești* a apărut numai volumul I, în anul 1912, cuprinzând seria periodicelor din anii 1820—1906, în ordine alfabetică. El trebuia să fie urmat de un al doilea volum, care să cuprindă lista periodicelor pe ani, mai multe indexuri de persoane și locuri, precum și mai multe tabele statistice. După moartea lui Hodoș acest volum n-a mai apărut — și lipsa lui se resimte.

Revista bibliografică, „primul nostru periodic bibliografic organizat pe baze științifice”⁸⁾, cu caracter de „bibliografie de evidență și de înregistrare”⁹⁾ a apărut numai doi ani, în 1903—1904. După programul anunțat, revista a cuprins tipărișurile care apăreau în țara noastră, studiile tipărite de români în străinătate, precum și studii scrise de străini care interesează pe români. Ea era întocmită de Nerva Hodoș, cu colaborarea lui Chr. D. Staicovici, Ilarie Chendi, Nicolae Iorga, Ovid Densusianu și Vasile Pirvan, pentru o serie de recenzii. Lui Ovid Densusianu i se mai datorează și o bibliografie critică privind filologia română, pentru anul 1903.

Printre lucrările bibliografice de mai mică amploare ale lui Nerva Hodoș se numără o serie de notițe bibliografice, care sînt adevărate recenzii de cărți, publicate în *Revista noastră*, în anul 1907¹⁰⁾; apoi extragerea fișelor pentru *Catalogul general al librăriei românești pe anii 1885—1902*, publicat de Librăria Socec & Co.; în sfîrșit, alcătuirea indicelui la vol. I—II, supliment I, al colecției de documente Hurmuzaki, apărut în anul 1897.

Găsim la Nerva Hodoș elemente de teoria generală a bibliografiei. Astfel, în ceea ce privește definiția bibliografiei, el indică două sensuri: bibliografia-știință a cărților, și bibliografia-repertoriu de cărți publicate. Iar în ceea ce privește clasificarea bibliografiilor, el arată că acestea sînt: universale (cuprind tot felul de cărți, din toate vremurile), sau naționale (cuprind toate cărțile publicate într-o anumită țară sau de membrii aceleiași națiuni); generale (înglobează cărțile cu orice cuprins), sau speciale (cuprind cărțile care tratează un anumit subiect). Există de asemenea bi-

bliografii retrospective sau curente, bibliografii critice, bibliografii de bibliografie¹¹⁾.

Nerva Hodoș și-a realizat opera cu o neobosită îngrijire, cu o perfectă critică de fond și cu un fin sentiment al stilului — ca formă.¹²⁾ Prin viața și opera sa, el a servit cultura noastră cu o de-zinteresare, cu o neglijare totală a intereselor lui, cu o superbă indiferență pentru tot ce se cheamă titlu și situație, și care poate servi de exemplu oricui.¹³⁾

Moartea sa timpurie a fost anunțată în ședință de președintele Academiei Române, Dr. C. Istrati, subliniind serviciile reale aduse de el instituției. Cu Nerva Hodoș, spune un alt necrolog, „bibliografia română pierde pe cel mai de seamă cultivator al ei și literatura românească pe unul din bunii ei cunosători”.

Comemorarea, în luna noiembrie, a 50 de ani de la dispariția sa coincide cu împlinirea a 60 de ani de la publicarea primului volum al *Bibliografiei românești vechi*, această monumentală realizare. Coincide cu acțiunea prin care, în vremea noastră, printr-un puternic sprijin din partea statului democrat-popular pentru lucrările de informare și de valorificare a moștenirii culturale, s-au înscris în planul de publicații al Academiei Republicii Populare Române, și se lucrează, partea a doua a bibliografiei cărților românești, perioada 1830—1920 și a bibliografiei periodicelor românești, perioada 1907—1920.

Prețuirea acordată lui Nerva Hodoș cu ocazia semicentenarului pune în reală lumină nobilul său aport cultural. De aceea nu putem să ne gîndim decît cu adevărată recunoștință la această admirabilă figură din istoria bibliotecilor și a bibliografiei noastre.

ILEANA BÂNCILĂ

7) Aug. Z. N. Pop, *Bibliografia românească veche, operă de colaborare națională*. În: „Studii și cercetări de bibliologie”, III (1960), p. 220.

8) Al. Dușu, *Revista bibliografică (1903—1904) a lui Nerva Hodoș*. În: „Studii și cercetări de bibliologie”, I (1955), p. 269.

9) Barbu Teodorescu, *Revista bibliografică 1903—1904*. În: *Călușa bibliotecarului*, X (1957), nr. 6 (iunie), p. 34.

10) *Revista noastră*, 1907, nr. 1, p. 12; nr. 2, p. 24; nr. 3, p. 36; nr. 4, p. 47—48; nr. 5, p. 64; nr. 6, p. 90.

11) *Revista bibliografică*, I (1903), nr. 1, p. 1—2, introducerea lui Nerva Hodoș.

12) *Anal. Acad. Rom.*, II, t. XXXVI (1913—1914), part. adm. și dest., p. 35.

13) *Moartea lui Nerva Hodoș* [de P.L.]. În: „Flacăra”, III (1913), no. 4 (9 noiembrie), p. 40.

PRESA P.C.R. ȘI A ORGANIZAȚIILOR SALE DE MASĂ 1921—1944¹⁾ (PREZENTARE BIBLIOGRAFICĂ)

În anii negri ai ilegalității P.C.R., când tipărirea cuvântului partidului atrăgea cele mai drastice măsuri din partea organelor represive ale statului burghezo-moșieresc, presa comunistă ilegală ca și cea legală editată sub îndrumarea P.C.R. a constituit stindardul luptei pentru eliberarea socială și națională a poporului român. Prin intermediul numeroaselor sale publicații, în ciuda terorii și opreliștilor de tot soiul, P.C.R. a reușit să mențină o traică legătură cu masele populare mobilizându-le la luptă împotriva orînduirii capitaliste, pentru pace, democrație și un viitor luminos, socialist.

Cele aproape 500 de titluri de gazete și reviste ilegale și legale, printre care organe ale presei de partid, sindicale, de tineret, publicații centrale și locale, de uzină, din închisori, unele destinate special muncitorilor, altele — țăranilor, soldaților, femeilor, studenților, intelectualilor și altor categorii ale populației țării, oglindesc „în dezvoltarea sa istorică” — după cum se arată în prefața la lucrare, întocmită de Institutul de istorie a partidului de pe lângă C.C. al P.M.R. — *procesul călirii și maturizării partidului nostru, lupta pentru apărarea unității rîndurilor sale, pentru triumful ideologiei marxist-leniniste*“.

În cadrul lucrării, descrierea și prezentarea periodicilor este grupată în 5 capitole, fiecare cuprinzînd o anumită perioadă din activitatea P.C.R.

Primul capitol intitulat: *Presa revoluționară din perioada luptei pentru crearea P.C.R. și a activității sale legale 1920—1924* — prezintă în mod cronologic după datele de apariție (metodă utilizată de altfel în toate capitolele) cele dintîi publicații cu orientare marxistă, revoluționară al căror conținut reflectă lupta pentru crearea și apoi începutul procesului de călire marxist-leninistă a P.C.R.

Al doilea capitol al lucrării se referă la publicațiile din anii 1924—1931. Începînd cu această perioadă — când partidul este scos în afara legii — în cadrul fiecărui capitol sînt prezentate, în primul rînd, periodicele ilegale și apoi periodicele legale.

Capitolul III cuprinde organele de presă din perioada pregătirii și desfășurării eroicelor lupte ale cefeștiștilor și petrolîștilor (1931—1933); capitolul IV — presa din perioada luptei împotriva fascizării țării (1933—1937), iar ultimul capitol, al V-lea — presa din anii dictaturii regale și a dictaturii militaro-fasciste (1938—1944).

În descrierea fiecărei publicații, în afară de titlu și subtitlu se indică localitatea unde a apărut, periodicitatea, formațiul, editura și tipografia. De asemenea sînt indicate bibliotecile, arhivele unde au fost identificate colecțiile sau numerele cercetate.

După descrierea bibliografică, fiecare publicație este amplu caracterizată arătîndu-se rolul și importanța pe care a avut-o în activitatea partidului sau a organizației de masă respective. Se citează sau rezumă articolele mai importante, dîndu-se chiar unele fragmente și extrase semnificative din cuprinsul lor, sînt menționați unii colaboratori etc.

După cum este cunoscut, în anii ce au urmat după ilegalizarea partidului și îndeosebi după apariția la 15 august 1931 a organului C.C. al P.C.R. *Scinteia* și a transunerii în practică a hotărîrilor Congresului al V-lea privind imbinarea activității ilegale cu cea legală, în pofida greutăților, partidul a reușit să editeze legal o bogată presă cu caracter democratic, progresist. Numai din anii 1930—1937 au fost identificate și prezentate în lucrare circa 150 asemenea publicații legale editate sub îndrumarea partidului atît în limba romînă cît și în limbile minorităților naționale și care, de cite ori erau interzise de autorități, apăreau de fiecare dată sub denumiri noi.

Activitatea publicațiilor ilegale din anii 1938—1944 prezentate în lucrare oglindesc lupta antifascistă împotriva dictaturii

¹⁾ Georgescu, T. și Ioanid, M. *Presa P.C.R. și a organizațiilor sale de masă, 1921—1944* Buc., Editura științifică, 1963. 381.

antonesciene pentru pregătirea condițiilor în vederea desfășurării cu succes a insurecției armate condusă de P.C.R.

Lucrarea se încheie cu o bibliografie referitoare la presa legală și ilegală a P.C.R. din perioada 1921—1944, un indice alfabetic al publicațiilor descrise, un indice cronologic, pe ani de apariție, precum și un indice geografic cu indicația localităților de apariție a publicațiilor prezentate. În text sînt date numeroase facsimile, frontispicii etc. care ridică și îmbunătățesc mult nivelul și aspectul grafic al întregii lucrări.

Prin obiectul cercetării, al tematicii și prezentării organelor presei comuniste și democratice dintre cele două războaie mondiale, lucrarea reprezintă o bogată sursă de informare științifică, absolut necesară cercetătorilor din domeniul istoriei și culturii, propagandiștilor, neputînd să lipsească din nici o bibliotecă.

G. HORJA

● FOCUL VIU

Lucrarea *Focul viu*¹⁾, editată de curînd de Editura științifică, constituie o încercare meritorie de a înfățișa într-o prezentare documentată mărturiile ingeniozității și spiritului inventiv al poporului nostru începînd din trecutul îndepărtat.

Intocmită pe baza unui vast material de informare, lucrarea acordă deopotrivă o atenție deosebită realizărilor din diversele domenii ale științei și tehnicii dintre care unele s-au bucurat de o largă recunoaștere internațională.

Istoria creației tehnice este foarte veche, începuturile ei confundîndu-se cu începuturile muncii omenești pe pămîntul țării noastre. Folosînd cercetările arheologice și documente din trecut, autorii evocă creațiile remarcabile ale acelor epoci.

Parcîrînd filele cărții, cititorul este purtat prin așezările vechii de piatră, prin cetățile dacice, de-a lungul Evului mediu, înfățișîndu-i-se chipurile — parte din ele necunoscute pînă acum marelui public — ale înainte-mergătorilor științei și tehnicii românești, străduințele lor, adeseori dramatice, de a sparge zidul nepăsării și disprețului cu care clasele stăpînitore de atunci înconjurau creația marilor noștri înaintași, oameni de știință și inventatori.

Autorii s-au străduit să prezinte invențiile și descoperirile românești în strînsă legătură cu dezvoltarea producției și cu istoria socie-

tății omenești și să le integreze în evoluția tehnică și științifică generală.

În acest scop au fost alese faptele cele mai semnificative, care meritau să fie larg cunoscute și care dau o imagine de ansamblu manifestărilor spiritului inventiv al poporului nostru de-a lungul timpului.

Un număr însemnat de pagini este dedicat vechului marilor realizări românești în domeniul științei și tehnicii începînd de la mijlocul secolului al XIX-lea.

De-a lungul a 100 de ani de dezvoltare industrială, de creștere a forțelor de producție se face tot mai simțită necesitatea creării unor instituții științifice și de cultură și se afirmă remarcabili cercetători în domeniul tehnicii și științei. Sînt obținute realizări importante în domeniul construcțiilor, al industriei petrolifere, în biologie, medicină, chimie, fizică, matematică și geologie.

Astfel, se afirmă ca pionieri ai științei și tehnicii românești, Al. Ciurcu, Tr. Vuia, A. Vlaicu și A. Coandă, în domeniul aviației, E. Racoviță creează biospeologia, George Constantinescu — sonicitatea, V. Babeș — pionier al seroterapiei, Gh. Marinescu — unul dintre întemciitorii neurologiei moderne, J. Bolyai — unul dintre fondatorii geometriei neoeuclidiene, G. Spacu — deschizător de orizonturi noi în chimie, Anghel Salgny — proiectantul și constructorul podului de peste Dunăre, Dimitrie Leonida — culezătorul proiectant al unei hidrocentrale la Bieaz realizate abia în zilele noastre și alții.

Dezinteresul și lipsa de sprijin material manifestate de statul capitaliștilor și al moșierilor au ridicat stavile în fața îndrăznelilor lor. Teclu, Coandă, G. Constantinescu, Levaditi și mulți alții au fost nevoiți să-și desfășoare activitatea în străinătate deoarece în țară nu avea cine să le valorifice talentul.

Autorii ilustrează în pagini bine documentate toate aceste stări de fapte opunîndu-le o treaptă superioară a creației tehnico-științifice și realizările din acest domeniu în condițiile construcției socialiste în țara noastră.

Astfel cum este concepută lucrarea izbuște să facă cunoscute cititorului — în cele 488 de pagini, completate cu portrete, schițe și desene instructive — glorioasele tradiții ale științei și tehnicii românești fiind totodată un puternic stimulent pentru muncitorii, tehnicienii, cercetătorii, studenții și elevii care prin munca lor avîntată contribuie sau vor contribui la înflorirea științei și tehnicii românești.

¹⁾ Moroianu, D., Ștefan I. M. *Focul viu*. Pagini din istoria invențiilor și descoperirilor românești. Buc., Editura științifică, 1963. 488 p.

ALEXANDRA STOIAN

● DOUĂ CĂRȚI DESPRE SPANIA

DOLORES IBARRURI:

Singura cale¹⁾

Sînt pagini vii și emoționante care cuprind în desfășurarea lor lupta poporului spaniol pentru dreptate socială și democrație, nașterea Partidului Comunist Spaniol, activitatea și eroismul său.

Cartea începe cu un tablou al realităților sociale spaniole către sfîrșitul veacului al XIX-lea. Biscaya, țara munților de fier, și țara de origină a autoarei, rezumă în descrierea ei situația în care se afla întreaga țară.

Munții bogăți în minereu de fier de o rară puritate, stăpîniți de un popor aspru și harnic în baza unor privilegii seculare, se înstrăinează treptat, o dată cu pătrunderea și consolidarea capitalismului, devenind proprietatea unor monopoluri străine. Se deschid mine de mari proporții. Apăsăți de mizerie și misticism, ținuți în ignoranță, minerii ajung într-o situație care pare să nu mai aibă nici o soluție. Datorită însă mișcării socialiste născută și încheată în aspra luptă împotriva exploatării, ei descoperă adevărul: că făuritorii uriașelor bogății sînt ei, cei condamnați la o viață de vierme scormonitor în măruntăiele pămîntului. Descoperirea acestui adevăr trezește focul mornit al demnității omenești și al dorului de libertate.

Munca propagandiștilor socialiști s-a îndreptat în primul rînd spre anihilarea dezbînării strecurată de patroni și spre trezirea spiritului de solidaritate muncitorească și de conștiință de clasă, începe să-și dea roadele. În 1890 izbucnește prima mare grevă. Lupta era declarată. Muncitorii își dau seama pentru prima oară de forța lor. Luptele greviste continuă, soldîndu-se cu victorii.

Dolores Ibaruri se naște în 1895, al optulea copil din cei 11 ai lui Antonio artificier — familie de minerii din tată-n fiu. Din copilărie încă viața ei se împletește cu firul luptelor muncitorești. Cu o minunată simplitate sînt descrise în carte anii copilăriei, contactul timpuriu cu realitățile crude și jocurile nevinovate ale celor care nu aveau alte jucării decît vagonetele de mină și funicularele ce transportau minereu. Urmează apoi adolescența, eliberarea de credințe religioase, anii căsătoriei, întemeierea unui cămin sortit mizeriei ca alte multe sute de mii, și prima carte marxistă care deschide linerei femei o fereastră spre lume, spre lupta pentru înlăturarea nedreptății.

Victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie accentuează și amplifică prin ecourile ei atmosfera revoluționară din Spania. Dolores devine în 1920 membră a Partidului Comunist și datorită muncii ei pline de abnegație, delegată la primul Congres al Partidului.

De acum viața ei este o împletire organică cu năzuințele cele mai nobile ale poporului spaniol. Urmează anii grei, bogăți în experiențe și legați de lupta Partidului pentru apărarea intereselor maselor. Anii de luptă și peregrinări în munci de Partid prin întreaga țară se însoțesc cu vitrege greutăți personale: repetatele arestări ale soțului, grija pentru copii și lipsurile materiale.

Datorită zelului ei, a dăruirii sincere, Dolores este aleasă membră a Comitetului Central al Partidului Comunist Spaniol. Caracterul ferm și curajos de luptătoare, Passionaria — nume cu acorduri sonore atît de bine potrivite aceleia care și-a dăruit fără nici un fel de șovăire totul pentru izbînda dreptății poporului spaniol — devine din ce în ce mai cunoscută în rîndul maselor populare. Vesnic urmărită de poliție ea desfășoară, alături de tovarăși încercați din conducerea Partidului, o muncă intensă. Participă la insurrecția armată din Asturia, luptă pentru crearea Frontului Popular care obține o răsunațoare victorie în alegerile din 1936. Ca deputată în parlament, desfășoară o activitate plină de abnegație și pricepere pentru traducerea în viață a sarcinilor încredințate de Partid.

Anul 1936 va rămîne pentru totdeauna în amintirea poporului spaniol. Dezlanțuirea rebelunii militar-fasciste stîrnește minia poporului. Muncitorii, masele populare se string la sediile Partidului Comunist cerînd arme. Împotriva provocării fasciste strigătoare tumultuos al poporului era: Arme! Arme!

Începe războiul național-revoluționar al poporului spaniol care a acoperit de glorie acest popor în luptă pentru dreptate.

Passionaria își împletește și pe mai departe viața cu soarta Spaniei și a Partidului.

Capitolul *Cu pana și cu pușca* exemplifică strălucit îmbinarea luptei ideologice cu lupta armată efectivă. Poeti și creatori de artă cîntă vitejia și eroismul maselor.

Troupele fasciste înaintează din toate părțile spre capitala Spaniei. În fața pericolului iminent Partidul Comunist conduce și organizează apărarea Madridului. Sînt în carte pagini de neuitat al căror eroism te umple de mîndrie internaționalistă. Talavera și Toledo, importante puncte de rezistență din apropierea capitalei, sînt pierdute din pricina șovăielilor șefilor militari republicani. Madridul trebuia însă apărat cu orice sacrificii. Fiecare casă devine o fortăreață, fiecare stradă o tranșee.

¹⁾ Ibaruri, Dolores. *Singura cale* Buc., Editura politică, 1963. 463 p.

Partidul cheamă poporul să apere Capitala. Madridul însemna atunci Spania.

Inamicul se află la porțile Madridului. Atacul puternic dezlănțuit de franchiști părea că vrea să ingenucheze în ajunul zilei de 7 Noiembrie 1936 rezistența republicană. Tensiunea în Madrid ajunsese la culme. Era oare totul pierdut? Nu. Un ropot de marș cadentat tulbură sforta din oraș. Populația privea nedumerită o coloană lungă care-și făcea intrarea cîntînd un imn atît de cunoscut și atît de drag tuturor. Răsuna majestuoasă „Internațională” într-un amestec de limbă franceză, germană, italiană, romină, maghiară... Paginile ne transmit bucuria revărsată ca un torent peste întregul Madrid. Conștiința că nu ești singur dădea aripi neînchipuite.

Madridul e salvat. Războiul continuă îndrăjit. Continuă neobosită și lupta Partidului Comunist. Intelectualii progresiști ai lumii întruniți în Congresul de la Valencia își exprimă solidaritatea cu lupta pentru cauza dreaptă a poporului spaniol. Mulți din ei ajută efectiv: Romain Rolland, Iliia Ehrenburg, Paul Robeson, Ernest Hemingway, John Dos Passos, Alexandr Fadeev, Nicolas Guillen, Pablo Neruda.

Ofensiva franchistă susținută de trupele fasciste italiene și germane sprijinită din plin de imperialismul american, englez și francez, înfrîmă rezistențe puternice. Lupta e însă inegală. Slaba dotare a armatelor republicane, obligația brigăzilor internaționale, de a se retrage datorită politicii de „neintervenție” dusă de marile puteri, și situația politică internă crează trupelor franchiste o situație de superioritate. Eforturile Partidului Comunist se izbesc de indiferența ofițerilor de carieră, de activitatea trădătoare a anarhiștilor și socialiștilor de dreapta din guvern, de trădarea capitularilor strecurăți în marele stat major al armatei republicane. În cele din urmă disputele din guvern și trădarea colonelului Casado, șeful armatei centru-nord, prototipul trădătorului abject laș și fariseu, destramă forțele de rezistență și predau Spania în mâna cliii franchiste, pradă fascismului.

Aici sfințește marea epopee spaniolă peste care s-au întins de atunci mai bine de 20 de ani de dictatură fascistă odioasă. Aici sfințește și cartea lui Dolores Ibaruri, o carte ale cărei pagini clocotitoare se confundă cu istoria adevărată a poporului spaniol.

Sfîrșitul acestei cărți nu este însă o renunțare. Dimpotrivă e o chemare fierbinte a noii generații de luptători, antifasciști căruia îi revine sarcina de cinste de a pune capăt dictaturii franchiste.

CONSTANȚIA DE LA MORA- Mindra Spaniei¹).

Subintitulată *Amin-
tirile unei republi-
cane* cartea lui
Constancia de la

Mora își întinde povestirea de-a lungul primilor 40 de ani ai secolului XX. Ea zugrăvește în paginile cărții Spania monarhistă a anilor 1906—1931, Spania republicană și războiul poporului spaniol pentru libertate și independență din anii 1936—1939. Epilogul, relatează tragicul sfîrșit al luptei poporului spaniol.

Aristocrată prin naștere, Constancia era nepoata lui Antonio Maura, președintele guvernelor monarhiste și conducător al partidului conservator. Trăind în acest mediu, autoarea îi cunoaște încă din copilărie racilele: setea de îmbogățire, iezuitismul politic și disprețul pentru popor. Toate aceste observații sînt menționate într-o serie de impresii din copilărie.

Umanismul ei o ajută să înțeleagă că societatea în care trăiește e „rău clădită”, că greul ce apasă asupra oamenilor săraci de la săte și orașe înflorește în bogăția clasei în care s-a născut ea.

„M-am născut în anul 1906, la Madrid, într-o zi cam friguroasă, pare-se, de ianuarie. Ghemuți pe treptele bisericii Las Salesas, care se află în piața Palatului de Justiție, nu departe de casa noastră, cerșetorii dirădău în bătaia vîntului de Sierra. Vînt despre care se spune «că nu stinge flacăra unei lumînări, dar omoară un om». Într-o cameră caldă, ferită de vîntul acela ucigător, mama mea era culeală în patul ei cu draperii groase de damasc albastru”...

Evenimentele politice ce se înlănțuie, clocotul revoluționar ce cuprinsese Spania ca o flăcără, trezesc în această femeie simpatie adîncă și sinceră pentru cauza democrației, căreia i se va dăru. Rebeliunea franchistă și agresiunea fascistă o vor găsi pe Constancia în rîndurile republicanilor. Renegîndu-și clasa din care provenea, ea își pune energia în slujba maselor. Desfășurarea războiului civil din anii 1936—1939 o apropie de Partidul Comunist în rîndurile căruia intră cu conștiința că se află sub steagul adevăratei Spanii.

În 1936 se căsătorește cu Ignacio Hidalgo, comandant al aviației republicane, care va fi mai tîrziu printre conducătorii Partidului Comunist Spaniol. Alături de el Constancia va milita pentru popor, pentru „Mindra Spaniei”, devenită ideal. Un accident de automobil intervenit pe o șosea din America, îi curmă viața în floarea vîrstei.

Descriind în cartea sa evenimentele cu întreg dramatismul lor, autoarea evocă anii

¹) Mora, Constancia de la. *Mindra Spania*. Buc.-Edinara politică, 1963. 398 p.

grei ai războiului civil, din 1936—1939 din Spania, lupta plină de abnegație în care poporul și-a dăruit cu generozitate întregul crez și întreaga energie purtat de ideea nemuritoare a eliberării.

În paginile cărții apar sute și sute de oameni, prieteni și dușmani. Învăluite într-o caldă recunoștință sînt rîndurile despre eroismul voluntarilor din brigăzile internaționale.

Tragicul sfîrșit al Republicii spaniole, împingea autoarea spre pribegie.

Cartea Constanciei de la Mora dovedește însă, prin paginile ei, prin largă respirație optimistă, crezul în victoria finală a poporului. Ultimele cuvinte ale cărții confirmă acest lucru :

„Poporul unit va reconstrui patria noastră cu sîngele și vitejia lui.”

Trăiască Republica !”

Convîngerile luptătoare se confirmă. Lupta n-a încetat și nu va înceta decît o dată cu ruperea lanțurilor dictaturii fasciste. Știrile din presă ne arată mereu că există o Spanie mîndră ce nu și-a plecat capul.

DORIN IANCU

● SERGHEI VORONIN: DOUĂ VIEȚI¹⁾

Într-o regiune îndepărtată a taigalei siberiene, o echipă de exploratori începe să stabilească traseul unei viitoare căi ferate. Sistem în plină perioadă a construcției socialiste în anii 1937—1938. Munca ce se desfășoară este extrem de interesantă, în ciuda greutăților materiale ce se ivesc la tot pasul. Pentru majoritatea membrilor expediției nu există obstacole de neînvins: greutatea materiale nu-l sperie nici pe inginerul Kostomarov, nici pe tînărul Alioșa care este la prima sa încercare, nici pe gingașa Tasia îndrăgostită de munca ei dar și de Alioșa, nici pe energica Irina.

Construirea căii ferate presupune găsierea unei soluții optime atît în ceea ce privește timpul efectuării lucrărilor cit și din punct de vedere economic. Propunerea lui Kostomarov este foarte îndrăzneată dar întrunește condițiile optime și este primită cu entuziasm de majoritatea colectivului. Dar șeful sectorului, Gradov, un om cu concepții retrograde, propune o altă soluție care nu este economică dar... îi aparține. El obține, după ce o bună parte a lucrărilor au fost efectuate după prima variantă, să se sisteze lucrările, deoarece a căpătat între timp toate aprobările necesare pentru adoptarea soluției sale.

1) Voronin Serghei. *Două vieți*. Roman. Buc., Editura pentru literatură universală, 1963. 352 p.

Urișa muncă depusă în prima parte a expediției este calificată de Gradov și susținătorii lui ca nereușită, ca un rebut, și declarată „drumuire inutilizabilă”. Mulți dintre membrii expediției refuză să lucreze în aceste condiții și părăsesc îndurerăți șantierul.

De-abia după terminarea Marelui Război pentru Apărarea Patriei proiectul inițial este rediscutat și tradus în viață. Puțini dintre eroi au rămas să se bucure de roadele victoriei: inginerul Kostomarov a căzut pe front, alții au murit în timpul blocadei Leningradului, în taiga a murit prietena lui Kostomarov — Irina.

În aceste ținuturi odinioară neatînse de mîna omului aleargă acum trenuri, locuiesc oameni care se bucură de tot confortul fără ca măcar să bănuiască prețul cu care s-au dobîndit toate acestea.

Scriitorul Serghei Voronin, care a făcut parte dintr-o asemenea echipă de explorare a taigalei, spune despre această perioadă din viața sa : „În decurs de opt ani am pribegit alături de exploratori — oameni puternici și cinștiți”. Rodul acestor ani este tocmai romanul de succes *Două vieți* (1962), o carte scrisă cu mult lirism despre eroismul muncii cotidiene, despre dragoste curată, despre oameni cutezători.

A. GERARD

● WILLI BREDEL: FIII²⁾

Recent a apărut, în Editura pentru literatură universală romanul *Fiii* al cunoscutului scriitor comunist german Willi Bredele.

Fiii constituie partea a doua a trilogiei *Rude și cunoscuți*, în care autorul analizează cauzele care au dus la înfrîngerea mișcării muncitorești din Germania și la victoria temporară a fascismului. Partea întâi a acestei trilogii (*Părinții*) a apărut în anul 1962 în aceeași editură. Cititorul român a avut astfel ocazia să cunoască tabloul unei perioade istorice în care social-democrația germană alunecase pe panta oportunismului, transformîndu-se într-o anexă jalnică a burgheziei germane.

În *Fiii*, autorul continuă descrierea luptei proletariatului german în anii primului război mondial și ai Republicii de la Weimar. Cu multă vigoare, el evocă revoluția din noiembrie 1918 și insurecțiile armate ale proletariatului din Ruhr și Hamburg.

Eroul central al romanului este Walter Brenten, tînăr muncitor din Hamburg, căruia

2) Bredele Willi. *Fiii*. Roman. Buc., Editura pentru literatură universală, 1963. 424 p.

autorul i-a împrumutat multe trăsături biografice proprii.

Membru al organizației de tineret a Partidului social-democrat, Walter Brenten reușește cu încetul, după un drum lung și nu lipsit de ezitări, să devină un participant activ și conștient la revoluție. În această privință, va fi decisivă prietenia sa cu muncitorul strungar Ernst Timm, în care cititorul îl va recunoaște pe Ernst Thälmann conducător al proletariatului german.

Ca și întreaga trilogie, romanul *Fiii* constituie o imagine realistă și fidelă, plină de detalii semnificative, a mișcării muncitorești germane între anii 1914 și 1924.

G. MARCUSON

ALAIN PRÉVOST

O întâmplare la Vercors¹⁾

Vercors nu este un nume străin cititorilor români. El reamintește pseudonimul scriitorului antifascist francez Jean Bruller al cărui roman *Animalele denaturate* a apărut în traducere românească în 1948. Îl pomenim aici pentru că postfața cărții lui Alain Prévost îi aparține și pentru că pseudonimul lui este numele unui platou din Alpii francezi unde Rezistența a organizat în iunie-iulie 1944 un adevărat război împotriva armatelor hitleriste. Tragică istorie a Vercors-ului ne-o înfățișează Alain Prévost în trepidantele pagini ale romanului său.

Michel Vieljeu, personajul central al povestirii, fiul senatorului Vieljeu rupsese legăturile cu tatăl său și implicit cu clasa sa din pricina ideilor lor deosebite. Îl găsim pe Michel la începutul romanului, după ani de peregrinări în gazetărie și profesorat căutând descumpănit o cale prin care să-și afirme credințele. Scîrbit de tot trecutul său de căutări, el găsește în cele din urmă dezlegarea în lupta armată în rîndul trupelor de partizani organizate din inițiativa Partidului Comunist Francez.

La începutul verii anului 1944 spre platoul Vercors, flancat de culmi puternice și trecători înguste, se scurg pe toate drumurile grupuri înarmate de muncitori, țărani, intelectuali și studenți din orașele și satele Franței. Clipa acțiunii îndelung așteptate sosise. Parașutatele de arme ușoare ale trupelor aliate sînt însă insuficiente.

Primele atacuri germane, organizate și dotate cu tehnică de luptă completă sînt respinse de energia și eroismul partizanilor. Hitleriștii concentrează însă în jurul platoului o mare masă de trupe căruia cei din Vercors își dau seama că nu vor putea să-i reziste dacă nu vor fi ajutați cu armament greu. Atacul trupelor hitleriste se dezlănțuie sălbatec. Lupta este inegală. Mortierele așteptate de partizani întîrzie să sosească. În ciuda eroismului epopeea din Vercors sfîrșește tragic. Partizanii sînt învinși.

Iată gândurile locotenentului Vieljeu, după înfîngere, care ilustrează semnificațiile Vercors-ului și crima conștientă a virfurilor burgheziei franceze :

„Vercors-ul, care, pentru prima oară în viață, îi ofenise o cauză demnă de el, Vercors-ul alături de care lupta, nu numai împotriva nemților, dar și pentru ca Franța să aibă o soartă mai bună... Vercors-ul putea fi oare mistuit de flăcări, nimicit? Vieljeu căutase mereu să dea revoltei sale un sens pozitiv. Descoperise acum pricina care-l făcuse să-și dea seama că această cauză era supusă pieirii, înțelegea că, refuzînd să trimită Vercors-ului mortiere și tunuri, Algerul condamna revoluția populară“.

Scîrbit peste măsură de trădarea organizată a mișcării, Michel nu mai găsește suficiente resurse morale să se redreseze și-și sfîrșește zilele într-un fel de eroică dar inutilă sinucidere.

Acțiunea trepidantă a romanului se consumă și pe planul frămîntării interioare a personajelor. Memorabila figură a țaranului Catillon descrisă cu atîta umor și duioșie, fermitatea și umanismul lui Terro, tînărul comunist spaniol pribeag prin Franța după instaurarea dictaturii franchiste, frămîntările de adolescent ale lui Etienne, fiul lui Michel, sufletul cotropit de visări și incertitudini al Hélénei, soția lui Michel, luptele sîngeroase din platou și chiar figura epizodică, plină de savoare a sublocotenentului Volume, ni-l prezintă pe Alain Prévost ca pe un minutor al condeiului de o maturitate deosebită. Nu numai capacitatea de a trezi chipuri și întîmplări, ci și puterea de pătrundere în sufletele bînuite de furtuni ale eroilor, îi sînt familiare autorului.

Realismul dur, curgerea simplă și firească a povestirii dau lecturii acestei cărți satisfacții deosebite. Izvorul acestui realism provine din experiența personală a scriitorului, al cărui tată Jean Prévost a căzut eroic în luptele de la Vercors.

¹⁾ Prévost, Alain. *O întâmplare la Vercors*. Buc., Editura pentru literatură universală, 1963. 230 p.

ION CREȚEANU

RĂSPUNS LA ARTICOLUL „ÎN LEGĂTURĂ CU FIȘELE TIPĂRITE”

În numărul 9 (sept.) 1963 al revistei „Călușa bibliotecarului”, a fost publicat articolul *În legătură cu fișele tipărite ale B.C.S. de Elvira Lengyel*. La observațiile tov. Elvira Lengyel, bibliotecar la Biblioteca regională Crișana în legătură cu anumite clasificări zecimale stabilite de Biblioteca Centrală de Stat în fișele tipărite, dăm următorul răspuns:

Lucrarea *Îndrumător de tehnica securității muncii la lucrări de terasamente* de Tcaciuc O., Buc., Editura tehnică, 1963, a fost clasificată la 614.8 și nu la 624.13 deoarece punctul de vedere al Bibliotecii Centrale de Stat privind lucrările de tehnica securității muncii diferă de cel al manualului de clasificare zecimală în ediția 1959.

Vom motiva poziția noastră pornind chiar de la acest exemplu:

O lucrare de tehnica securității muncii la lucrările de terasamente nu va fi căutată la raft de un muncitor care efectuează lucrări de terasamente, ci de specialistul însărcinat cu organizarea tehnicii securității muncii pe șantier (în lucrarea de față este vorba de terasamente pentru construcții civile). Acesta

va fi obligat să caute complexul de lucrări care tratează problema tehnicii securității muncii începând de la terasare și urmărind necesitățile de securitate pe care le ridică diferitele faze ale construcției, așa încît socotim logică adunarea materialului într-un singur loc.

Este adevărat că acest punct de vedere necomunicat bibliotecilor creează confuzii; dar nu am făcut aceste comunicări avînd în vedere faptul că manualul prezintă și alte deficiențe ce se cer a fi îndreptate în noua ediție a clasificării zecimale care urmează a fi elaborată cît mai curînd.

În legătură cu lipsa de concordanță între clasificările fișelor diferitelor ediții ale aceleiași lucrări, sesizările sînt juste.

În cazul lucrării lui Munteanu Octav: *Viața și moartea*. Buc. 1959. 64 p. (S.R.S.C.), indicele de clasificare pentru raft este 57, iar în cazul lucrării lui Zaharia N.: *Moartea și credința în suflet, soartă și nemurire*. Buc., 1960. 52 p. se va lua în considerare indicele de clasificare pentru raft la 2.

Sîntem bucuroși să primim astfel de sesizări, mai ales că de curînd s-a stabilit ea Biblioteca Centrală de Stat să trimită bibliotecilor comunicări de erate, deoarece este știut că în clasificarea zecimală în afara neconcordanțelor sau eventualelor greșeli ce s-ar strecura, intervin și o serie de noi precizări în clasificare, care atrag după sine modificarea punctelor de vedere mai vechi.

C. BOERU

Serviciul de clasificare al B.C.S.

ANALIZA FIȘEI CITITORULUI

Fișa cititorului este documentul în care se înregistrează activitatea efectivă a bibliotecii, pentru că în definitiv tot ceea ce se lucrează într-o bibliotecă este îndreptat spre un singur obiectiv: de a înlesni fiecărui cititor să ajungă la cartea dorită, ajutîndu-l și îndrumîndu-l spre cele mai potrivite opere. Ea ne arată dacă ne-am atins scopul; dacă cititorul, cu toate mijloacele ce i le-am pus la dispoziție, are o lectură eficientă care contribuie la educarea lui comunistă, la formarea culturii lui multilaterale.

Fișa cititorului reprezintă o evidență a fost cantitativă cît și calitativă a lecturii. Analiza periodică a acestei fișe ne poate

informa asupra următoarelor mari probleme:

- cantitatea și ritmicitatea lecturii;
- raportul dintre vîrste, pregătirea și lectura cititorului;
- orientarea preferințelor cititorului;
- evoluția cititorului ca rezultat al îndrumării noastre.

Vom analiza, pentru exemplificare, cîteva fișe ale unor cititori de diferite vîrste și profesioni. Începem cu fișa nr. 36/1962 a cititoarei S. Il. în vîrstă de 16 ani, elevă în clasa a IX-a, înscrisă la biblioteca „Mihail Sadoveanu” din București.

A. CANTITATEA ȘI RITMICITATEA LECTURII

Pentru a ne putea da seama de seriozitatea cu care cititoarea parcurge textele, o primă indicație ne-o poate da analiza cantitativă a lecturii, pe baza raportării numărului de titluri la un anumit interval de timp (un an, un trimestru, o lună, o săptămână)¹⁾.

În anul 1962 cititoarea S. II. a împrumutat prima carte la 3 ianuarie și ultima la 13 decembrie. Acestea le-am aflat uitându-ne la prima și ultima filă a fișei cititoarei :

Anul 1962

nr. 36

Nr. crt.	Data împrumut.	Clasif.	Dr. îno.	Autor	Titlu	Semnătura	Data împrum.	Sema. bibl.
1	3.I.	8 L	42051	Lermontov, N.	Un erou al timpurilor noastre		6.I.	
139	13.XII.	8 R	67587	Sadoveanu, M.	Opere XVIII		7.I. 1963	

Deci : în 12 luni (cu aproximație) cititoarea a împrumutat 139 cărți, ceea ce revine 11 (12) cărți pe lună, respectiv 3 cărți pe săptămână, sau o carte la 2—3 zile.

Această primă constatare naște un semn de întrebare asupra conștiințiozității cititoarei, deoarece — fiind elevă și deci ocupată în cea mai mare parte a zilei — ar trebui să acorde lecturii particulare 3—4 ore din restul timpului rămas liber. Pentru a lămurii această dilemă trecem la analiza ritmicității lecturii (raportarea datelor statistice la circulația cărții).

În trei zile (de la 3—6 ianuarie) cititoarea a citit lucrările lui V. Lermontov și A. P. Cehov (circa 500 pagini); la 6 ianuarie împrumută, *Toate pinzele sus* de R. Tudoran pe care o înapoiază după două zile; în schimb, celelalte cărți împrumutate tot la 6 ianuarie (E. Ronsard : *Poezii*, P. Corneille : *Teatru*, I. Teodoreanu : *La masa umbrelor*) le restituie la 18 ianuarie, deci trei cărți citite în zece zile, aproximativ o carte în trei zile.

Din cele patru cărți împrumutate la 31 ianuarie, trei sînt restituite la 19 februarie și una la 26 februarie. Tot la 26 februarie restituie și cele patru cărți împrumutate la 19 februarie. Deci în luna februarie a citit opt cărți, respectiv două cărți pe săptămână. În ianuarie a citit

mai multe lucrări, lucru pe care ni-l explicăm prin zilele de vacanță de la începutul acestei luni. În februarie cititoarea împrumută mai puține cărți și le ține mai mult timp, ceea ce denotă o mărire a obligațiilor școlare.

Într-adevăr, cercetînd fișa în luna aprilie, cînd elevii au vacanța de primăvară constatăm că numărul cărților împrumutate crește din nou și datele restituirilor sînt mai apropiate. Cea mai mare frecvență apare în lunile de vară (vacanța mare) cînd eleva citește aproape zilnic cite o carte (în luna august a citit 23 de cărți). O dată cu începerea noului

an școlar ritmul scade din nou la două cărți pe săptămână.

Pînă acum am constatat că cititoarea are o lectură bogată, continuă și cu un ritm susținut.

B. RAPORTUL DINTRE VÎRSTA, PREGĂTIREA ȘI LECTURA CITITORULUI (ANALIZA CONȚINUTULUI LECTURII)

Parcurend fișa cititoarei S. II. constatăm o mare varietate tematică. Deși operele beletristice domină, găsim totuși numeroase lucrări din domeniul social-politic, al popularizării științei, povestiri de aventuri, biografii ale oamenilor celebri ș.a.m.d. Astfel, pe fișa cititoarei sînt trecute lucrări clasice ale literaturii universale dintre care amintim : *Martin Chuzzlewit* și *Documentele postume ale Clubului Pickwick* (Ch. Dickens), *Casa cu păpuși*, *Pretendenții coroanei* și *Peer Gynt* (H. Ibsen), *Cartea prietenului meu* (A. France), *O viață* (Guy de Maupassant), *Un erou al timpurilor noastre* (N. Lermontov) ș.a. Din alți autori clasici cititoarea citește *Opere alese* sau chiar *Opere complete*. Astfel a citit în decursul anului 1962 opt volume din *Opere* de I. Turgheniev, cele două volume de *Teatru* ale lui Carlo Goldoni, trei volume din *Opere* de H. Balzac, trei volume din *Opere* de A. P. Cehov etc.

Același sistem bine orientat în alegerea cărților îl observăm și pentru operele din

1) În ceea ce privește limitele vitezii lecturii a se vedea articolul cu acest titlu din numărul 6 (1963) al revistei noastre.

literatura română: marii noștri scriitori sînt citați în *Opere* sau *Opere alese* (I. Slavici, L. Rebreanu, G. Galaction, M. Sadoveanu, Gh. Topîrceanu). Din literatura românească contemporană autorii sînt studiați în edițiile de sinteză (Camil Petrescu: *Teatru* vol. 1-2, M. Sebastian: *Opere* vol. 1, V. Eftimiu: *Teatru* vol. 1-2).

C. ORIENTAREA PREFERINTELOR CITITOAREI

Folosind bibliografiile cuprinse în programa de învățămînt, cititoarea studiază problemele literaturii nu numai după manual, ci și din operele criticilor și istoricilor literari. În fișa ei găsim trecute lucrări ca: *Jurnal* de Tudor Vianu, *La masa umbrelor* de Ionel Teodoreanu, *Monografia Cezar Petrescu* de H. Stancu și culegerea de articole și studii a lui Cezar Petrescu *Despre scris și scriitori*.

Poezia este prezentată prin versurile unor poeți de seamă ca E. Ronsard, Musset, Villon, Shelley, precum și prin cele trei volume de *Antologia poeziei românești*. Se vede că cititoarea este pasionată de lecturi asupra vieții și operei oamenilor celebri. În anul trecut a citit lucrări despre viața lui Rubens, Koch, Marie Curie, Einstein, Pasteur, Babeș, Vlaicu, Leonardo da Vinci și *Amintirile despre teatru* ale Luciei Sturdza Bulandra.

Literatura sovietică și literatura noastră contemporană se bucură de o mare atenție din partea cititoarei. Alături de M. Gorki, M. Șolohov, G. Nicolaeva sînt trecuți scriitorii M. Preda, V. Em. Galan, C. Chiriță, E. Camilar.

La vîrsta de 16 ani pe care o avea cititoarea în anul trecut nu e de mirare că mai găsim o oarecare atracție pentru romanul de aventuri. Dar se vede din analiza fișei că această atracție a scăzut făcînd loc interesului pentru marile valori literare. Dar chiar și cele câteva romane de aventuri citite în timp de un an sînt opere ale unor scriitori cu renume ca: London, Efremov, Obruțev, Kaverin, alături de care găsim pe Radu Tudoran, Sergiu Fărăcașan etc.

Cititoarea își rezervă timp și pentru cărți de matematică distractivă cum ar fi *Caleidoscop matematic* sau *Algebră distractivă*, precum și pentru cărți de știință popularizată ca de exemplu: *Masele plastice*, *Fibre sintetice*, *De la stilet la diamant*, *Cărțile de lut*.

D. EVOLUȚIA CITITOAREI

În concluzie, din analiza fișei cititoarei S. II. rezultă o bună orientare în alegerea cărților și un sistem de cunoaștere

evoluată a operelor de valoare. Se pare că cititoarea urmărește un plan care prevede parcurgerea într-un anumit timp a operelor complete ale clasicii literaturii și documentarea asupra celor mai actuale probleme științifice, culturale, artistice.

În urma analizării fișei, bibliotecarul își dă seama că nu este cazul de a interveni direct și imediat în îndrumarea lecturii. Eleva S. II. face parte din categoria cititorilor formați, cu experiență în lectură, în stare să-și aleagă singură cărțile cele mai potrivite. Dar această constatare ne duce și la alte concluzii: este interesant de discutat cu o asemenea cititoare, de aflat părerea ei despre cărți și autori, despre cărțile pe care ar vrea să le găsească la bibliotecă. Părerea unei asemenea cititoare despre o carte sau despre opera unui autor, publicată sub formă de recenzii pe un panou al bibliotecii, sau o mărturisire scrisă și afișată pe același panou asupra felului cum își alege și citește cărțile, ar avea o mare influență asupra multor cititori de aceeași vîrstă.

★

Al doilea exemplu pe care îl folosim este acela al cititorului Gh. A. în vîrstă de 10 ani, din clasa a IV-a elementară a unei școli din București (fișa nr. 135/1962, Biblioteca școlii).

A. CANTITATEA ȘI RITMICITATEA LECTURII

În decursul anului 1962, Gh. A. a citit 101 cărți, respectiv 16 cărți lunar, patru pe săptămînă, o carte în mai puțin de două zile. Aceste indicații statistice ne duc la concluzia că cititorul a împrumutat mult mai multe cărți decît ar fi fost în stare să citească efectiv. Dintr-o dată punem sub semnul întrebării, seriozitatea lecturii.

Din datele fișei rezultă că elevul a împrumutat între 3 și 29 aprilie 1962, respectiv într-o perioadă de 26 de zile, 18 cărți. Ar fi impresionant dacă le-ar fi citit și excepțional dacă ar fi rămas cu ceva din lectura lor.

B. RAPORTUL DINTRE VÎRSTA, PREGĂTIREA ȘI LECTURA CITITORULUI

Dacă analizăm și conținutul lecturii cititorului nostru constatăm următoarele: o carte de povești (Andersen, H. C.), accesibilă puterii de înțelegere a cititorului (care are 10 ani și este în clasa a IV-a elementară) este citită în două zile. Pu-

tem crede că fermecat de poveștile scriitorului danez le-a citit cu atenție. Dar înapoiind cartea el împrumută de această dată, alte trei. Dintre acestea, numai nuvela lui Nicuță Tănase *Muzicuța* cu schimbător este potrivită puterii lui de înțelegere, celelalte două sînt prea grele. Povestea vieții și a expedițiilor lui Magellan atît de atrăgător scrisă de Ștefan Zweig, cuprinde date istorice, politice și sociale care cer cititorului o prealabilă pregătire. Fără această pregătire, oricît de cîștigat ar fi de povestire, cele mai importante elemente îi rămîn neînțelese. Or, această pregătire nu o poate avea un copil de 10 ani și nici experiența suficientă ca cititor pentru a parcurge capitole și pasaje scrise uneori într-un stil polemic sau conținînd subtile idei filozofice și științifice. Aceeași observație pentru minunata relatare a călătoriei abatelui de Marenne prin Moldova de pe timpul Ducăi Vodă care încintă pe orice cititor format, dar este greu accesibilă unui copil din clasa a IV-a elementară.

Dovada că cititorul nici n-a încercat să treacă peste greutatea ridicată de cele două lucrări, ne-o face data înapoierii cărților : 7 aprilie, adică la două zile de la luarea lor. Probabil că el a citit doar povestirea lui Nicuță Tănase și a înapoiat fără să le citească pe celelalte două. Atunci cînd împrumută însă cărți la puterea lui de înțelegere (*Motanul încălțat*, *Ciuboșelele ogarului*) le păstrează un timp corespunzător (patru zile); dar cînd ajunge din nou la cărți prea grele le înapoiază foarte repede (*In noaptea de Ajun*, *Aventurile lui Tartarin din Tarascon* — înapoiate după trei zile). Așa se întîmplă mai departe și cu lucrările *Spartacus*, *Povestiri despre piesele lui Shakespeare* etc.

Din analiza acestor date rezultă că cititorul, lipsit de îndrumare, își alege cărțile la întîmplare; el citește cărțile accesibile lui și înapoiază fără să le citească pe celelalte. Selecțiunea se face la întîmplare, cerînd copilului eforturi inutile și pierdere de timp.

C. ORIENTAREA PREFERINTELOR DE LECTURĂ

Din analiza fișei se poate observa preferința cititorului pentru basme. Fiînd vorba de un copil de 10 ani, acest lucru este normal. Dar lipsa de îndrumare reiese și din basmele pe care și le alege: alături de povestirile lui Bajov și Ispirescu corespunzătoare vârstei respective, el mai citește și lucrări scrise pentru copiii de vîrstă preșcolară ca : *Cei trei urși*, *Motanul încălțat*, *Ciuboșelele ogarului*

etc. Nu se observă, cum ar fi normal, interesul pentru schițe, nuvele și chiar romane accesibile unui cititor la această vîrstă.

D. EVOLUȚIA CITITORULUI

Din analiza fișei nu poate reieși care este direcția spre care se îndreaptă dezvoltarea viitoare a lecturii cititorului nostru, ceea ce întărește și mai mult convingerea că, în cazul lui, bibliotecarul trebuie să intervină de îndată și cu metode corespunzătoare să îndrepte pașii copilului spre o lectură sistematică, ordonată, eficientă.

Analiza fișei cititorului atunci cînd acesta este recent înscris la bibliotecă poate fi făcută și în timpul anului, mai ales atunci cînd vrem să cunoaștem direcția către care trebuie să ne îndreptăm acțiunea de îndrumare. Vom da cîteva exemple :

Cititorul L. M. — țăran colectivist, în vîrstă de 36 de ani, șef de echipă în gospodăria colectivă din comuna Vinga, raionul Arad (fișa nr. 255/1963) — a citit în trei luni 13 cărți; deci patru cărți pe lună sau o carte pe săptămînă, ceea ce este îmbucurător țînînd seama și de celelalte preocupări pe care le are cititorul în cadrul gospodăriei. Cărțile împrumutate sînt restituite în termene corespunzătoare timpului necesar pentru parcurgerea lor, deci se poate presupune că l-au interesat și le-a citit. Dar analizînd titlurile cărților împrumutate constatăm că ele fac parte în majoritate dintr-un singur domeniu al agrotehnicii. Astfel găsim trecute pe fișă, broșuri cu instrucțiuni pentru cultura porumbului, a grîului, a secarei, a florii-soarelui ș.a.m.d. Alături de aceste titluri găsim lucrări de știință popularizată ca : *Omul cuceritor al Cosmosului* sau de combatere a misticismului ca : *Originea creștinismului*, *Despre sărbători și posturi*, *Apariția religiei și a credinței*. Din punctul de vedere al informării cititorului în domeniul profesiei sale și al educării sale comune nu putem decît aproba această alegere. Dar bibliotecarul este dator să stea de vorbă cu cititorul și să constate motivul pentru care acesta nu citește de loc opere literare. Știînd că literatura corespunzătoare pregătirii și interesului cititorului n-ar face decît să-i mărească gustul pentru lectură și să-i formeze bazele unei culturi multilaterale, bibliotecarul va îndrepta întregul său atenție pentru a apropia cititorul de marile valori ale beletristicii.

Cînd după analiza fișei urmează și o discuție cu cititorul, bibliotecarul poate

să-și verifice presupunerile, să-și întărească concluziile sau să le modifice. Dar fără analiza prealabilă a fișei, discuția cu cititorii s-ar duce în van, iar bibliotecarul n-ar ști cum să ajungă la concluzii valabile.

Îată de exemplu fișa cititorului P. A. de 50 de ani, absolvent a cinci clase elementare, colectivist în brigada a VI-a zootehnică dintr-o gospodărie agricolă colectivă din împrejurimea Galaților. P. A. este considerat cititor fruntaș al bibliotecii deoarece împrumută cel puțin o carte pe săptămână. Dar ce citește?

Redăm câteva lucrări trecute pe fișa lui: *Esop*, *Aristotel*, *Americanul liniștit* de Graham Green, *Amintiri din casa morților* de Dostoievski, *Mantaua* de Gogol, *Consulul negru* de Vinogradov, *Terra di Sienna* de Francisc Munteanu ș.a.m.d.

O absolventă a Școlii tehnice de activități culturale, fiind în practică la Biblioteca regională din Galați, a analizat fișa cititorului P. A. și rămânând surprinsă de lucrările împrumutate de acesta, a stat de vorbă cu el. Din notele convorbirii reiese că cititorul a îndrăgit lectura și îi place să stea acasă pînă seara tîrziu, la lumina electrică recent introdusă în sat, și să citească. Cărțile și le alege singur din raft. E atras de o copertă, de un titlu deosebit sau... obsedit de căutare ia, în cele din urmă, o carte la întâmplare. De aceea, multe din cărțile împrumutate le-a lăsat, descurajat de greutatea întîmpinate în lectură. În schimb, povestea vieții lui Dimitrie Cantemir sau romanele lui Sădoveanu i-au plăcut și le-a citit cu luare-aminte. Deci, cititorul, neorientat, dibuie mult pînă își găsește cartea potrivită. El are nevoie, și la această concluzie au dus și analiza fișei și discuția purtată cu el, de o îndrumare metodică care să-i păstreze și să-i dezvolte interesul pentru lectură. Lăsat singur, un asemenea cititor, oricît de mult ar citi, cu greu va reuși să atingă un nivel de cultură mai ridicat.

Un alt exemplu ni-l oferă cititorul St. I. muncitor instalator, în vîrstă de 18 ani (fișa 592/1963 — Biblioteca regională din Timișoara).

Analizînd fișa acestui cititor constatăm că a împrumutat în trei luni zece cărți, ceea ce revine la 10 zile o carte. Ritmul lecturii este oarecum scăzut; de obicei, la această vîrstă pasiunea pentru lectură se manifestă și printr-o frecvență mai ridicată.

Analizînd conținutul lecturii constatăm orientarea unilaterală a cititorului: interesul lui se îndreaptă numai către poezie. Pe fișa lui găsim trecute culegerile de versuri ale lui Ronsard, Virgiliu, V. Ale-

csandri, Gr. Alexandrescu, M. Beniuc, M. Sperber. Fiind un cititor recent înscris la bibliotecă, o altă absolventă a Școlii de care am vorbit, a purtat o interesantă discuție cu el și a aflat următoarele: preferința pentru poezie este motivată de cititor prin temperamentul său melancolic, prin timiditatea și nevoia sa de singurătate. Dar, după cîteva momente de discuție, cititorul și-a mărturisit pasiunea lui pentru călătorii, pentru cunoașterea tînuturilor îndepărtate și admirația pentru dîrzenia marilor exploratori, pentru eroismul cu care aceștia au înfruntat primejdii. Un viu interes a fost mărturisit pentru trecutul de luptă al poporului nostru, pentru cunoașterea mai temeinică a felului cum au muncit și au trăit oamenii în trecut, cum au luptat pentru o viață mai bună și mai dreaptă. Biblioteca, studiînd răspunsurile cititorului, și-a dat seama că recomandîndu-i acestuia cărți pasionante de călătorii sau romane istorice îl va putea apropia de cunoașterea marilor valori ale literaturii românești și universale. Interesant este faptul că după ce i s-a prezentat conținutul cîtorva lucrări clasice, cititorul și-a mărturisit mulțumirea și recunoștința pentru ajutorul primit. Și în acest caz s-a pornit de la datele concrete cuprinse în fișa cititorului; ele au format baza discuției și au dus la concluziile pe care le-am expus mai sus.

Tot astfel cititorul P. I. în vîrstă de 18 ani, muncitor din Arad (fișa nr. 2694/1963 — Biblioteca raională) are o lectură aproape normală ca ritmicitate: 12 cărți în patru luni, ceea ce revine trei cărți pe lună sau o carte la zece zile. Analizînd conținutul lecturii sale observăm preferința spre literatura universală și o mult mai mică preocupare pentru literatura noastră contemporană. Dar nici pentru autorii străini nu observăm un sistem în alegere, nici o indicație de existență a unor preferințe sau a unei cunoașteri a valorilor literare. Se presupune deci, că acest cititor își alege singur cărțile și ia ceea ce i se pare mai atrăgător. Cum formarea cultural-educativă a tineretului nu poate fi lăsată la întâmplare, biblioteca avertizată de analiza fișei, intervine, discută cu cititorul și începe să-l îndrume astfel lectura încît să-l formeze pe acesta după obiectivele educației comuniste.

★

Din exemplele de mai sus reiese necesitatea de a analiza fișele unor cititori și în decursul anului. Am arătat cît de multe elemente au reieșit din analiză și cît de importante au fost ele pentru informarea bibliotecarului.

Asemenea analize de fișe se mai pot face ori de câte ori ne interesează lectura unei anumite categorii de cititori. Vrem, de exemplu, să cunoaștem preferințele cititorilor tineri (între 16—20 de ani); muncitori, colectivști, elevi sau studenți. Pentru aceasta extragem fișele unui număr de cititori (50, 100, 200 sau chiar mai mulți, în raport cu situația concretă). Mai întâi stabilim statistic ritmicitatea lecturii pe an, pe trimestru, pe lună, pe săptămână; apoi stabilim care sînt domeniile tematice cele mai solicitate, care sînt genurile literare, autorii și operele preferate, măsura în care se manifestă interesul pentru literatura social-politică, tehnico-științifică, despre artă ș.a.m.d.

Tot fișa este principala sursă de informare a bibliotecarului atunci cînd proiectează organizarea unor manifestări de masă cu o tematică specială. Vrea să organizeze de exemplu, cu o anumită categorie de cititori o discuție asupra unei cărți. Din fișele cititorilor va constata cine a citit și cine n-a citit această carte, deci pe cine trebuie să invite și cui trebuie să i-o recomande pentru a se pregăti în vederea discuției. Am putea să înmulțim exemplele date, dar oricît de multe ar fi, ele duc toate spre aceleași concluzii:

1. Analiza periodică a fișei ne permite să urmărim lectura cititorilor noștri. Cititorii care, după cum ar reieși din analiză citesc ritmic și rațional, au o bună orientare în alegerea cărților și un sistem care le permite un progres continuu, nu au nevoie de o îndrumare imediată din partea bibliotecarului. Fișele lor sînt pușe deoparte, urmînd ca numai din timp în timp să verificăm dacă progresul se menține. Din categoria acestor cititori însă alegem elementele cele mai potrivite pentru a întări colectivul obștesc al bibliotecii, pe ei ne sprijinim în diferitele acțiuni pe care le întreprindem. În ajutorul lor venim cu îndrumătoare bibliografice, cu buletine, care anunță noile apariții, pe ei îi informăm în primul rînd asupra noilor lucrări din domeniile tematice care-i preocupă.

Fișele cititorilor care au o lectură aritmică (cu lungi pauze și dese reveniri), nerațională cantitativ (mult peste sau sub

media normală), unilaterală sau lipsită de orientare, le grupăm separat. Ele reprezintă categoria de cititori care au nevoie imediată de îndrumarea noastră.

2. Categoria cititorilor care au nevoie de îndrumare nu-i omogenă: unii cititori sînt complet neinițiați, alții deși au o oarecare experiență în lectură nu progresaază; unii cititori au o lectură unilaterală, alții continuă să-și aleagă cărțile la întimplare fără nici o orientare tematică sau de valoare; unii citesc și rețin esențialul, alții citesc mult dar rețin puțin din cele ce citesc și păstrează idei confuze sau chiar greșite. Împărțim fișele cititorilor grupîndu-le după problemele pe care le ridică fiecare și căpătăm schița planului de desfășurare a activității noastre de îndrumare a lecturii cititorilor. (Pentru a nu stînjeni gruparea alfabetică a fișelor, sau a altor metode de grupare existente în bibliotecă, putem fixa pe fișa respectivă o clamă; ea ne ușurează găsirea lor).

3. Gruparea cititorilor în grupe omogene din punct de vedere al problemelor pe care le ridică ne permite să aplicăm mai rațional și mai științific diferitele metode de îndrumare a lecturii. De exemplu: cititorii care nu știu să-și aleagă singuri o carte vor fi invitați în grup într-o anumită zi la bibliotecă și cu ei se va organiza o inițiere metodică în folosirea cataloagelor, a îndrumătoarelor bibliografice, a recenziilor ș.a.m.d. Tot astfel cititorii care au o lectură unilaterală vor fi cei dintîi invitați la prezentări de cărți din domenii încă necunoscute de ei.

4. Toate aceste grupări ne permit, în cele din urmă, planificarea întregii munci cu cititorii. În măsura condițiilor concrete existente în fiecare bibliotecă se poate preciza cantitativ numărul de cititori de care ne putem ocupa în timp de un an și stabilim chiar metodele care vor fi folosite pentru îndrumarea lor.

În acest fel munca cu cititorii capătă un conținut concret și permite un progres continuu în importanta sarcină ce revine bibliotecarilor pentru educarea comunistă a oamenilor muncii de la orașe și sate.

ILIE STANCIU

PREGĂTIREA ADULȚILOR PENTRU ÎNDRUMAREA LECTURII TINERETULUI

O sarcină actuală de mare importanță — subliniată la Congresul al III-lea al P.M.R. — este cea a educației multilaterale a tineretului pe toate căile și prin toate mijloacele pe care societatea noastră socialistă ni le furnizează cu prisosință. Printre mijloacele de educație multilaterală a tineretului, un rol important revine literaturii — cu diferitele ei genuri și specii. Eficiența literaturii este cu atât mai mare cu cât — spre deosebire de alte forme ale artei — ea este accesibilă omului încă din anii copilăriei. Micuțul preșcolar ca și elevul de diferite vârste sau adultul pot fi impresionați de poezia răsodiilor lui Topîrceanu, de stilul plin de haz al lui Creangă sau de pitorescul versurilor coșbuciene. Dar, cu toată accesibilitatea ei timpurie, literatura este, totuși, greu de asimilat în complexitatea ei, căci ea influențează în mod indirect, prin mijloace lingvistice, mai greu de perceput și de înțeles decît mijloacele vizuale. Simpla lectură a unei opere literare nu este suficientă pentru a se realiza practic valoarea ei educativă.

Procesul de citire a unei cărți poate sconta un profit maxim pentru cititor atunci cînd acesta înțelege faptele și ideile expuse, cînd trăiește emoția artistică generată de frumusețea operei și nu simple impresii de moment legate de diferite întâmplări descrise de autor. În caz contrar, citirea unei opere literare ar putea însemna doar o pierdere de timp. Ea nu ar contribui cu nimic la adîncirea cunoștințelor și la dezvoltarea emoției artistice — specifică oricărei opere literare de valoare — și nu ar dezvolta profilul intelectual, moral și estetic al omului.

Pentru ca literatura să contribuie la educația tineretului, este necesară îndrumarea lecturii de către adulți — profesori, părinți și bibliotecari. Mentalitatea pe care o mai au încă unii părinți că îndrumarea lecturii copiilor ar reveni exclusiv școlii este cu totul greșită și adesea cu consecințe nefavorabile pentru elevi.

Părinții ca și cadrele didactice sînt factori importanți în educația copiilor. Acest fapt cere, în mod necesar, ca munca educativă din familie să corespundă sarcinilor și cerințelor școlare, în așa fel încît să existe un proces unic de educație. Dacă profesorii au o specializare relativ omogenă în problemele educației, între unii părinți mai există anumite deosebiri de păreri, de preocupări etc. Cercetînd felul în care părinții se interesează de lectura copiilor lor, am sistematizat următoarele categorii:

— părinți care, supraevaluînd posibilitățile copiilor, permit acestora să citească literatură ce depășește nivelul lor intelectual. În consecință, copilul nu rămîne cu nimic din cele citite;

— părinți care, fie din neglijență, fie dintr-o greșită idee a eficacității „educației libere”, lasă pe copil să citească la întîmplare orice, după placul său, indiferent de valoarea celor citite. Urmările unei astfel de situații sînt uneori destul de grave. Elevul poate să devină un om superficial, să citească haotic ceea ce îi cade în mină, nesistematizat, negîndit.

— părinți care, înțelegînd rolul literaturii ca mijloc de educație a copiilor, se interesează de tot ce aceștia citesc, de ceea ce trebuie să citească la vîrsta respectivă și de felul cum trebuie să citească. Roadele unei astfel de preocupări se reflectă în nivelul ridicat al cunoștințelor elevilor, în formarea unei concepții sănătoase despre viață și despre muncă, în dezvoltarea unei vorbiri alese, literare. Punctul de vedere al acestei categorii de părinți trebuie răspîndit în rîndurile celorlalți.

Pentru ca toți părinții să înțeleagă misiunea lor în îndrumarea lecturii elevilor, este necesar să se exercite o influență educativă largă asupra lor prin radio, televiziune, cinematograf, conferințe, seri

educative, lecturi pedagogice etc. O răspundere mare în această muncă educativă revine bibliotecilor publice de la orașe și sate, bibliotecilor sindicatelor. Mai mult decât oricine altul, bibliotecarul are posibilitate să influențeze asupra fiecărui adult în parte, corespunzător pregătirii acestuia și problemelor lui concrete de viață, de familie.

Care sînt direcțiile principale asupra cărora trebuie să se orienteze bibliotecarii în activitatea lor de pregătire a adulților pentru îndrumarea lecturii tineretului?

1) Se înțelege că adultul nu poate influența pozitiv asupra lecturii elevului decât atunci cînd el însuși este inițiat în problemele acestea, dacă el însuși este educat. O sarcină de bază a bibliotecarului este de a dezvolta interesul adultului pentru citit, fie prin mijloace plastice, vizuale de popularizare a cărților (fotomontaaje, afișe educative etc.), fie prin mijloace orale (convorbiri în grup și individuale, lecturi literare în grup, montaje literare etc.), fie prin combinarea mijloacelor plastice cu cele orale.

Activitatea de stimulare a interesului pentru citit se impune — în momentul actual — mai ales la sate, unde, deși s-au făcut mari progrese culturale, mai există unele lipsuri în privința obișnuirii oamenilor cu o lectură sistematică. Dar a dezvolta interesul adulților pentru citit nu este ușor. Nu trebuie să uităm că aici este vorba de a dezvolta un proces psihic, complicat, de a respecta sensibilitatea omului și, în același timp, de a-i smulge din mentalitate idei vechi, preconcepte. De aceea, se impune ca bibliotecarii să aplice mijloacele mai sus recomandate cu mult tact, cu modestie, căutînd să cîștige încrederea și respectul cititorilor adulți.

2) Interesul pentru citit nu capătă eficiență decât atunci cînd este orientat spre o literatură de valoare. Se știe că între operele literare există diferențe de valori, bazate pe criterii obiective care, la rîndul lor, sînt produse ale evoluției sociale, sînt legate de problemele și idealurile societății. În societatea noastră, operele de artă și literatură trebuie să corespundă idealurilor socialismului și comunismului, să-i facă pe oameni să admire tot ce este frumos în realitatea socială. Deci valoarea unei cărți nu este determinată de o preferință psihologică, ci de criterii obiective sociale.

Bibliotecarii trebuie să cunoască valoarea cărților pe care le prezintă cititorilor, să popularizeze, în special, pe acelea care stimulează complex conștiința omului, care prin puterea mijloacelor artistice, au cuprins generalul, esențialul din realitate.

Nu putem da aici o listă de cărți după valoarea lor, căci o astfel de listă ar fi nelimitată, dar recomandăm bibliotecarilor să se inițieze și ei în această direcție, prin citirea operelor respective și prin studierea prezentărilor de la începutul cărților, a cronicilor și criticilor literare din periodicele de specialitate.

Procesul de selecție a cărților care urmează să fie recomandate cititorilor adulți trebuie efectuat vertical — prin alegerea celor mai bune opere din același gen literar — și orizontal — prin selectarea operelor valoroase din toate genurile literare. Evident că o reflectare completă a realității prin literatură este posibilă numai în cazul în care aceste două căi de selecție se întrepătrund. Îndrumînd lectura cititorilor spre diverse genuri literare și spre cele mai valoroase opere aparținînd fiecărui gen, se realizează educația multilaterală a cititorului, se dezvoltă interese largi, se formează o cultură vastă și temeinică.

3) Selectarea operelor literare nu încheie însă cunoașterea literaturii de către cititorii adulți. Ea este începutul unui proces mult mai complex, care include participarea activă a cititorului la asimilarea estetică a realității prin opera citită, la înțelegerea și aprecierea aspectelor importante ale ei. În această direcție trebuie să se concentreze munca bibliotecarilor pentru pregătirea cititorului adult. Mai întîi, bibliotecarul trebuie să-l ajute pe cititor să descopere aspectele reale care au servit ca bază în construcția operei literare. Cunoașterea literaturii este o reflectare a realității prin intermediul mijloacelor expresive ale limbii, adesea ea este o reflectare a unor aspecte reale pe care nici nu le bănuim că există. Romanul *Mitrea Cocor* al marelui scriitor Mihail Sadoveanu este o frescă reală a vieții țărănești, un episod din istoria țărănimii și nu o creație pur imaginară. Adevărul reiese mereu deasupra unei țesături de întîmplări și bogății de personaje, care ne impresionează mai mult sau mai puțin, fără a cînti cu nimic valoarea adevărului pe care întreața operă îl susține.

Cititorul călăuzit spre descoperirea adevărului inclus în imaginile literare, nu se va plictisi nici de cel mai sobru stil și nici nu va fi amuzat de falsele creații ale unei literaturi ușoare, fără valoare.

În continuare, bibliotecarul va îndruma pe cititor să înțeleagă ideile dezvoltate de autor în opera sa, să diferențieze ceea ce este important de ce e mai puțin important, ceea ce este general, tipic pentru anumite situații sau grupuri de oameni.

Comentarea cărților cu cititorii în sensul de mai sus îi ajută pe aceștia să înțeleagă valoarea literaturii nu numai ca o cunoaștere a realității prezente, ci chiar să le creeze o viziune a viitorului. În plus, cititorii vor căpăta treptat experiența de a asimila ei singuri literatura și își vor forma ceea ce se cheamă atitudinea activă față de literatură. Cititorul trebuie să ajungă la acel nivel de pregătire încât să-și poată însuși singur ideile și sentimentele unei opere. Numai la acest nivel putem fi siguri că interesul adultului se dezvoltă, că fiecare operă citită va aduce o contribuție la educația sa intelectuală, morală și estetică, pregătindu-l astfel temeinic pentru a îndruma lectura copiilor și tinerilor.

4) Pentru ca adultul să devină un bun îndrumător al lecturii celor tineri se impune și o pregătire pedagogică a lui. În primul rând, adultul trebuie să fie convins de rolul educativ al literaturii și de necesitatea îndrumării lecturii tinerilor. Bibliotecarii au misiunea de a forma pe adulți în acest sens, prin lecturi pedagogice pe teme ca: influența literaturii asupra cunoștințelor elevilor, asupra dezvoltării vorbirii, asupra profilului moral etc. În literatura pedagogică din țara noastră și în *Revista de Pedagogie* se găsesc multe sugestii în acest sens. Dar pentru ca lecturile sau convorbirile să-și ajungă scopul, ele trebuie să se situeze la nivelul cititorilor și nu al pedagogilor. Ele trebuie să fie vii, concludente, cu exemple convingătoare și nu conferințe abstracte, plictisitoare.

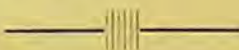
O altă cerință importantă este aceea ca bibliotecarii să-i inițieze pe părinți asupra felului în care trebuie să îndrumeze lectura copiilor. În primul rând, este necesar ca părinții să controleze ce citesc copiii lor, dacă cărțile citite corespund nivelului de înțelegere al acestora. În acest sens este bine ca bibliotecile să colaboreze cu școala și să alcătuiască, pe lângă programa școlară de lectură a literaturii pe clase, o programă suplimentară cu cărți noi apărute. În librăriile din diferite regiuni ale țării există actualmente afișe indicatoare pentru lectura elevilor din clasele VIII-XI, elaborate de secțiile de învățămînt respective. Este foarte bine ca astfel de afișe

indicatoare sau liste de recomandare să existe nu numai în librării dar și în biblioteci și poate chiar la locurile de muncă ale părinților.

Este foarte adevărat că părinții sînt ocupați, că există perioade de vîrf în munca lor — de pildă, la sate în perioada campaniilor agricole. Dar nimic nu îndreptățește pe părinți să neglijeze educația copiilor lor. Educația nu este ceva ce se poate amîna, interrupe. Dacă părinții se lipsesc să o facă, copiii vor suferi influențe străine, defavorabile. Bibliotecarii trebuie să lămurească pe părinți că și îndrumarea lecturii trebuie să fie un proces permanent de care ei vor răspunde în timpul vacanțelor ca și în timpul anului școlar. O bună organizare ușurează mult munca părinților în această direcție, devenind chiar o activitate plăcută. De exemplu părinții (sau alte persoane din activul obștesc al bibliotecii) pot organiza colective de 4—5 copii aparținînd mai multor familii în care, după un plan alcătuit în comun cu biblioteca, să fie citite diferite opere literare. Mai ales la sate poate fi utilizată o astfel de organizare la sfîrșitul unei zile de muncă sub controlul adultului sau chiar în timpul zilei fără prezența lui, atunci cînd copiii sînt mai avansați. Și într-un caz și în altul se impune însă ca adulții să discute cele citite cu copiii. De pildă, se pot iniția convorbiri finale — sub forma unui concurs — cu privire la o carte citită. Acest gen de discuții dă rezultate bune, stimulînd pe copii în reținerea și aprofundarea celor citite. Organizarea unor asemenea concursuri ar trebui să intre în obișnuința bibliotecilor.

Este bine ca la sate bibliotecile, împreună cu școala, să ușureze formarea unor colective de lectură printre școlari, dînd sarcina copiilor mai mari să răspundă de bunul mers al lor și lămurind pe părinți de necesitatea de a le îndruma. Ele pot funcționa în serile de clacă, în timpul muncii în grup. Munca astfel organizată și îndrumată va duce la dezvoltarea nivelului cultural și pedagogic al părinților, la desfășurarea educației comuniste a tineretului nostru în condiții din ce în ce mai bune și cu rezultate demne de cerințele societății noastre socialiste.

GETA DAN-SPÎNOIU

COLABORARE EFICIENTĂ

Un copil deschide ușa bibliotecii, șovăie puțin, aruncă o privire bibliotecarei, apoi se uită la cartea pe care o ține în mână și făcând stîngam-prejur dispăru.

— S-o fi speriat de ceva? întreb bibliotecara.

— Aceasta zîmbește.

— Se întoarce el imediat. A uitat ceva.

— ?!

— Să respecte un angajament luat mai de mult.

Căldura după-amiezii de vară rărise numărul micilor cititori. Profitînd de aceste clipe de răgaz am început să discut mai pe îndelete cu tovarășa Vasilica Florea despre cititorii ei, despre satisfacțiile muncii de bibliotecar la o secție de copii.

Notate în grabă în carnet, însemnările au pierdut căldura graiului moldovenesc, vioiciunea interlocutoarei, dar au păstrat esența — date, fapte și metode din activitatea bibliotecii pentru cei mici. Și fiindcă cititorii acestei secții au o calitate comună, aceea de școlar, m-am gândit să relatez cititorilor noștri cîteva aspecte legate de colaborarea secției de copii a Bibliotecii regionale Bacău cu școlile din localitate.

La începutul anului trecut secția de copii a inițiat un concurs *Cel mai bun povestitor*. Buna lui desfășurare cerea existența unei legături mai strînse cu cadrele didactice din localitate așa că s-a făcut primul pas: secția de copii a Bibliotecii regionale Bacău a cerut sprijinul secției de învățămînt. Cu ocazia unei ședințe a directorilor de școli, aceștia au fost solicitați să dea tot concursul. Participînd, pe rînd, la consiliile pedagogice cele două bibliotecare de la secția de copii au primit ajutorul cerut. În fiecare școală au fost alcătuite colective de profesori și învățători, care să le dea tot concursul la acțiunile inițiate.

Și numele n-au rămas doar pe hîrtie. Învățătoarele Tinca Concică și Anișoara Cichi de la Școala de 8 ani nr. 2, profesoarele A. Croitoru de la Școala medie nr. 3 și E. Nicolau de la Școala de 8 ani nr. 8 sau învățătoarea A. Zaborilă de la Școala de 4 ani nr. 9 sînt cîteva din cadrele didactice din orașul Bacău care, după orele de clasă, și-au însoțit și îndrumat elevii în lumea cărților.

Orice acțiune organizată cu copiii fie la biblioteca regională fie la una din școli, se desfășoară întotdeauna în prezența in-

structorilor de pionieri și unei profesoare sau a unei învățătoare. După cum mi-a relatat bibliotecara acest obicei, de-acum încetățenit în practica secției de copii, are, în afară de alte avantaje, și acela că se asigură un plus de disciplină.

Înainte de a-mi vorbi despre acțiunile întreprinse de secția de copii, tovarășa Vasilica Florea mi-a povestit, puțin amuzată, cu ce răceală au întîmpinat-o acum un an bibliotecarele de la bibliotecile școlare. O considerau drept o „concurență primejdioasă” care le răpea cititorii. Pînă la urmă s-au convins că, colecțiile mai bogate ale secției de copii vin, în fond, să suplinească eventualele lipsuri ale bibliotecilor școlare, care n-au aceleași posibilități de aprovizionare. Tot la Biblioteca regională au găsit un sfat competent cînd au avut nevoie, o idee pentru o manifestare de masă și chiar textele necesare. Acum unele acțiuni cu cartea se organizează în colaborare.

Avînd de-a face cu copii, deci cu cititori care pot fi împărțiți cu ușurință în grupe distincte după nivelul de înțelegere și preocupări, secția de copii organizează manifestări de masă cu diferite clase. Cu cei mici, clasele I—II, pe lîngă diminețile de basm organizate la bibliotecă, la care vin cu plăcere și cei mai „mari”, se duce o muncă aparte de familiarizare a lor cu cititul, cu biblioteca. Unii învățători, în cursul excursiilor întreprinse, cu micii școlari în oraș, s-au oprit și la Biblioteca regională unde au vizitat secția de copii. Aceste vizite au avut însă un caracter întîmplător. Printre obiectivele imediate, secția de copii și-a fixat organizarea unor vizite regulate a micilor cititori. Tot pentru cei mici, cele două bibliotecare s-au deplasat la cîteva școli elementare unde au stat de vorbă cu „bobocii” din clasa I, arătîndu-le ce lucruri frumoase se pot găsi în cărți. Le-au adus cîteva frumoase colorate, cu texte ușoare pe care le puteau citi. Copiii le-au împrumutat pe loc.

Pentru cei mai mărișori s-a considerat că nu este suficient să citească numai, dar să se urmărească și ce învățăminte au tras din cărțile citite. Nu de mult au avut loc discuțiile finale ale raidului prin cărțile despre viața copiilor din alte țări. Citite cu atenție, subiectele acestor cărți au fost povestite de copii atît în scris (pe caiete destinate special acestui scop) cit și oral cu ocazia discuțiilor finale. În prezența învățătorilor și a instructorilor de pionieri, ca și a colegilor de clasă, parti-

cipantii la acest raid au povestit cele citite. Drept răsplată au primit din partea Bibliotecii regionale cărți.

În colaborare cu Casa pionierului, secția de copii a Bibliotecii regionale a inițiat un concurs pentru cel mai bun desenator. Tematica desenelor a fost inspirată de subiectele cărților citite. Cele mai reușite lucrări au fost reunite într-un album care se află la secția de copii îndepunând și rolul de listă bibliografică de recomandare în imagini.

În general, copiii citesc mult. Nici cei din Bacău nu fac excepție în această privință. În primele luni ale anului acesta, la secția de copii a Bibliotecii regionale 2 050 de copii au citit 29 498 de cărți, majoritatea fiind de literatură pentru copii și beletristică accesibilă lor. Bibliotecarele și-au făcut însă o problemă din faptul că numai un număr mic de cititori manifestă interes pentru lucrările de știință, scrisă la nivelul de înțelegere al micilor cititori, cu toate că în bibliotecă sînt exemplare suficiente.

Invitînd o profesoară de fizică de la Școala medie nr. 2, secția de copii a organizat o seară de chimie distractivă. Micii participanți au fost numai ochi și urechi. La sfîrșitul serii, profesoara le-a vorbit și despre cărțile în care pot găsi descrise lucruri interesante și pe înțelesul lor din domeniul chimiei și fizicii. Pentru trimestrul III, secția de copii și-a propus organizarea a două almanahuri științifice, a unor seri de experiență științifică și a unui concurs „Cine știe, cîștigă” pe tema *Călătorie în univers*.

Sînt cazuri cînd școlile solicită ajutorul Bibliotecii regionale fie pentru materiale ilustrative, fie pentru diferite texte necesare la orele educative. „Sîntem o instituție apreciată” — accentuează tovarășa Vasilica Florea.

Contractul Bibliotecii regionale încheiat cu Întreprinderea cinematografică regională a mărit numărul mijloacelor de propagandă a cărții, de ilustrare a celor citite. În special pentru micii cititori vizionările de filme (sînt numai filme documentare) sînt deosebit de instructive.

Nu mă pot abține să nu menționez măcar, colaborarea dintre Biblioteca regională și Centrul de radioficare din oraș. Și nu de altceva dar mi se pare interesantă ideea secției de copii de a-i pune pe micii cititori să vorbească, din cînd în cînd, în fața microfonului despre cărțile îndrăgite, ce-au învățat din ele și ce-ar dori să mai citească.

Din cele 40 de acțiuni ale secției de copii, organizate pînă în luna iulie inclusiv, mai mult de jumătate au fost găzduite de școlile medii și elementare din localitate. A devenit o obișnuință atît pentru cele două bibliotecare, cit și pentru multe cadre didactice să-și solicite ajutorul reciproc, scopul unic fiind educarea tinerei generații.

Această colaborare n-a încetat nici în timpul verii, locul de desfășurare fiind taberele de vară.

— Era să uit. Despre ce angajamente era vorba — în legătura cu puștiul care a fost adineaori aici? — întreb eu.

Tovarășa Florea zîmbește din nou (calitate pe care i-o apreciază, dealtfel, și micuții ei cititori).

— Cărțile pentru copii se uzează mai repede. Cîrculă prin multe mîini, unii uită să le îngrijească, în fine, c-a s-o spun mai direct, sînt de-a dreptul maltratate. M-am gîndit să discut cu copiii, să-i ambizionez să păstreze cărțile în cele mai bune condiții. Și primul angajament luat a fost acela de a-și înveli cartea în hîrtie în timpul cit o citește și s-o înapoieze, tot așa, la bibliotecă. Uneori mai uită, o învelesc numai cînd o înapoiază sau pur și simplu vin cu ea ca băiețașul de mai înainte.

— Și „contravenienții” ce pățesc?

— Sînt muștrați de colegi sau de alt copil pe care-l întilnesc la bibliotecă.

— Cum s-ar spune, nu-i lucru de joacă cu cărțile.

— Păi altfel n-am mai avea o carte întregă.

ANNE-MARIE MIHIT

BIBLIOTECI PENTRU COPII ● ÎN LUMINA CIFRELOR

Creare, în majoritatea lor, în perioada anilor 1951—1953, secțiile de copii de pe lîngă bibliotecile regionale aduc o frumoasă contribuție la educarea tinerei generații, la pregătirea ei pentru școală și viață.

Redacția noastră s-a adresat bibliotecilor regionale din Iași, Timișoara, Cluj și Craiova, cerîndu-le informații mai ample relativ la evoluția secțiilor lor de copii. În materialele primite, alături de cifrele care oglindesc realizările obținu-

te, găsim numeroase exemple cu privire la formele de muncă cu micii cititori, la manifestările de masă cu cartea. În articolul de față ne vom limita numai la o analiză a datelor statistice, pentru a desprinde câteva concluzii cu privire la caracterul muncii desfășurate de aceste secții.

★

Fondul de cărți dă o primă imagine asupra posibilităților de dezvoltare a bibliotecii. O condiție principală pentru desfășurarea unei rodnice activități de bibliotecă este asigurarea bogăției și varietății fondului de cărți. În această privință, perioada care a trecut de la înființarea secțiilor de copii și până în prezent a marcat incontestabil o creștere însemnată a fondurilor de cărți cu volume adecvate profilului acestor secții.

După cum rezultă din tabelul nr. 1, de la înființarea lor și până în 1962, la

preocuparea care a existat în decursul anilor pentru permanenta îmbogățire a fondurilor inițiale. Este firesc ca la Timișoara, de pildă, unde secția pentru copii a funcționat de la început într-un local separat și unde s-a asigurat în fiecare an o îmbogățire ritmică a fondului de cărți, creșterea acestuia de 8 ori în decurs de 12 ani să poată fi considerată un rezultat bun. La Craiova, unde secția de copii s-a înființat cu un fond redus deși a crescut de 8 ori, ca și la Timișoara, ritmul de creștere este lent, deoarece în decurs de 10 ani tot nu a atins nivelul cerut de necesitățile de lectură ale cititorilor.

Asupra nivelului de dotare cu cărți a secțiilor de copii ne putem face o imagine veridică numai dacă comparăm fondul de cărți pentru copii cu fondul

Tabelul nr. 1

Biblioteca regională din:	Fond de cărți global		Anul înființării secției de copii	Fond de cărți secția de copii		
	1955	1962		Inițial	1955	1962
Iași	61 987	132 225	1953	685	3 757	22 220
Cluj	47 496 *)	99 027	1956	6 606	—	16 205
Timișoara	59 750	193 359	1951	3 195	10 609	25 000
Craiova	57 470	120 881	1953	1 208	2 815	8 790

*) În 1956.

secțiile de copii ale bibliotecilor regionale din Timișoara și Craiova fondurile de cărți au crescut aproximativ de 8 ori, la Iași de 32 de ori, iar la Cluj de 2,5. Totuși, această situație nu ne arată volumul real al creșterii fondurilor de cărți prin faptul că nu reflectă uzura efectivă a cărților în decursul anilor. Este un lucru știut că gradul de uzură al cărților în secțiile de copii este foarte mare, dat fiind intensitatea circulației acestora și influența altor factori care contribuie la deteriorarea sau pierderea cărților și că, din această cauză, anual ele trebuie scăzute din fondul bibliotecii. În această privință însă, evidențele existente nu sînt suficient de concludente. O comparație a intrărilor consemnate în registrele-inventar, față de numărul actual de cărți ar da concluzii revelatoare în această privință.

Ritmul creșterii fondurilor de cărți depinde, bineînțeles, de baza materială care a fost asigurată fiecărei secții de copii la înființarea ei și totodată de

global de cărți al bibliotecii regionale. Din datele cuprise în tabelul nr. 1 rezultă că la sfîrșitul anului 1962 procentul cărților pentru copii reprezenta 16,8% din totalul volumelor existente în fondul bibliotecii regionale Iași, 16,4% la Cluj, 12,9% la Timișoara, 7,3% la Craiova. Considerăm că proporția este extrem de mică la secția de copii din Craiova (8 790 volume pentru copii față de 120 881 volume — fondul global al bibliotecii regionale). Fără îndoială că în direcția completării fondurilor de cărți pentru copii sînt și greutăți obiective — în raport cu cerințele mari se editează puține titluri noi, în tiraje relativ mici etc. Aceasta însă, nu justifică deosebiri între modul de dotare a diferitelor biblioteci, deoarece au același efect pentru fiecare bibliotecă în parte.

Pornind de la aceste constatări să vedem în ce măsură numărul actual de volume existent în secțiile de copii, asi-

gură cerința de carte mereu crescîndă a micilor cititori.

Este de dorit ca sumele destinate creșterii fondurilor secțiilor de copii să

Tabelul nr. 2

Indicele de asigurare cu cărți a cititorilor copii

Secțiile de copii ale bibliotecilor regionale din :	Fond de cărți Nr. vol.		Număr de cititori		Număr de vol. pe cap de cititor copil	
	1955	1962	1955	1962	1955	1962
Iași	3 757	22 229	2 100	5 032	1,78	4,42
Cluj	8 718*)	16 205	2 360*)	2 837	3,69	5,71
Timișoara	10 609	25 000	1 939	3 798	5,17	6,58
Craiova	2 845	8 790	1 712	4 513	1,66	1,95

*) În 1958.

Din compararea datelor cuprinse în tabelul nr. 2 reiese că în 1962 indicele de asigurare cu cărți s-a îmbunătățit simțitor față de 1955, cu excepția la Craiova unde situația s-a schimbat foarte puțin. La Timișoara, de pildă, indicele de asigurare (640 de cărți la 100 de cititori), poate fi considerat satisfăcător. Ar fi de dorit să se poată asigura 8—9 cărți pentru fiecare cititor copil, dat fiind intensitatea lecturii la această categorie de cititori. Este evi-

die integral folosite pentru procurarea cărților noi, într-un număr suficient de exemplare. La Iași, de pildă, unde se remarcă o vădită preocupare în această direcție, din suma generală alocată la art. 7, circa 30% este folosită pentru noi achiziții, necesare secției de copii. În medie se cumpără cinci exemplare din fiecare carte, iar cărțile cu o mare circulație în cite 10—15 exemplare din fiecare titlu. Criteriul de achiziționare este asigurarea atât a lecturii recomandate la școală cit și a lecturii preferate de micii cititori.

Tabelul nr. 3

Indicele de asigurare cu cărți a cititorilor maturi

Biblioteca regională din :	Fond de cărți (Nr. vol.)	Număr de cititori maturi	Număr de vol. pe cap de cititor
	1962	1962	1962
Iași	109 996	19 095	5,76
Cluj	82 822	13 269	6,24
Timișoara	168 339	15 931	10,56
Craiova	112 091	11 499	9,74

dent că bibliotecile regionale s-au preocupat mai îndeaproape de asigurarea cu cărți a cititorilor maturi și în mai mică măsură de a copiilor. Compararea datelor din tabelul nr. 3 cu cele din tabelul nr. 2 este concludentă în acest sens.

În ultimii ani bibliotecile regionale au completat fondurile lor de cărți în urma studierii, din ce în ce mai competente, a cerințelor cititorilor și pe baza unei planificări mai judicioase. Dar, nu o dată se întâmplă că ele se abat de la planul de achiziții stabilit tocmai în dauna secțiilor de copii, când necesitățile din alte secții ale bibliotecii li se par mai stringente.

Secțiile de copii analizate în cuprinsul acestui articol, au obținut unele rezultate multumitoare în ceea ce privește atragerea micilor cititori la lectură, concretizate în indici de lectură destul de ridicați. La Iași, de pildă, media cărților citite în anul 1962 de un cititor copil este de 31,7, iar la Timișoara 26.

Tabelul nr. 4, ne arată, în primul rînd, o creștere sensibilă a intensității lecturii în 1962 față de 1955, mai ales la secția de copii din Craiova (de la indicele 6,6 la 20,3). La această secție în urma analizei a 100 de fișe de cititori s-a dovedit că numărul de cărți citite într-un an de fiecare copil diferă de la 6 pînă la 70—80 de cărți. Concludentă este și constatarea făcută la Cluj, unde numărul cărților citite de un cititor în 1962 variază între 20—159 de volume. Această situație relevă însă și lectura exagerată la unii copii, ceea ce duce implicit și la superficialitatea ei¹⁾. În asemenea cazuri colectivele secțiilor de copii trebuie să combată tendința acestora de a „înghiți” cărțile și a nu aprofunda conținutul celor citite.

1) Vezi articolul: *Viteza lecturii și limitele ei* de Ilie Stanciu. În: „Călușa bibliotecarului” XVI (1963), 5 (mai), p. 276.

Secțiile de copii ale bibliotecilor regionale din:	Nr. volume citite		Nr. cititorilor		Indice de lectură	
	1955	1962	1955	1962	1955	1962
Iași	45 600	159 537	2 100	5 032	21,7	31,7
Cluj	17 226*)	53 482	2 360*)	2 837	7,3	18,8
Timișoara	24 135	98 734	1 939	3 798	12,4	26
Craiova	11 316	91 500	1 712	4 513	6,6	20,3

Tabelul nr. 5

Secțiile de copii ale bibliotecilor regionale din:	Nr. vol. citite		Fond de cărți		Indice de circulație	
	1955	1962	1955	1962	1955	1962
Iași	45 600	159 537	3 757	22 229	12,10	7,17
Cluj	17 226*)	53 482	8 718 *)	16 205	1,97	3,30
Timișoara	24 135	98 734	10 609	25 000	2,27	3,95
Craiova	11 316	91 500	2 845	8 790	3,97	10,11

*) În 1958.

Este evident că intensitatea lecturii depinde în foarte mare măsură de mărimea și varietatea fondului de publicații pe care bibliotecile îl pot pune la dispoziția copiilor. La rândul ei, viteza de circulație a cărții depinde de intensitatea lecturii și de volumul fondului de publicații pus la dispoziția cititorilor. Această corelație ne sintetizează tabelele nr. 5 și 6.

În bibliotecile unde circulația cărților este excesivă, trebuie să constituie o preocupare pentru normalizarea ei, deoarece din cauza acestei circulații excesive și uzura cărților este foarte mare. În felul acesta deși fondul se mărește anual, el este expus mai repede deteriorării. Există legătorii în toate bibliotecile regionale, însă trebuie să se organizeze legatul cărților și în afară. În general se dau cărțile la legat după ce sînt deja deteriorate complet. Ar fi bine ca bibliotecile să poată da toate cărțile la legat înainte de a fi puse în circulație, dacă editurile nu vor rezolva această veche doleanță a bibliotecarilor. Dar, mai ales, normalizarea circulației cărților trebuie să preocupe conducerea bibliotecilor, care să asigure creșterea corespunzătoare a fondului.

Tabelul nr. 6

Biblioteca regională din:	Cărți citite mături	Fond de cărți mături	Indice de circulație
	1962	1962	1962
Iași	421 248	109 996	3,82
Cluj	279 279	82 822	3,37
Timișoara	297 566	168 339	1,77
Craiova	230 593	112 091	2,05

Ce ne arată analiza acestor indici? La Timișoara și Cluj circulația cărților este normală. În schimb la secția de copii din Iași deși fondul de cărți a crescut sensibil în decursul anilor și viteza de circulație a cărților a scăzut în anul 1962, ea rămîne totuși încă prea mare. La Craiova însă, unde indicele de circula-

ție s-a triplat din cauza decalajului care există între numărul mare de cărți citite și fondul mic de cărți și circulația a luat proporții cu totul exagerate. Totodată din compararea datelor din tabelele nr. 5 și nr. 6, rezultă clar că circulația cărților la secțiile mature a bibliotecilor regionale este normală sau sub normală, deoarece fondurile de cărți puse la dispoziția cititorilor răspund necesităților de lectură.

Eficiența activității desfășurate de secțiile de copii se apreciază și după modul cum acestea contribuie la formarea și pregătirea cititorilor de mîine, cum reu-

șesc să dezvolte la mici cititori, încă din fragedă copilărie, obișnuința lecturii sistematice.

Considerăm ca o problemă foarte importantă să se urmărească, la fiecare sfârșit de an, cifri dintre foștii cititori ai secțiilor de copii, ajunși la vârsta adolescenței, continuă să citească, au devenit cititori ai bibliotecii regionale respective sau ai altor biblioteci din localitate. În acest sens, apreciem preocuparea secției de copii din Iași. Anual, între 1 000—1 200 cititori ai secției trec la secția împrumut maturi. În general, ei sînt cei mai disciplinați cititori, obișnuiți să folosească cataloagele și fișierele tematice, mulți activînd în colectivul obștesc al bibliotecii regionale.

De asemenea, în ultimii trei ani aproximativ 1 500 dintre foștii cititori ai sec-

ției de copii din Timișoara au devenit cititori ai bibliotecii regionale, la Craiova numărul lor a atins cifra de 1 784 cititori, iar la Cluj cca. 26% cititori maturi provin anual din rîndul cititorilor copii.

În articolul de față am făcut cîteva aprecieri cu valabilitate generală în legătură cu unele date cifrice din activitatea a patru secții de copii. Dacă fiecare bibliotecă ar face un bilanț asupra activității sale din ultimii ani și l-ar analiza în lumina considerentelor de mai sus, va putea să tragă o serie de concluzii foarte interesante nu numai asupra volumului muncii sale, dar mai ales asupra conținutului ei. Această problemă însă depășește cadrul articolului de față.

ZOE BAȘTA

BIBLIOTECONOMIE • BIBLIOGRAFIE • DOCUMENTARE

ACTIVITATEA DE INFORMARE ÎN BIBLIOTECA RAIONALĂ (I)

O părere relativ răspîndită printre bibliotecari este aceea că munca de informare constituie o sarcină a bibliotecilor științifice, tehnice sau a bibliotecilor enciclopedice mari (pînă la nivelul bibliotecii regionale inclusiv), dar că această activitate nu privește bibliotecile raionale. În asemenea biblioteci informarea s-ar reduce la așa-numita „muncă cu cititorii” (o îndrumare în forme variate a lecturii). Părerea aceasta nu corespunde realității; în stadiul actual al dezvoltării culturii și, în consecință, al dezvoltării bibliotecilor, activitatea de informare ocupă un loc — după cum vom vedea — important în activitatea generală a bibliotecii raionale.

Este adevărat că în bibliotecile raionale se desfășoară în prezent unele activități cu caracter bibliografic și de îndrumare a lecturii, dar acestea nu trebuie confundate cu informarea. *Îndrumarea lecturii* este o activitate corelată cu aceea de servire a cititorului cu cărți și reviste fie în sala de lectură, fie prin împrumuturi. Lectura este îndrumată fie prin recomandări de cărți ce corespund pregătirii, predilecțiilor, nivelului cultural, eventual cerințelor profesionale ale cititorului, fie prin semnarea căr-

ților nou apărute (prin vitrine, anunțuri, liste de nouități etc.); activitatea de informare este, însă, cu totul altceva. În ce privește activitatea bibliografică, desfășurată de bibliotecile raionale, ea se rezumă de obicei la liste de cărți privind tema indicată de cititor, la scurte bibliografii de recomandare, planuri de lectură etc. Activitatea bibliografică a bibliotecii raionale nu a fost însă pînă acum supusă unei analize atente în ansamblul ei, pentru că în acest caz s-ar fi putut observa că în bună parte (ne referim la listele de recomandare, planuri de lectură) această activitate nu este altceva decît o formă de îndrumare a lecturii. Nici această activitate nu asigură însă, informarea la care ne referim în articolul de față.

Informarea înseamnă acea asistență continuă pe care biblioteca o dă cititorilor, răspunzînd la întrebările pe care și le pun ei în legătură cu publicațiile citite. Nedumeririle care le rămîn după lectura unei cărți, dorința de a amplifica studiul unei probleme cunoscută dintr-o carte, căutarea unei lucrări privind o anumită temă, precizarea unei date biografice, statistice, istorice, economice, caracterizarea unui autor sau a unei opere etc. oferă tot atîtea prilejuri

pentru cititor de a apela la serviciile de informare pe care trebuie să i le asigure biblioteca raională.

Această obligație a bibliotecilor raionale decurge în chip firesc din profilul, respectiv din sarcinile lor. Aceste biblioteci pot fi definite ca biblioteci de lectură publică având un caracter general: ele sînt accesibile oricărei categorii de cititori și cuprind cărți din toate domeniile de preocupări. Chiar această primă caracterizare — globală — implică o activitate de informare în ajutorul cititorilor. Față de numărul imens al produselor tiparului, specifice epocii moderne și mai ales activității poligrafice dintr-o țară socialistă, cititorul nu dorește numai să fie îndrumat în lectura sa, dar — după cum arătăm mai sus — și să fie ajutat neconținut în cursul lecturii și anume cu acele informații care să-l ajute la dobîndirea de noi cunoștințe ideologice, tehnice, de cultură generală, informații capabile să-i înlesnească accesul la cultura socialistă prin lectură, să-i ușureze găsirea și să-i sporească înțelegerea cărților găsite. Aceste exigențe ale cititorului presupun pentru biblioteca raională o activitate de informare, similară prin formele și metodele sale, cu cea desfășurată în bibliotecile cu alt profil.

La împrejurarea de mai sus se adaugă încă una care impune bibliotecii raionale să desfășoare o muncă de informare a cititorilor. Biblioteca raională este nu numai o bibliotecă de lectură publică avînd un *profil general*. În multe cazuri ea este și cea mai mare bibliotecă din orașul și raionul în care funcționează. Obligată prin profilul și sarcinile sale să reflecteze în fondul său de cărți și activitatea sa realitățile locale, biblioteca raională este implicit și o *bibliotecă specială*.

În ce constă această specializare a ei? Întîi într-o specializare *geografică*: fondul bibliotecii raionale trebuie, firește, să cuprindă literatura necesară studiului realităților naturale, umane, culturale etc. specifice raionului; este de la sine înțeles că această literatură va fi mult solicitată de cititori, locuitori ai raionului, dornici prin urmare să-și cunoască locurile în care s-au născut, trăiesc și creează. Din această diversificare geografică a bibliotecilor raionale decurge alta: *specificul economic, industrial, cultural, etnografic* al raionului trebuie să se reflecteze și el în fondul bibliotecii. Pentru a da numai două exemple, este de așteptat că în biblioteca unui raion din zona petroliferă a

regiunii Ploiești vom găsi literatură de specialitate privind industria extractivă și de prelucrare a petrolului, pe cînd în biblioteca unui raion cu specific minier al regiunii Hunedoara trebuie negreșit să găsim publicații privind problemele și tehnica mineritului. Fenomen foarte firesc de altfel, pentru că bibliotecile sînt instrumente create pentru oameni, legate de viață, deci de particularitățile muncii oamenilor din diferite regiuni ale țării, ceea ce duce negreșit la o anumită specializare a lor. Iată de ce o bibliotecă raională, departe de a rămîne o bibliotecă enciclopedică, asigură adeseori și funcțiunile altor tipuri de biblioteci speciale (tehnice, documentare etc.), motive în plus pentru a reflecta la activitatea de informare a bibliotecii raionale.

De ce nu apelează însă cititorii la aceste biblioteci pentru rezolvarea nelămuririlor lor? Pe de o parte, pentru că bibliotecarul nu oferă cititorilor servicii de acest gen, pe de altă parte pentru că cititorii nu știu că au posibilitatea de a-și soluționa pe această cale nedumeririle. Cu alte cuvinte, această funcțiune de informare nu este încă popularizată, cititorii nu sînt atrași spre utilizarea ei. Evident că bibliotecarii înșiși au încă rezerve justificate și ezită să se angajeze într-o activitate ale cărei mijloace de realizare, metode și limite nu le sînt suficient lămurite. Organizarea acestei activități în bibliotecile raionale trebuie însă neîntîrziat pusă în practică: în afara foloaselor apreciabile pe care ea le aduce cititorilor trebuie să arătăm că ea reprezintă unul din sectoarele muncii de bibliotecă ce contribuie în cea mai mare măsură la perfecționarea profesională și culturală a bibliotecarilor.

Obligat de cerințele cititorilor săi să facă incursiuni în cele mai variate domenii de cunoștințe, bibliotecarul își va lărgi orizontul cultural, se va îmbogăți neconținut cu cunoștințe noi. Dar problemele practice de *găsire a informațiilor* cerute de cititori îl vor face pe bibliotecar să-și cunoască *mereu mai bine instrumentele de lucru*, cataloagele, bibliografiile, lucrările de referințe (dicționare, enciclopedii, atlase etc.). În cadrul acestei activități de informare bibliotecarul raional își va lărgi relațiile profesionale cu alte biblioteci din raion, regiune și din centrele mari ale țării și își va întări legăturile cu aceste biblioteci. Pentru aceste motive munca de informare este poate cea mai vie și variată dintre activitățile de bibliotecă, cea

mai puțin primejduită să alunece spre rutină.

Care sînt limitele muncii de informare în biblioteca raională? Trebuie precizat mai întîi că în această categorie de biblioteci trebuie să se desfășoare o activitate de informare în sensul *strict* al cuvîntului. Distanța între informare și documentare a mai fost făcută chiar în paginile acestei reviste (a se vedea articolul „Documentare” și „Informare” de Virgil Cîndea, „Călușa bibliotecarului”, 1962, nr. 9, p. 43—45). În raport cu distanța expusă anterior este suficient să menționăm că biblioteca raională se limitează să utilizeze serviciile documentaliste aduse de alte biblioteci și instrumentele de documentare create de ele, cu alte cuvinte că ea este o *consumatoare*, iar nu o *producătoare* de documentație. Biblioteca raională folosește buletinele de documentare sau de informare întocmite și publicate de marile biblioteci sau de centrele de documentare, apeleză la serviciile acestora, cere informații orale sau scrise, comandă eventual cercetări documentare cu anumite teme, dar nu desfășoară direct asemenea activități. Informarea este o activitate de *mijlocire*. Ea se desfășoară pe baza materialului informativ pregătit în vederea comunicării iesni-

cioase a anumitor cunoștințe. Știm din practică ce se cere de către beneficiarul unei informări: fie o listă de documentare privitoare la o temă precis formulată, fie cunoștințe în forma lor ultimă (date statistice, date economice, istorice, biografice, iconografia unui subiect etc.). Informarea este o activitate consecutivă documentării și deosebită de aceasta”. (art. cit., p. 41).

Astfel definită, se pune întrebarea în ce constă practic activitatea de informare pe care trebuie să o desfășoare o bibliotecă raională? Ea este determinată, desigur, în primul rînd, de cerințele cititorilor acestei biblioteci, cerințe care trebuie atent analizate. Pe de altă parte, realizarea activității de informare presupune cuprinderea bibliotecii raionale într-un sistem de documentare regional sau pe plan republican. Beneficiară a serviciilor aduse de alte biblioteci, biblioteca raională trebuie să-și creeze însă și instrumente de informare proprii. În sfîrșit, această activitate trebuie desfășurată nu numai la cerere, ci ea comportă anumite inițiative, conform unui program de informare.

Iată tot atîtea probleme la care ne vom strădui să răspundem în partea a doua a acestui articol.

VIRGIL CÂNDEA

CALENDAR NOIEMBRIE 1963

1 NOIEMBRIE 1962. U.R.S.S. a lansat cu succes, pentru prima oară în lume, o rachetă cosmică în direcția planetei Marte. [Pascaru, Ion. U.R.S.S. în avangarda cuceririi Cosmosului. Tehnica nouă. X (1962), 45 (7 noiembrie), p. 1 și 4; Repin, Leonid. Drumul spre Marte. Contemporanul, nr. 45, 9 noiembrie, 1962, p. 1 și 7; U.R.S.S. a lansat o rachetă cosmică în direcția planetei Marte. Știința, XXXII (1962), 5700 (2 noiembrie), p. 1].

6 NOIEMBRIE. 70 de ani de la moartea marelui compozitor rus PIOTR ILICI CEAIKOVSKI (1840—1893). Geniu muzical, P. I. Ceaikovski a creat o operă profund realistă, caracterizată prin veridicitatea zugrăvirii vieții în general, a vieții ruse în special. Ceaikovski ilustrează, îndeosebi prin lucrările simfonice cu program, muzica de balet și de operă, principalele trăsături ale romantismului.

„Astăzi, însemnătatea pe scară mondială a lui Ceaikovski este recunoscută unanim ca a unui maestru ce a sintetizat în mod genial elementele muzicii populare ruse și cuceririle muzicii culte europene”. (Petzoldt, Richard și Crass, Eduard. Piotr Ilici Ceaikovski. Viața în imagini. Buc., Editura muzicală a Uniunii Compozitorilor din R.P.R., 1963, p. 51). [Alsvang, A. P. I. Ceaikovski. Buc., Editura muzicală a Uniunii Compozitorilor din R.P.R., 1961, 648 p. cu n. muz. + 15 f. pl., portr. și facs.; Berliand-Cernaia, E. Pușkin și Ceaikovski. Buc., Editura de stat pentru literatură și artă, 1954, 244 p. + 2 f. portr. Brumaru, Ada. Romantismul și cultura muzicală rusă. În: Romantismul în muzică. Buc., Editura muzicală a Uniunii Compozitorilor din R.P.R., 1962. Vol. 2, p. 5; Ceaikovski, P. I. Despre muzica programatică. Despre elementul popular și național în muzică. Fragmente alese din

scrisori și articole. Buc., Editura „Cartea rusă”, 1957. 217 p.; Iarustovski, B. P. I. *Ceikovski*. Buc., „Cartea rusă”, 1955. 71 p. (Muzica pentru toți); Iarustovski, B. *Simfoniile a IV-a, a V-a și a VI-a de P. I. Ceikovski*. Buc., „Cartea rusă”, 1957. 36 p. cu n. muz. (Muzica pentru toți); Nikolaeva N. *Simfonia Manfred de Ceikovski*. Buc., „Cartea rusă”, 1957. 32 p. cu n. muz. (Muzica pentru toți); Petzoldt, Richard și Crass, Eduard. *Piotr Ilici Ceikovski. Viața în imagini*. Buc., Editura muzicală, 1963. 84 p. cu portr. și facs.].

7 NOIEMBRIE. ZIUA ANIVERSĂRII MARI REVOLUȚII SOCIALISTE DIN OCTOMBRIE.

8 NOIEMBRIE 1901. S-A NĂSCUT GHEORGHE GHEORGHIU-DEJ. PRIM SECRETAR AL C.C. AL PARTIDULUI MUNCITORESC ROMÂN. PREȘEDINTELE CONSILIULUI DE STAT AL R.P.R.

10 NOIEMBRIE. Ziua mondială a tinerețului. Se împlinesc 18 ani de la înființarea Federației Mondiale a Tineretului Democrat (1945).

13 NOIEMBRIE 1868. A murit compozitorul italian GIOACCHINO ROSSINI (1792—1868). [Sbircea, George *Rossini sau Triumful operei bufe*. Buc., Editura muzicală a Uniunii Compozitorilor din R.P.R., 1960. 240 p. cu n. muz. + 21 f. pl., portr. și facs.].

15 NOIEMBRIE. 95 de ani de la nașterea savantului român EMIL RACO-

VIȚĂ, speolog cu renume mondial, explorator al Antarcticii (1868—1947). [Vezi: „Căluza bibliotecarului”, XV (1962), 10 (oct.), cop. III].

17 NOIEMBRIE. Ziua internațională a studenților.

25 NOIEMBRIE. 100 de ani de la nașterea dr. IOAN CANTACUZINO. (1863—1934), savant român, medic și bacteriolog, întemeietorul Institutului de seruri și vaccinuri din București, care-i poartă numele și fondator al școlii romine moderne de microbiologice și medicină experimentală. El a propagat o concepție materialistă asupra fenomenelor vieții, a combătut finalismul și a apărât consecvent determinismul biologic, manifestându-se ca un darwinist convins. [*Dicționar Enciclopedic român*. Vol. 1 A—C. Buc., Editura politică, 1962, p. 494. (Academia Republicii Populare Romine)].

27 NOIEMBRIE 1818. S-a născut ARON PUMNUL, profesor și filolog român, participant la revoluția din 1848 din Transilvania (m. 1866). [Rosetti, Al. acad. și Cazacu, B. *Istoria limbii romine literare*. I. De la origini până la începutul secolului al XIX-lea. Buc., Editura științifică, 1961. p. 20, 129, 131, 138 și 413].

28 NOIEMBRIE 1820. S-A NĂSCUT FRIEDRICH ENGELS, MARELE DASCAL AL PROLETARIATULUI, PRIETEN ȘI TOVARĂȘ DE LUPTĂ AL LUI KARL MARX, ÎMPREUNĂ CU CARE A CREAT TEORIA COMUNISMULUI ȘTIINȚIFIC ȘI A LUPTAT PENTRU ELIBERAREA CLASEI MUNCITORE.

Abonamentele la revista CĂLUZA BIBLIOTECARULUI pe anul 1964 se pot face la toate oficiile poștale din țară și prin factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi.

Se pot face și abonamente personale.

COSTUL UNUI ABONAMENT :

pe 3 luni : 6 lei ; pe 6 luni : 12 lei ; pe un an : 24 lei.